

PHOTO LIFE

magazine 01/2015

Editorial

Viața asta este ca o călătorie nesfârșită pe o mare uneori calmă, alteori agitată. Are furtuni, are perioade de liniște, are uneori culoare și mai are și niște munți în zare pe care noi alegem dacă îi urcăm sau nu. Urma trecerii noastre de cele mai multe ori se pierde, asemeni siajului de la vapor, depinde doar de noi dacă ne dorim sau nu asta. Tot de noi depinde dacă vrem să vedem totul ca pe o aventură și să fim pe vapor, sau pur și simplu să ne detașăm și să privim de la distanță, din confortul sufrageriei noastre. Nu trebuie să vă mai spun de ce parte a baricadei mă aflu.

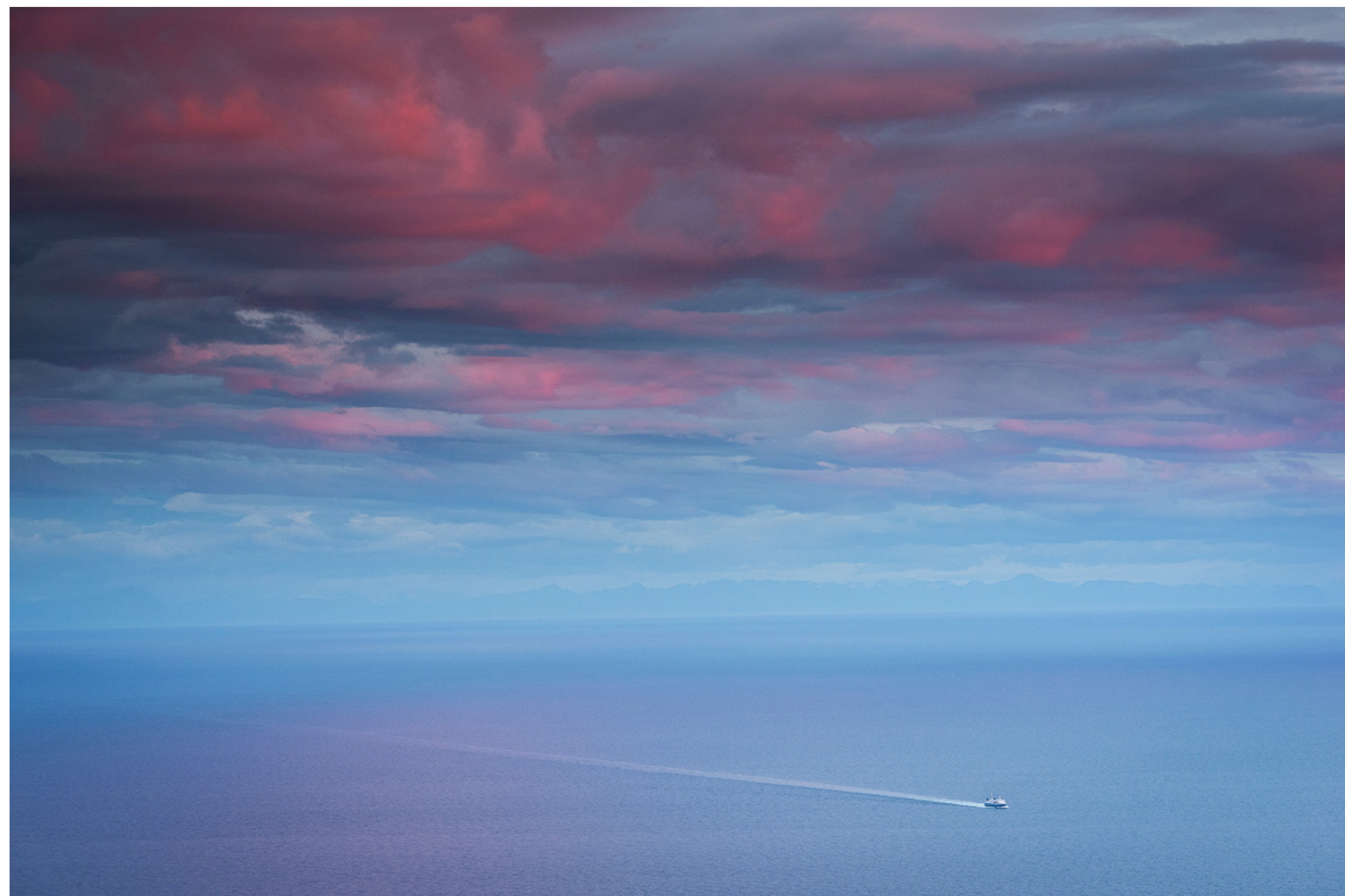

Trebuie să recunosc că îmi era dor să lucrez la o revistă, nu am mai făcut asta de pe vremea când editam Photo Travel. Sentimentul pe care îl ai când vezi cum un articol prinde viață într-o formă grafică dintr-o simplă schiță, lucrul în echipă, adrenalina dată de un deadline prea strâns, toate astea mi le amintesc cu drag. Și pentru că la mine nostalgia, de cele mai multe ori, prinde contur sub formă de idei și proiecte, iată-mă lucrând din nou la o revistă, de data aceasta nu cu o redacție ci cu echipa PhotoLife.

Acest proiect a plecat de la o idee venită așa în treacăt, într-un moment absolut banal, în care din cauza unei găuri în rezervor am rămas cu mașina în drum fără benzină.

Momentele astea în care cei mai mulți s-ar enerva cumplit, mie îmi dau timp de gândit. Și uite că în nici o lună, PhotoLife prinde viață și vă aduce informații despre turele în care am fost, despre ce vă mai pregătim, cugetări și imagini de la trainerii noștri și mai multe articole cu și despre fotografie. Câte ceva pentru fiecare credem noi.

În același timp PhotoLife magazine este și o invitație la călătorie, însă dacă tot suntem în această perioadă în care motoarele noastre nu mai sunt la fel de turate, puteți face asta și răsfoind paginile revistei. Nu uitați însă că nu destinația este importantă ci călătoria în sine... asta dacă tot am făcut comparația asta între viață și călătorie la început. Pe curând.

Cuprins

Ne-am străduit să vă aducem în atenție un conținut cât mai diversificat, așa că iată care este cuprinsul nostru. Găsiți în revistă atât un scurt istoric PhotoLife, cât și o prezentare a echipei, informații despre turele noastre din 2015 dar și un calendar pentru 2016. La final găsiți câteva articole scrise de trainerii noștri, fie ele despre domeniul fiecăruia de activitate, fie despre călătoriile noastre sau despre echipamente.

Am încercat să vă facem cât mai ușoară navigarea în revistă, așa că puteți face asta cu ajutorul link-urilor de aici sau din footer-ul paginii. În același timp aveți și link-uri externe acolo unde este cazul. Lectură plăcută.

EDITORIAL

DESPRE NOI

Scurt istoric (4)

Echipa (5-6)

Serviciile noastre (7-10)

RETROSPECTIV 2015

Ce ne-a inspirat (11-15)

Ce am susținut (16-19)

Ce am inițiat (20-23)

Turele noastre (24-30)

Fotografiile voastre (31-41)

CALENDAR 2016 (42-48)

ARTICOLE

Să ne amintim să vedem (49-51)

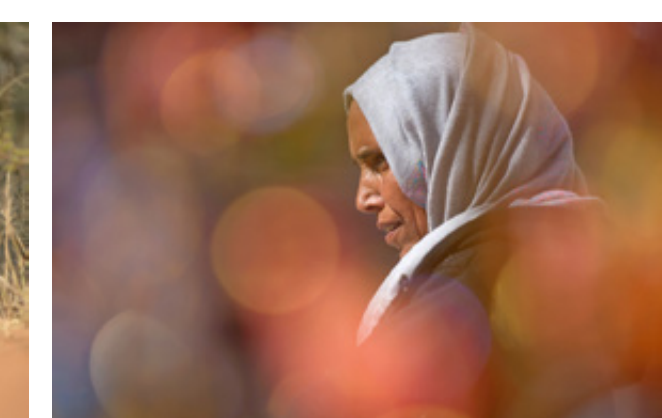
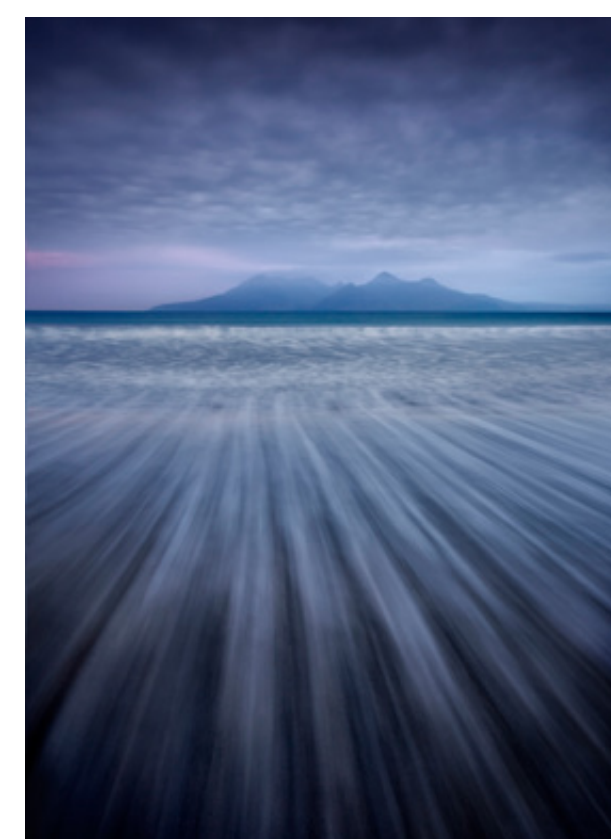
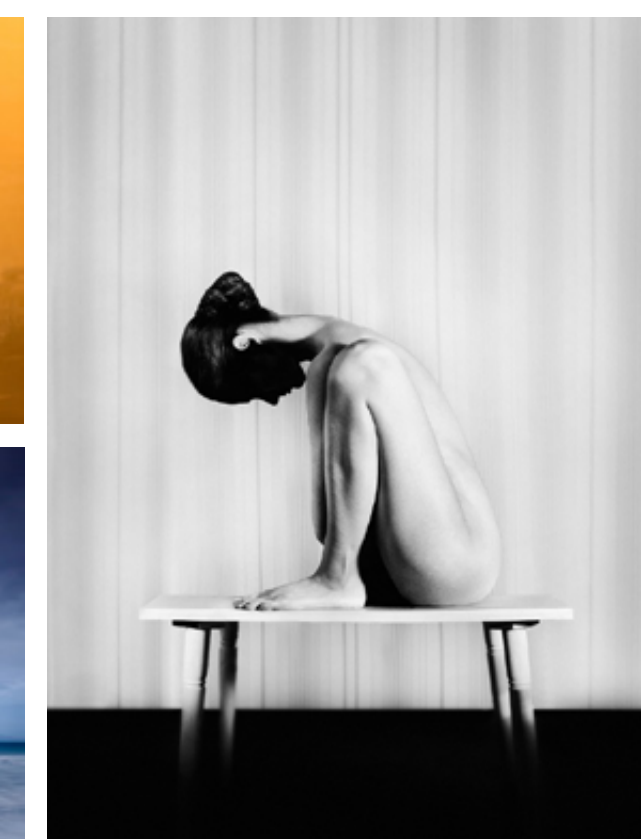
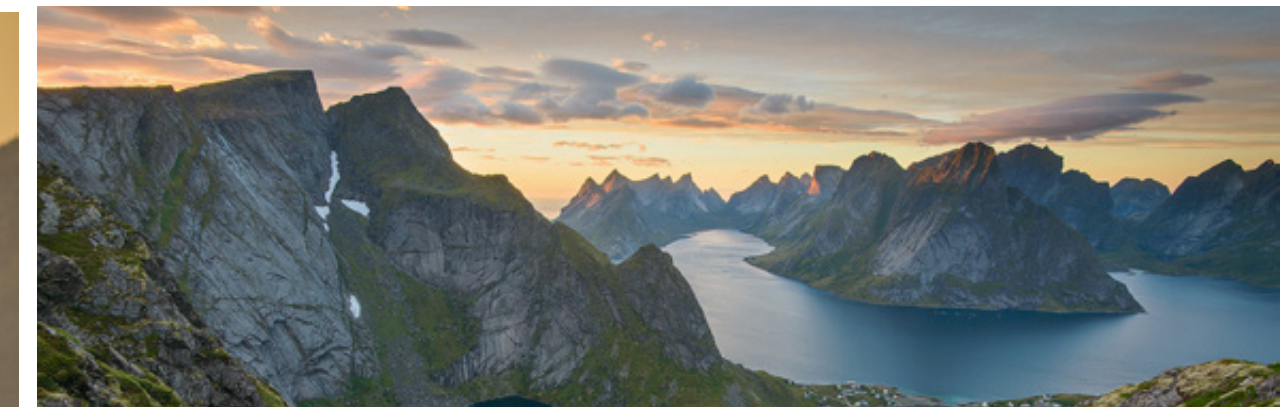
Safari în deșertul Namibian (52-77)

Despre fotografia nud (78-87)

Tărâmurile Scoției (88-93)

Filtrele în fotografia de peisaj (94-113)

Deșertul Iordaniei (114-134)

Despre noi

PhotoLife s-a născut din pasiune pentru fotografie, iar acest lucru ne definește încă din 2007, când fotografii Dan Dinu a creat acest proiect. Totul a fost conceput astfel încât oricine să se poată regăsi în activitățile noastre, fie că este vorba de cursuri de fotografie, de workshop-uri, de photo tour-uri sau expoziții. Odată cu acest proiect am venit în întâmpinarea fotografiilor cu soluții la toate problemele generate de pasiunea pe care o împărtășesc. Indiferent că ați avut nevoie de teoria oferită de un curs, de practica oferită de o tură foto sau pur și simplu de un sfat, în tot acest timp am fost alături de voi și v-am sprijinit. Împreună am creat una dintre cele mai mari și serioase școli foto din România, iar pentru asta vă mulțumim.

Ne-am dezvoltat și reinventat continuu împreună și am încercat de fiecare dată să venim cu ceva nou, realizând astfel câteva premiere interesante în acest domeniu:

- Din **2007** organizăm periodic cursuri de fotografie în Brașov, cursuri ce au trecut prin mai multe etape de dezvoltare, ajungând în prezent la versiunea 4.0. Când am lansat acest curs, a fost primul din Brașov și printre primele din țară, ce venea cu o formă modernă de prezentare, cu informații actualizate pentru fotografia digitală, cu studii de caz, cu multă interactivitate și cu o atmosferă prietenoasă.
- În **2009** am lansat primul curs de fotografie online din țară, unic chiar și acum prin faptul că este interactiv și beneficiază de un feedback constant, oferind celor ce participă ocazia să discute pe o platformă online dedicată, atât între ei, cât și cu trainer-ul. În **2012** cursul a ajuns la versiunea 2.0, revizuită și completată cu noi informații, cu o grafică schimbată și cu studii de caz îmbunătățite, iar în prezent pregătim de lansare versiunea 3.0.

- Tot în **2009** au fost lansate și primele sesiuni de workshop-uri foto. Am început cu destinații precum: Vulcanii Noroioși, Bucegi, Lacul Sfânta Ana, Cozia, Țara Lăpușului, Cheile Bicazului, Ceahlău, iar în anii ce au urmat am tot adăugat destinații noi: Ciucaș, Putna - Vrancea, Viscri - Sighișoara, Cazanele Dunării și Cincșor - Sibiu.
- **2009** a mai adus și un alt tip de workshop, conceput sub forma unui training intensiv, pentru a învăța programul de editare Adobe Lightroom. Acesta a fost primul workshop din țară dedicat unui program de editare.
- În **2010** am început organizarea de ture foto dedicate fotografierii avifaunei din Delta Dunării, ture pe care le-am conceput foarte dedicat, cu un grup mic de persoane și cu condiții optime de fotografiere din barcă. Tot în acest an am realizat și primele photo tour-uri dedicate fotografiei la pândă dintr-o ascunzătoare specială, pe care am construit-o la Dumbrăvița. Lista

© Horia Bogdan

acestor programe dedicate fotografierii animalelor a fost completată în **2012** de o tură în Piatra Craiului concepută pentru fotografierea caprelor negre. Am fost primii din țară care am conceput astfel de photo tour-uri dedicate și vrem să continuăm acest lucru și cu alte zone și specii.

- Anul **2011** a adus la Photolife primele photo tour-uri externe, realizate în special pentru cei care au mai participat la cursuri și workshop-uri împreună cu noi. A fost doar primul pas, pentru că de atunci și până în prezent am mers în ture foto în Dolomiți (Italia), Chamonix - Mont Blanc (Franța), Noua Zeelandă, Irlanda de Nord, Islanda, Scoția, Lofoten (Norvegia) sau Iordania.
- **2012** a adus ceva complet nou și la capitolul cursuri în Brașov, pentru că în acest an am susținut un curs dedicat fotografiei de natură. Acesta este primul și singurul curs de acest fel din țară și are și o versiune online din **2013**.
- Toamna lui **2013** a venit cu noi premiere, organizarea unui safari fotografic în Kenya, primul de acest fel

organizat în România. Ne-am continuat astfel lista turelor dedicate fotografierii de animale, iar turele de safari au continuat cu alte două țări africane, Uganda și Namibia.

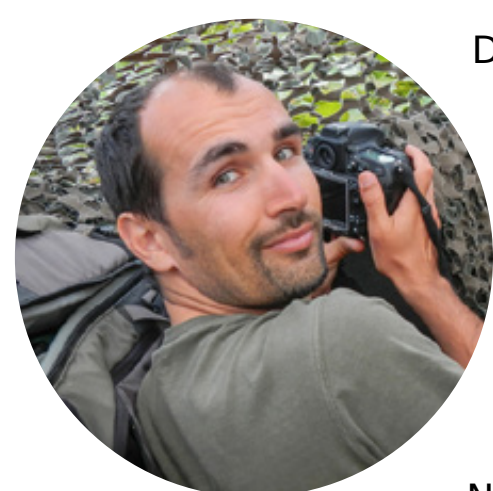
- În **2014** cursul online s-a îmbogățit cu o tematică nouă, dedicată fotografiei cu oameni. Acest curs a fost elaborat împreună cu Tatiana Volontir și Luiza Boldeanu și pentru că a avut mare succes, pregătim și sesiuni fizice ale acestui curs, în diverse orașe din țară.
- Anul **2014** a fost și începutul unei noi ere la Photolife, pentru că am început o colaborare mai serioasă și cu alți fotografi, la fel de motivați și dedicați ca și Dan Dinu, cel care a susținut aproape toată activitatea timp de șapte ani. S-au alăturat Luiza Boldeanu și Tatiana Volontir pentru cursuri și workshop-uri dedicate fotografiei de portret, Horia Bogdan ca și co-trainer la unele ture foto externe sau Dorin Bofan cu care am reînceput colaborări mai vechi. Din **2016** ni se mai adaugă noi fotografi: Anca Cernoschi, Cristina Țintă și Mirela Momanu, cu ajutorul cărora vom dezvolta acest proiect cu noi tematici.

Echipa

Ne place să credem că PhotoLife nu înseamnă doar o școală de fotografie, ci înseamnă pasiune, dedicație și perseverență. Pasiune pentru ceea ce facem, dedicație pentru cei care aleg să fie alături de noi și perseverență pentru a ne dezvolta continuu. Trainerii noștri nu sunt doar niște simpli fotografi, ci oameni care încearcă să fie tot mai buni în ceea ce fac, care pun extrem de multă pasiune în munca lor și care, poate cel mai important, sunt deschiși să împărtășească și altora cunoștințele lor. Noi îți spunem tot ce știm, pentru că numai astfel vom deveni la rândul nostru nevoiți să învățăm mai mult și să evoluăm continuu alături de voi.

Dan Dinu

fotograf / coordonator & trainer Photolife

Dan este fondatorul PhotoLife, proiect pe care l-a creat în 2007 și unde a organizat până acum foarte multe cursuri și workshop-uri. În prezent este președintele Forona (Organizația Fotografilor de Natură din România) și se implică în numeroase proiecte fotografice ce vizează protecția mediului, alături de cele mai importante ONG-uri din domeniu cum ar fi WWF sau Propark.

A fost publicat în numeroase reviste, printre care și National Geographic, a obținut numeroase nominalizări sau premii la concursuri de specialitate și a avut 5 expoziții personale. A vizitat și fotografiat până acum în peste 30 de țări și este unul dintre principalii noștri traineri la turele foto.

www.dandinu.net

Luiza Boldeanu

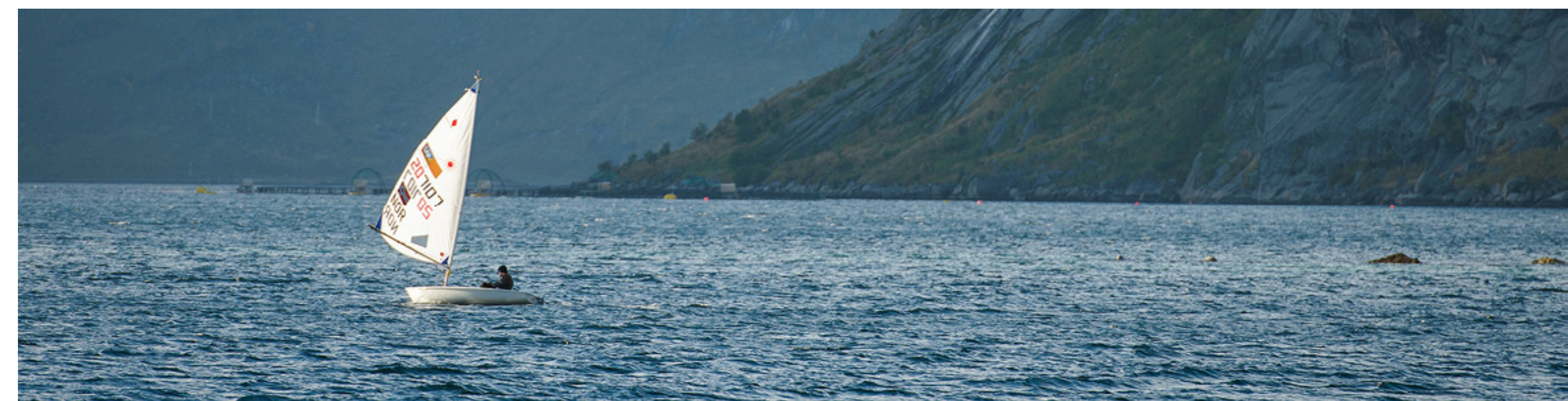
fotograf / asistent & trainer Photolife

Luiza a început să fotografieze din 2007, când s-a hotărât să ia cu ea imagini cu întâmplări și oameni de prin numeroasele țări pe care le-a vizitat. Fotografia documentară o atrage poate cel mai mult, însă nu a lăsat deoparte nici alte genuri fotografice, cum ar fi portretul fine-art și fotografia conceptuală. A ajuns printre finaliști la Sony Photography Awards și a avut și alte publicații în reviste de profil. A participat la numeroase expoziții naționale și internaționale, cele mai de succes fiind cele legate de proiectul "Identities", dedicat fotografiei conceptuale.

Din 2014 susține la PhotoLife cursuri și workshop-uri despre fotografia cu oameni, dar și ture foto în diverse zone.

www.luiza-boldeanu-photography.com

© Dan Dinu

Tatiana Volontir

fotograf / trainer Photolife

Tatiana fotografiază de prin 2008, când a descoperit că își poate proiecta gândurile și stările în imaginile pe care le realizează. În timp, fotografiile ei au devenit repede apreciate și până în prezent a câștigat câteva concursuri naționale și a reușit să fie finalistă la Julia Margaret Cameron Award. A realizat două expoziții personale și a participat la mai multe expoziții de grup, naționale și internaționale.

Din 2014 organizează în cadrul PhotoLife, alături de Luiza Boldeanu, un curs dedicat fotografiei cu oameni și a susținut și câteva workshop-uri pe aceeași temă.

www.tatianavolontir.blogspot.ro

Horia Bogdan

fotograf / trainer Photolife

Horia este fotograf din 2007, însă a stat puțin mai departe de lumea fotografică din România, preferând ca în primii lui ani de activitate să călătorească și să interacționeze cât mai des cu fotografi, iubitori de natură sau reviste din afara țării.

Poate că acesta este motivul pentru care majoritatea imaginilor pe care le-a publicat se regăsesc în reviste sau publicații precum: Digital Camera World, Amateur Photographer sau Popular Photography. În 2012 a reușit să obțină un loc doi la Epson International Photographic Pano Awards.

Din 2014 este co-trainer la PhotoLife, unde a organizat alături de Dan Dinu mai multe ture foto, bazate în special pe zonele din Marea Britanie

www.horia-bogdan.com

Anca Cernoschi

fotograf colaborator

După ce a studiat artele plastice și decorative timp de 7 ani, Anca a găsit în fotografie mijlocul tehnic perfect de a-și transpune conceptele în realitate, în special prin fotografia nud. Expozițiile personale, lucrările din colecții private din toată

lumea sau din colecțiile galeriilor din Tokyo sau Londra și numeroasele apariții în reviste de profil i-au marcat evoluția artistică. A câștigat premii la Nikon International Photo Contest, Julia Margaret Cameron Award și a fost nominalizată la Spider Awards și HIPA.

Din 2016 o să susțină în cadrul PhotoLife un curs despre fotografia nud.

www.ancacernoschi.ro

Cristina Țintă

fotograf colaborator

Cristina a urmat Facultatea de Relații Internaționale și Studii Europene, însă pasiunea pentru fotografie a făcut-o să se apropie tot mai mult de acest domeniu. Este co-fondator și redactor șef al revistei online FOTO4all și Community & Content Specialist la F64.ro. De asemenea, a coordonat o

serie de e-book-uri despre fotografie. A publicat fotografii și articole în revistele din România și nu numai și a fost nominalizată și a câștigat o serie de premii la competiții precum: Black & White Spider Awards sau IPA. În 2013 a lansat cartea "De ce fotografia?" alături de Andrei Baci și Dorin Bofan. În curând o să inițieze alături de Mirela Momanu un curs dedicat fotografiei de stradă la PhotoLife.

www.flickr.com/cristinatinta

Mirela Momanu

fotograf colaborator

Mirela a început să fotografieze din 2009, iar în scurt timp a ajuns să fie unul dintre cei mai cunoscuți fotografi de stradă de la noi. Este co-fondator al grupurilor Phototeam și OnSpot și curator la mai multe expoziții foto. Din 2014 este membră în APF Collective of International Street Photographers, iar din 2015 este membru în echipa de curatori a unuia dintre cele mai mari site-uri de fotografie din lume, 1x.com.

Mirela se va alătura echipei PhotoLife și va iniția alături de Cristina Țintă un curs dedicat fotografiei de stradă și alte activități legate de acest domeniu.

www.1x.com/mirelamomanu

Monica Năstase

fotograf amator / asistent Photolife

Monica s-a îndrăgostit de fotografie de la primul contact, în momentul în care tatăl ei i-a făcut cunoștință cu un Zenit. A început să experimenteze, însă abia în momentul în care și-a achiziționat un aparat DSRL și a urmat cursurile PhotoLife și-a dat seama că fotografia este mai mult decât credea ea. Prin PhotoLife a descoperit o lume fascinantă, cu oameni deosebiți.

Și-a exprimat dorința de a face parte din echipă și a avut norocul de a fi acceptată foarte repede. În prezent se ocupă de corecturi la cursuri, de evidența cursanților noștri și este un bun ajutor la evenimentele pe care le organizăm.

Dragoș Pîrnog

partener Explore Travel

Dragoș lucrează în turism din anul 2000 și se consideră norocos să activeze într-un domeniu atât de frumos, în care să își transforme pasiunea în muncă și invers. Din dorința de a ieși din tiparele clasice ale turismului de masă, a decis să își deschidă propria agenție de

turism. Explore Travel a fost înființată în 2006 și mereu a inovat pe piața de turism din România. Legătura dintre turism și fotografie este foarte strânsă, iar turele foto organizate până acum sunt printre cele mai frumoase excursii realizate. Colaborarea cu PhotoLife a început în 2013, iar de atunci am realizat foarte multe ture foto împreună.

www.exploretravel.ro

Iliuță Goean

fotograf colaborator / ghid Delta Dunării

Iliuță este un foarte bun ghid și cunosător al Deltei Dunării și unul dintre colaboratorii noștri cei mai vechi. Împreună cu el am dezvoltat la PhotoLife programe specializate pe fotografia wildife încă din 2010.

Este ghid în Delta Dunării și fotograf din 2007 și este membru fondator Forona (Organizația Fotografilor de Natură din România).

A publicat imagini în diverse reviste și albume de profil și a participat la mai multe expoziții atât în țară cât și în afară, prin care a promovat de fiecare dată avifauna României.

www.descoperadeltadunarii.ro

Dorin Bofan

fotograf colaborator

Dorin fotografiază natura din 2006 și a publicat în tot acest timp fotografii, interviuri și articole în reviste tipărite sau online, precum National Geographic Romania, Photo Magazine, Foto-Video, FOTO4all sau Photo Travel. A participat la câteva concursuri de fotografie, câștigând sau fiind în lista scurtă la International Photography Awards, Veolia Environnement Wildlife Photographer of the Year, Fotogeografica și Milvus Photo Contest.

Din 2015 a reluat o colaborare mai veche cu Dan Dinu în cadrul PhotoLife și organizează împreună ture foto în special în țările nordice.

www.dorinbofan.com

Cosmin Dumitrache

videograf colaborator

Cosmin a luat startul în domeniul producției video încă din adolescență, mai mult din curiozitate și din dorința de a experimenta lucruri noi. Treptat această încercare s-a transformat în pasiune și mai apoi a evoluat în munca lui de zi cu zi. A exersat timp de mai bine de 10 ani și a învățat foarte mult din practică, iar faptul că și-a dorit întotdeauna să se perfecționeze l-a ajutat să își dezvolte creativitatea.

Din 2013 a început să colaboreze cu Dan Dinu la realizarea unor filme documentare și a pus bazele NDT, proiect dedicat filmului documentar.

www.visualbliss.ro

Serviciile noastre

PhotoLife vă oferă mai multe tipuri de servicii cu tematică fotografică, ce vă vor ajuta să vă dezvoltați pasiunea pentru călătorie și fotografie. Cursurile foto, indiferent că sunt într-o anumită locație sau online, sunt destinate celor care vor să asimileze cunoștințele de bază despre fotografie, iar workshop-urile și photo tour-urile sunt destinate celor care vor să facă mai multă practică.

Curs foto

interactiv, intuitiv, prietenos

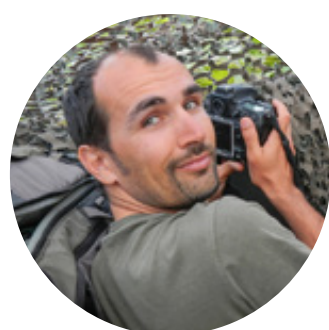
Sușținem periodic cursuri de fotografie în Brașov și București, care fie sunt dedicate inițierii, fie sunt despre cum să fotografiem natura sau oamenii. Aceste cursuri sunt predate de Dan Dinu, Luiza Boldeanu sau Tatiana Volontir și se pot întinde pe o perioadă mai lungă de timp, sau pot fi foarte intensive și concentrate într-un interval de 10 zile.

Cursurile conțin atât lecții teoretice, cât și cursuri practice susținute în sală, în oraș sau în diferite locații cu potențial fotografic. Tematica este una foarte bine conturată, iar cursurile se bazează pe foarte multă interactivitate, pe studii de caz și pe multe imagini exemplificative. Ne bazăm atât pe experiența trainerilor, dar și pe un suport de curs de calitate.

Traineri

La cursurile noastre fizice puteți să vă întâlniți în acest moment cu trei dintre trainerii noștri: Dan Dinu, Luiza Boldeanu și Tatiana Volontir.

Dan predă cursul de inițiere din Brașov din 2007, acesta fiind primul din oraș care a fost conceput interactiv, mai de scurtă durată și specializat pe fotografia digitală. Chiar dacă de-a lungul timpului au mai existat și alte cursuri în Brașov, al nostru este cu siguranță cel mai longeviv. Din 2012 am început și un curs dedicat fotografiei de natură, care are și o versiune intensivă pe care o susținem în București. Cursul foto despre cum să fotografiem oameni, susținut de Luiza și Tatiana, va fi lansat anul viitor în București.

Cursuri foto disponibile:

[Inițiere în fotografie](#) | Brașov | Dan Dinu (ver. 3.0 update în 2016 | aprox. 500 pagini / 600 fotografii)

[Natura în fotografie](#) | Brașov & București | Dan Dinu (ver. 1.0 creată în 2012 | aprox. 550 pagini / 800 fotografii)

Cursuri foto în dezvoltare:

[Oamenii în fotografie](#) | Brașov | Luiza Boldeanu & Tatiana Volontir (disponibil în 2016)

Curs foto online

singurul curs online interactiv din țară

Cursul online pe care noi îl susținem încă din 2009 este un serviciu unic în acest moment în România și este adresat celor care nu au posibilitatea să urmeze un curs fizic, oferindu-le astfel oportunitatea să își desfășoare activitatea oricum și oricând au timp, indiferent de zona în care se află. Acest curs poate fi urmat de oriunde din țară sau din străinătate. Lecțiile se pot descărca, iar asimilarea informațiilor se face fără a mai necesita o conexiune la Internet. Aceasta este necesară pentru încărcarea temei și pentru discuțiile cu îndrumătorul cursului. Fiecare curs, deși se desfășoară exclusiv online, are un caracter interactiv, cu multe discuții, exemple practice și studii de caz.

În acest moment există trei tipuri de cursuri disponibile, unul de inițiere, unul despre fotografia de natură și unul dedicat fotografierii oamenilor. Pe lângă un suport de

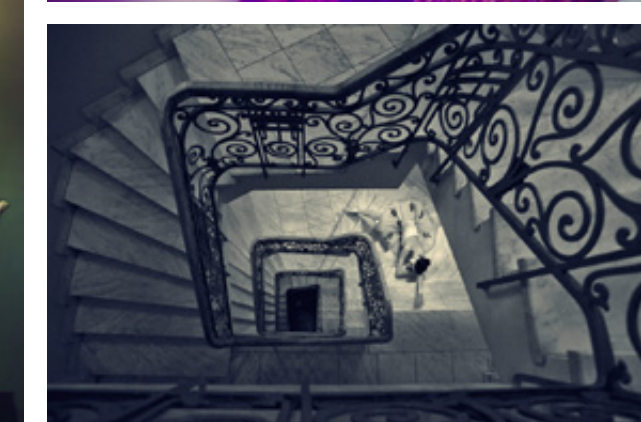
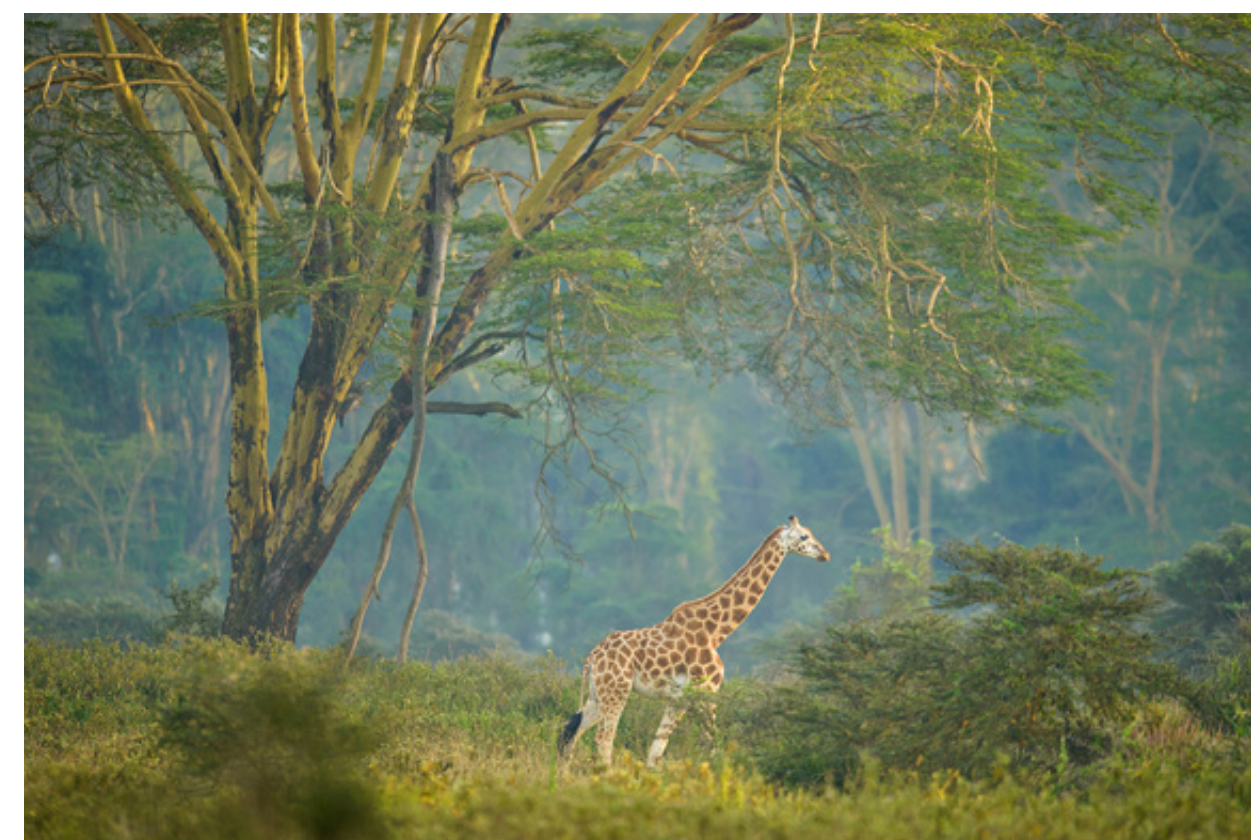
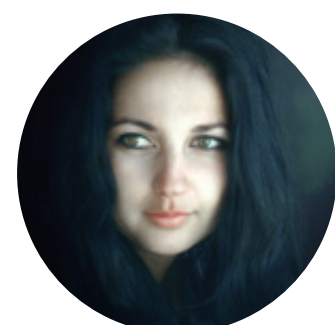
curs complet, cu multe informații, exemple și fotografii sugestive, din care să puteți asimila partea teoretică, vă așteptăm și cu un feedback constructiv pentru temele rezolvate. Puteți de asemenea oricând să puneți întrebări trainerilor despre ceea ce nu ați înțeles sau despre orice altceva ce vă interesează. Întregul curs este în așa fel structurat încât să puteți beneficia oricând de întregul nostru ajutor și suport.

Tematica este una foarte bine conturată și structurată, iar toate imaginile din curs sunt explicate, astfel încât voi să înțelegeți cât mai bine despre ce este vorba. Nu lipsesc studiile de caz și sfaturile practice, care să facă acest curs mai ușor de parcurs și mult mai interactiv. Discuțiile cu ceilalți colegii și temele pe care le puteți face publice pentru a le vedea și ei, ajută la o mai bună desfășurare și la mai multă interactivitate.

Traineri

Cele trei cursuri online disponibile în acest moment sunt susținute de Dan Dinu, Luiza Boldeanu și Tatiana Volontir. Dan se ocupă de cursul de inițiere și de cel de natură, iar Luiza și Tatiana de cursul dedicat fotografierii oamenilor.

În curând vom completa echipă și cu alți traineri care vor susține cursuri pe tematici inedite. Anca Cernoschi va elabora un curs despre fotografia nud, iar Cristina Țintă și Mirela Momanu unul despre fotografia de stradă.

Cursuri online disponibile:

[Inițiere în fotografie](#) | Dan Dinu (ver. 2.0 update în 2012 | aprox. 300 pagini / 600 fotografii)

[Natura în fotografie](#) | Dan Dinu (ver. 1.0 creată în 2013 | aprox. 400 pagini / 800 fotografii)

[Oamenii în fotografie](#) | Luiza Boldeanu & Tatiana Volontir (ver. 2.0 update 2016 | aprox. 400 pagini / 800 fotografii)

Cursuri online în dezvoltare:

[Nudul în fotografie](#) | Anca Cernoschi

[Fotografia de stradă](#) | Cristina Țintă & Mirela Momanu

[Fotografia de călătorie](#) | Dan Dinu & Luiza Boldeanu

[Editarea și indexarea fotografiilor în Lightroom](#) | Dan Dinu

Workshop foto

Învăță fotografie în ritmul tău

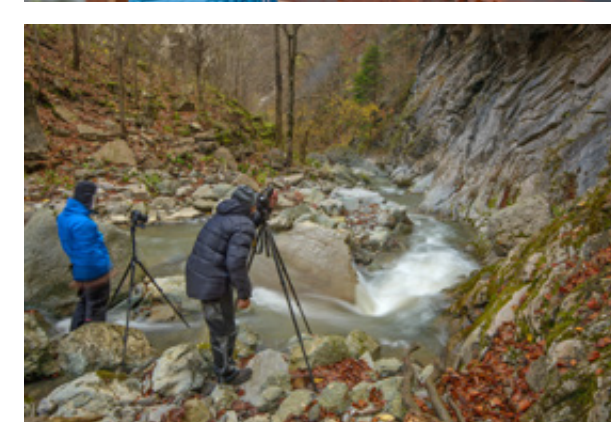
Un workshop este întotdeauna un prilej să înveți lucruri noi, să schimbi păreri, să comunici, să faci prieteni și să fotografiezi zone inedite. Este cel mai frumos și practic mod de a combina teoria fotografică, uneori greu de asimilat, cu practica și cu feedback-ul de pe teren.

Workshop-urile noastre au în general trei părți distincte. Partea teoretică se asimilează sub forma unui slideshow cu informații, fotografii și studii de caz, adaptate tematicii. Partea practică este constituită din ședințe foto și deplasări pe teren, unde se vor pune în aplicare informațiile teoretice prezentate. Ultima parte este una în care vom putea vizualiza imaginile create și unde veți putea primi un feedback peste ceea ce ați realizat. Pe lângă toate acestea vor mai fi discuții despre tehnici de editare a imaginilor și despre arhivarea și indexarea

acestora, videoproiecții interesante și spectaculoase, discuții libere și alte activități fotografice.

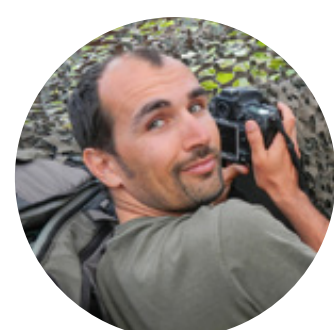
Un workshop este un spațiu de comunicare intensivă, așa că nu trebuie să vă feriți să vă implicați cât mai mult. Pe lângă partea teoretică și practică prezentată de trainer, experiența interpersonală este un lucru esențial la o astfel de întâlnire fotografică. La un workshop mergi să te întâlnești cu niște străini și să pleci acasă cu niște prieteni.

Ținem foarte mult la comunicare în astfel de întâlniri și vrem ca fiecare dintre voi să aibă sprijinul și atenția cuvenită. Acesta este motivul pentru care nu facem workshop-uri cu foarte mulți oameni și ne limităm de multe ori la grupuri de maxim 12, uneori chiar cu doi traineri pe grup.

Traineri

La workshop-urile noastre puteți să vă întâlniți cu trei dintre trainerii noștri: Dan Dinu, Luiza Boldeanu și Tatiana Volontir. Dacă Dan susține workshop-uri încă din 2009 în special dedicate fotografiei de natură și călătorie, Luiza și Tatiana sunt specializate pe fotografia de portret și au început colaborarea cu PhotoLife din 2014.

Workshop-uri disponibile:

[Cetăți medievale II](#) | Cincșor - Sibiu | cu Dan Dinu

[Editarea și indexarea fotografiilor în Lightroom](#) | Brașov | cu Dan Dinu

[Cazanele Dunării](#) | Porțile de Fier | cu Dan Dinu

În curând:

[Oamenii Maramureșului](#) | Țara Lăpușului | cu Dan Dinu & Luiza Boldeanu

[Portretul conceptual și fine-art](#) | Brașov | cu Luiza Boldeanu & Tatiana Volontir

[Potecile Ciucașului](#) | Munții Ciucaș | cu Dan Dinu

Workshop-uri din anii precedenți:

[Vulcanii Noroioși \(Buzău\)](#)

[La poalele Coziei \(Munții Cozia\)](#)

[Misterele Ceahlăului](#)

[Toamnă în Munții Vrancei](#)

[Culorile Toamnei \(Lacul Sfânta Ana\)](#)

[Prin Cheile Bicazului \(Hășmaș\)](#)

[Munte și fotografie \(Bucegi\)](#)

Photo tour

călătorește, descoperă, fotografiază

La photo tour îți oferim ture în locații inedite, în care atenția noastră nu mai este neapărat concentrată pe aspecte teoretice, ci mai degrabă pe descoperirea și exploatarea unor oportunități fotografice deosebite. Această descoperire a locurilor prin care mergi cu ajutorul fotografiei, îți va oferi de fiecare dată o mai bună înțelegere a oamenilor, culturii, peisajului sau faunei.

Orice phototour îți propunem să exploreze orice oportunitate fotografică a unei zone. Chiar dacă nu o să mai existe ședințe teoretice clasice, orice întrebare tehnică îți poate găsi răspunsul direct în teren, în fața subiectului. Photo tour-urile pe care vi le-am pregătit sunt atât în România, în zone în care ne axăm pe fotografiere și mai puțin pe teorie, dar și în afara țării, pentru a descoperi peisaje inedite și locuri interesante.

Traineri:

La photo tour-uri puteți să vă întâlniți cu patru dintre trainerii noștri: Dan Dinu, Dorin Bofan, Horia Bogdan și Luiza Boldeanu. Dan susține astfel de activități din 2011, în 2014 s-au alăturat ca și co-traineri Horia și Luiza, iar din acest an am reînceput o colaborare mai veche cu Dorin.

Dacă la un workshop petreceai alături de cei prezenți câteva zile, la un photo tour poți petrece până la câteva săptămâni. Experiența interpersonală este și aici un lucru esențial, pentru că în astfel de ture se pot lega prietenii de durată.

Pentru că grupurile mai compacte sunt mult mai unite și pentru că ne place să fim mereu o echipă cât mai echilibrată, de fiecare dată alegem să nu aglomerăm turele. În funcție de profilul fiecărui photo tour, grupurile formate sunt între 8 și 12 participanți. La fel ca și la workshop-uri, puteți beneficia chiar și de doi traineri pe grup, iar în anumite zone de ghizi locali specializați. Asta face ca orice photo tour organizat de noi să fie o experiență cât mai plăcută și personală.

Photo tour-uri disponibile:

[Coasta Jurassică](#) | Marea Britanie | cu Dan Dinu & Horia Bogdan

[Culorile Vietnamului](#) | Vietnam | cu Dan Dinu & Luiza Boldeanu

[În inima Deltei](#) | Delta Dunării | cu Dan Dinu

[Crestele Mont Blancului](#) | Chamonix - Franța | cu Dan Dinu

[Wildlife în Pantanal](#) | Brazilia | cu Dan Dinu (în curând)

[Luminile nordului](#) | Lofoten - Norvegia | cu Dan Dinu & Dorin Bofan

[Tărâmurile Scoției](#) | Scoția | cu Dan Dinu & Horia Bogdan

[Coasta Bretoniei](#) | Franța | cu Dan Dinu (în curând)

Photo tour-uri din anii precedenți:

[Safari în Kenya](#)

[Țărmurile Irlandei \(Irlanda de Nord\)](#)

[Safari în Uganda](#)

[Țara de gheață și foc \(Islanda\)](#)

[Aotearoa \(Noua Zeelandă\)](#)

[Crestele Dolomiților \(Italia\)](#)

[Safari în Namibia](#)

[Deșertul Iordaniei](#)

Ce ne-a inspirat

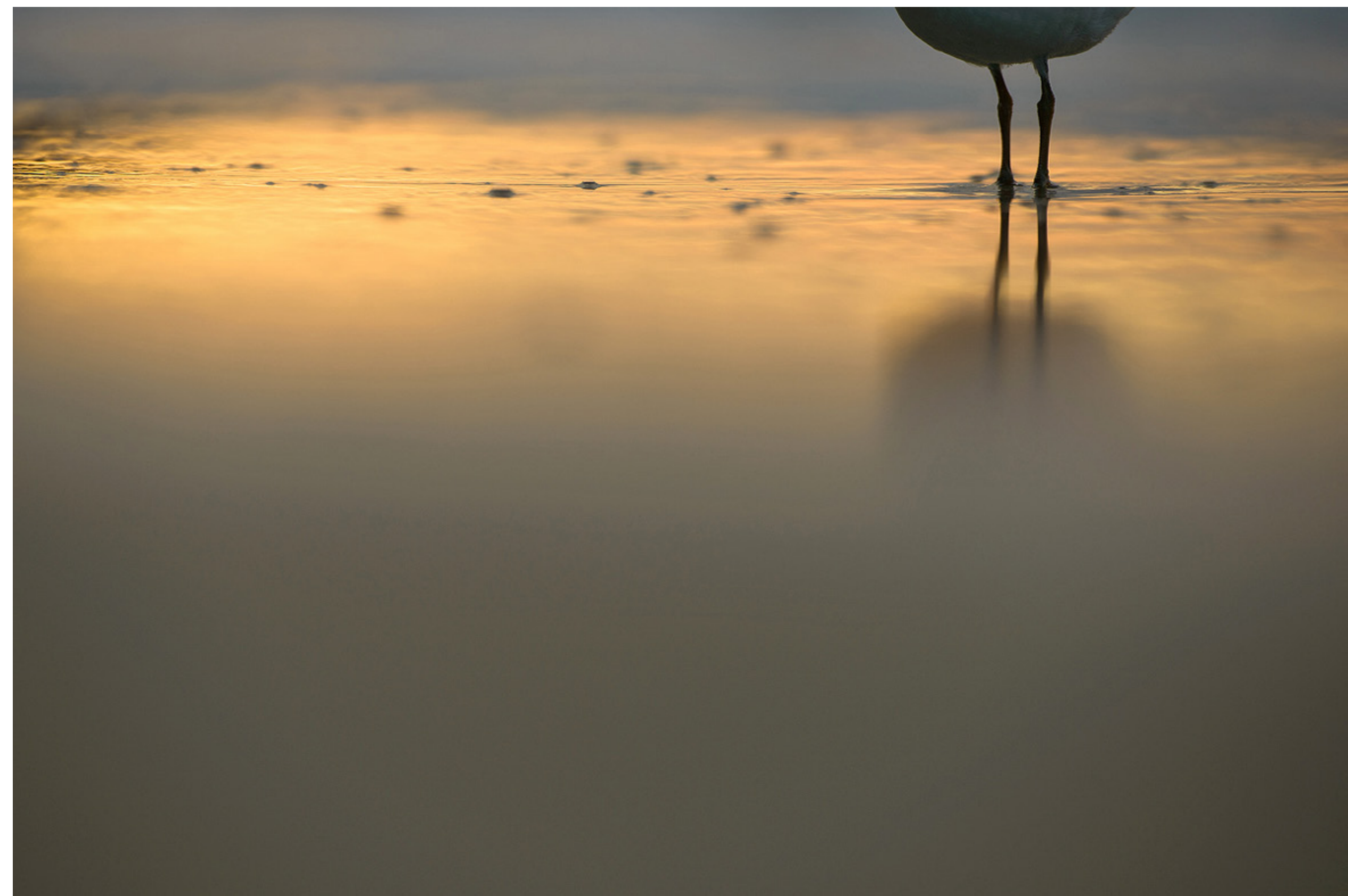
Ca voi toți și noi aici la PhotoLife suntem inspirați de lucruri frumoase ce ne îndeamnă să le fotografiem.

Trainerii și colaboratorii noștri sunt mereu în căutare de locații inedite, de idei noi, de provocări interesante și astfel vine și inspirația. Uneori din lucruri simple, altele în colțuri îndepărtate ale lumii în care călătorim și alte ori chiar de la voi, cei care ne însoțiți. Cu toții învățăm, așa că iată câteva dintre sursele noastre de inspirație din anul ce a trecut.

“Tolănit pe burtă, plin de nisip și atent la valurile care se derulau uneori doar la câțiva centimetri în fața mea, am așteptat momentul perfect în care un prundăraș, o pasăre mai mică decât pumnul meu, să se poziționeze în lumina pe care mi-o doream. După câteva imagini mai convenționale, m-am oprit din declanșat și am încercat să caut o nouă abordare, una diferită. Am ales o compoziție mai atipică, însă în care să se reflecte cumva toate ideile din cadru întreg realizat mai devreme.

Uneori inspirația mea vine de la locurile pe care le vizitez, însă atunci când ea vine de la animalele pe care le fotografiez am parte de cele mai plăcute momente. Întâlniri intime cu un subiect care să îți accepte prezența; acesta este visul și inspirația oricărui fotograf pasionat de wildlife.”- Dan Dinu

“Deși întotdeauna îmi plănuiesc cadrele în cele mai mici detalii, se întâmplă uneori să dau peste un loc care să mă inspire în momentul descoperirii lui. Așa a fost și cu bucătăria casei de oaspeți de la Cincșor, un loc cu o istorie formidabilă pe care o regăsim în fiecare colțisor. Atmosfera tihnită și liniștea mult căutată au adus și momente de inspirație, iar aici chiar a fost un asemenea moment. Am pândit toată ziua lumina care să intre pe cele două ferestre perfect simetric, iar atunci când a apărut în sfârșit, a conturat o siluetă delicată închistată între liniile drepte și dure ale încăperii.” - Anca Cernoschi

“Am ajuns în deșert... în jurul nostru este pictat un tablou în galben, roșu și albastru. Culorile cerului și ale nisipului. Din loc în loc se conturează pereți înalți de stâncă, unde putem admira sculpturile create în rocă de mama natură. Ei sunt martorii civilizațiilor ce au trecut pe aici, ei sunt ghizii beduinilor în deșertul aspru și neprietenos. Gazdele noastre, după cum ați ghicit, sunt beduinii. Oameni simpli, darnici, prietenoși, îngăduitori și ospitalieri. Oameni care prețuiesc prietenia, omenia, libertatea și un pahar de ceai, câteodată puțin prea dulce, în jurul focului de tabără. Evident, Iordania m-a impresionat. Și locuitorii ei. Mai ales “moștenitorii deșertului”, cei care, deși în zilele noastre se folosesc și de mașini, au rămas atașați de prietenia lor cu natura și cu animalele. Pe ici pe colo mai vezi câte o turmă de capre, însă cămilele sunt nelipsite din viața beduinilor.” - Luiza Boldeanu

“Într-un cuvânt... Scoția, ea m-a impresionat. Însă cum despre regiunile Glencoe și Skye puteți citi în articolul din revistă, aici vreau să vă vorbesc despre Isle of Eigg. E uimitor cum un loc atât de mic, doar 9km pătrați, poate avea atâtea elemente frumoase și interesante. Are priveliști largi și spectaculoase, are detalii, are culori și are texturi extraordinare... și încă nici n-am văzut întreaga insulă. Cu toate astea, probabil imaginea mea preferată de acolo este una cu doar trei elemente: marea, norii și niște munți în distanță. Când un loc așa de interesant te poate face să te întorci la simplitate, cred că i se poate spune inspirație.” - Horia Bogdan

“Cred că fiecare dintre noi trece prin momente de blocaj, lipsă de inspirație și creativitate. De ceva timp lucrul ăsta mi s-a întâmplat și mie. Nu mă simțeam atrasă foarte mult sau cel puțin nu ca înainte de aparatul de fotografiat. De curând însă, am descoperit un nou teritoriu în care sufletul mi s-a umplut de inspirație. Am început să merg la niște lecții de canto. La fiecare oră de muzică începeam să mă dezgheț. Cu atâta energie plecam de la ore, încât eram sigură că pot să zbor.

Maria, profesoara mea de canto care mi-a devenit și prietenă foarte bună, avea nevoie de câteva poze cu ea, așa că mi-am luat inima-n dinți și am zis “hai să le facem”. La mine sunetul a trezit din nou lumina pe care o văd prin lentile. Am început să asociez plasticitatea sunetului cu plasticitatea culorilor și a lumii. Nu știu de ce fac această comparație vizuală în minte, dar este un exercițiu care mi-a readus inspirația în imagine.” - Tatiana Volontir

“Fotografia înseamnă răbdare și perseverență, înseamnă așteptare. La fel și viața noastră este o continuă așteptare, a unei cadru reușit, a persoanei iubite, a unui job mai bun, a unui premiu mult visat, a unei vacanțe dorite sau... a inspirației.” - Luiza Boldeanu

Ce am susținut

Ne place să ne implicăm mereu în proiecte interesante, să susținem idei și lucruri care ne inspiră. 2015 a fost un an bun, în care am susținut numeroase proiecte, unele mai de suflet decât altele. De la tabere de fotografie în care am mers în căutarea animalelor sălbatice și până la susținerea unui petec de pădure deosebită, de la promovarea unui proiect dedicat fotografiei de portret conceptual și până la editarea unui album despre ariile protejate ale Brașovului, putem spune că provocările nu ne-au lipsit deloc.

Tabăra Carpathia

proiect de fotografie wildlife

Protecția animalelor sălbatice ar trebui să fie o prioritate în România, mai ales pentru că suntem printre puținele țări rămase în Europa care mai au încă faună suficient de abundentă pentru a avea populații sănătoase. În 2011 am salutat inițiativa Fundației Carpathia prin care a concesiionat un fond de vânătoare pe Valea Dâmboviței, nu pentru a-l exploata, ci pentru a-l proteja. De atunci nu a mai fost împușcat nici-un animal în zonă.

Photolife s-a implicat alături de fundație la conceperea unui concurs foto, prin care să poată fi selectați un număr de 8 fotografi pasionați de wildlife, care să aibă șansa să fotografieze fauna specifică. O primă tabără a fost deja organizată, urmând ca a doua să fie și ea desfășurată cât de curând. Pe viitor plănuim și alte astfel de activități

și chiar programe specializate de fotografiat animale în zonele de protecție și din ascunzători speciale.

© Dan Dinu (toate imaginile)

Poteca de poveste

un proiect susținut de WWF pentru Pădurea Crăiască

Centrul de Ecologie și Turism Maramureș, împreună cu WWF-România și Asociația de Ecoturism din România, au lansat o campanie de strângere de fonduri pentru crearea unei poteci tematice în Pădurea Crăiască din Maramureș. Dan Dinu a mers și a fotografiat în această pădure, iar imaginile obținute au fost folosite în această campanie.

Pădurea Crăiască este un petec de 49ha care, din cauza restrângerii treptate a suprafeței împădurite din

Maramureș, a rămas izolată de alte păduri din jur. Aici există încă multe exemplare monumentale de stejar, cu vârste de peste 200 de ani, înălțimi de 30m și diametre de 2m. În pădure există specii endemice de floră, însă ce este cu adevărat interesant este populația diversă și abundentă de păsări care au găsit aici condiții favorabile pentru cuibărit, adăpost și hrănire. Pădurea adăpostește 51 de specii de păsări, între care și multe specii rare.

Identities

proiect despre cum să îți transpui starea interioară în fotografie

Ne-a făcut o deosebită plăcere să ne implicăm în susținerea acestui proiect inedit, la care colega noastră Luiza Boldeanu și prietena noastră Tina Genovia Obreja au muncit extrem de mult.

Inițiat la începutul anului trecut, proiectul a pornit de la ideea de colaborare între doi fotografi, o experiență a

două minții aduse împreună ce pot da naștere la ceva nou și inedit. Rezultatul a fost o serie de peste 30 de lucrări, ce au fost expuse în mai multe orașe din țară și din Franța.

Puteți citi mai multe despre proiect și puteți vedea galeria completă pe www.luiza-boldeanu-photography.com

“Imaginile din proiect prezintă uneori un univers imaginar, alteori sunt ancorate în realitatea în care să se oglindească personalitatea noastră îmbinată ca un EU unic, înglobând experiențele, dorințele, temerile și starea noastră sufletească.” - Luiza Boldeanu

© Luiza Boldeanu & Tina Genovia Obreja (toate imaginile)

Expuneri fotografice

filme despre trainerii noștri la F64

În 2015 trainerii PhotoLife au avut mai multe colaborări cu F64, printre care expoziții foto, prezentări, review-uri de echipamente sau apariții în filme cu tematică foto.

În cadrul emisiunii "Expuneri fotografice", Tatiana Volontir și Dan Dinu au stat de vorbă cu Ana Măreșescu și au împărtășit din pasiunea și experiențele lor. Tatiana a vorbit despre fotografia de portret și cum te poți regăsi în imaginile pe care le realizezi, iar Dan despre întâlniri

spectaculoase cu animale sălbatice sau despre aventuri din călătoriile lui.

Vă invităm să vedeți cele două filme despre trainerii noștri la link-urile de mai jos.

[Fotografia de portret](#) cu Tatiana Volontir

[Fotografia de natură](#) cu Dan Dinu

"Mi-am dat seama de un lucru foarte interesant de curând, cu cât împarți mai mult din cunoștințele, trăirile și experiența ta ca și fotograf, cu atât simți că ești pregătit să pășești într-o nouă etapă a dezvoltării tale. Oarecum simți nevoia să fii mai bun și să descoperi lucruri noi, simți că arta și pasiunea pot fi multiplicare prin actul dăruirii. Astfel ajungi să fii parte la o evoluție pe care o poți observa la nivel colectiv. Pe lângă cursurile online experiența asta am trăit-o și alături de chipa F64 în cadrul emisiunii "Expuneri fotografice" sau a

prezentării "Lumina Naturala in portretul artistic" susținute în cadrul zilelor Canon." - Tatiana Volontir

© Tatiana Volontir

Natura Braşovului

album dedicat ariilor protejate din judeţul Braşov

Anul acesta am avut mai multe colaborări cu Propark - Fundația pentru arii protejate, prin care i-am sprijinit la organizarea unui concurs de fotografie ce viza natura județului Braşov și la realizarea unei expoziții cu imaginile câștigătoare. Din juriul concursului au făcut parte Dan Dinu și Horia Bogdan, trainerii noștri.

Proiectul care însă ne-a plăcut cel mai mult, a fost realizarea unui album de fotografie care cuprinde toate

ariile protejate ale județului. Grafica a fost concepută de noi, iar imaginile au fost în general realizate de Dan Dinu sau Horia Bogdan, dar și de către alți prieteni PhotoLife, Cristian Goga sau Vlad Popescu. Am muncit mult la acest album, însă rezultatele sunt pe măsură.

Puteți descărca albumul de pe www.propark.ro

“Importanța ariilor protejate este poate și mai mare în țări precum România, fiindcă acestea dețin multe specii ale căror efective au fost decimate în vestul Europei. Noi încă ne bucurăm de o oarecare abundență a biodiversității și ar trebui să învățăm din greșelile altor țări și să o protejăm din timp. Toate ariile protejate, cum sunt și cele din județul Braşov, trebuie susținute și protejate de noi toți.” - Horia Bogdan

Ce am inițiat

Anul acesta am inaugurat proiecte noi, însă am continuat și unele mai vechi pe care le aveam deja începute în anii trecuți. Ne-am implicat atât în organizarea unei tabere foto, un eveniment pe care am vrea să îl repetăm în fiecare an, dar și în evenimente ce au avut ca scop popularizarea fotografiei sau prezentarea unor anumite zone în care noi am mers în cadrul photo tour-urilor organizate.

Africa

expoziție de fotografie și videoproiecție susținută de
Dan Dinu la Ceainăria Open Heart

După cele trei ture de safari organizate în Africa, ne-am gândit că este cazul să le povestim și altora cum a fost, așa că am organizat împreună cu Ceainăria Open Heart din Brașov o expoziție și o videoproiecție. În cadrul acestui eveniment inedit, cei prezenți au avut ocazia nu numai să audă povești interesante, dar și să deguste un ceai Rooibos, specific Africii, oferit de ceainărie. Aventurile din Kenya, Uganda și Namibia au încântat publicul prezent într-un număr foarte mare.

După succesul acestui eveniment, plănuim să proiectăm imaginile și în alte orașe din țară, însă dacă nu mai aveți răbdare până atunci, le puteți găsi în galeria de mai jos.

www.dandinu.net/ro/wildlife

© Dan Dinu

© Dan Dinu

Întâlnire cu fotografia

un proiect desfășurat împreună cu Librăria Okian

Inițiat în 2014 de către PhotoLife în colaborare cu Librăria Okian din Brașov, proiectul "Întâlnire cu fotografia" își propune să aducă în fața publicului brașovean fotografii din diferite domenii, care să își prezinte portofoliul.

Au fost până acum invitați Tatiana Volontir, Luiza Boldeanu, Dorin Bofan, Zoltan Nagy, Vlad Eftenie, Andrei Baci, Anca Cernoschi, Cristina Țintă și Mirela Momanu, iar moderator al discuțiilor a fost de fiecare dată Dan Dinu.

© Luiza Boldeanu

Aotearoa

expoziție de fotografie și videoproiecție la F64

După ce a fost vernisată în 2014 la Brașov, expoziția și proiecția dedicată turei foto din Noua Zeelandă a mers și la București. Într-o sală ce a devenit neîncăpătoare, Dan Dinu a povestit mai multe despre această aventură și a prezentat videoproiecția Aotearoa, la care și-a adus contribuția cu imagini și Ștefan Huțu, un participant la tură.

Noua Zeelandă a fost cea mai mare provocare a noastră de până acum din punct de vedere al organizării, a fost

cea mai lungă tură organizată de Photolife și de departe cea mai îndepărtată locație în care am mers până acum.

Plănuim să mai aducem videoproiecția și în alte orașe din țară, însă ea este disponibilă acum și online.

Proiecția o puteți vedea pe www.vimeo.com/118796738
Making of www.vimeo.com/118790927

“Tura foto din Noua Zeelandă a fost cu siguranță cea mai mare provocare fotografică la care m-am înhămat. Am petrecut 24 de zile în această tură, la 11 fusuri orare depărtare de casă și după 17 000km și 25 de ore de zbor, însă experiența a fost una uimitoare. Chiar dacă a trecut ceva timp de atunci, încă mă mai simt copleșit când mă uit la imagini. Cu siguranță unul dintre cele mai frumoase locuri pe care le-am văzut până acum.” - Dan Dinu

© Dan Dinu (toate imaginile)

NTD

un proiect dedicat filmului documentar

În urma proiectului "România Sălbatică" inițiat de Dan Dinu, a plecat și ideea realizării unui film documentar. Cosmin Dumitrache s-a alăturat echipei și astfel a apărut inițiativa de asociere a celor doi sub sigla NTD (Nature & Travel Documentary).

În prezent, Cosmin și Dan lucrează la documentarul despre "România Sălbatică" și la un film serial documentar despre călătorie și fotografie, alături de alte proiecte mai mici.

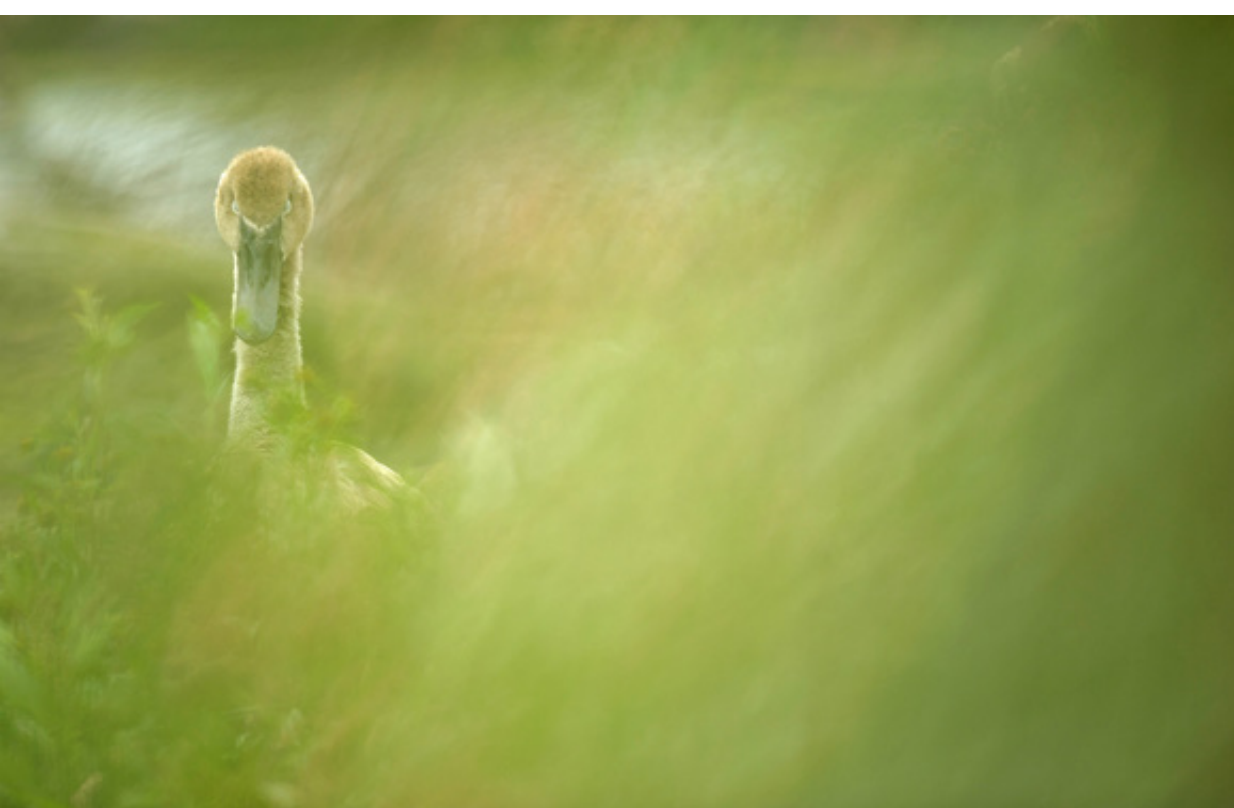

Din 2015 au început lucrul alături de Iliuță Goean la un film despre Delta Dunării, iar timp de un an de zile au documentat în fiecare anotimp peisajele, animalele și activitățile care se pot face în Deltă. Filmul urmează să fie lansat în vara anului viitor și beneficiază și de un suport din partea Nikon România.

Mai multe despre această inițiativă puteți găsi în curând pe www.ntdfilm.ro

"Pot să spun că prin colaborarea cu Dan am trecut prin experiențe noi și provocatoare în fiecare proiect pe care l-am început împreună. Am descoperit un domeniu care mă atrage din ce în ce mai mult și care totodată m-a ajutat să îmi dezvolt calitățile vizuale. Îmi doresc să realizăm împreună cât mai multe filme despre România și nu numai, pe care să le împărtășim cu publicul larg. Este nevoie însă de multă perseverență și timp pentru a reuși să realizezi un material foarte bun." - Cosmin Dumitrache

© Dan Dinu (toate imaginile)

Tabăra Photolife Cincșor

un eveniment dedicat pasiunii pentru fotografie

Ideea unei tabere gratuite de fotografie, în care participanții să poată cunoaște toți trainerii noștri, ne urmărește de mult timp, însă până acum nu am găsit exact partenerul ideal cu ajutorul căruia să o organizăm. Anul acesta însă, împreună cu Cincșor.Transilvania.Case de Oaspeți, am reușit să organizăm un eveniment unic, în care să ne putem bucura de ospitalitatea gazdelor noastre și să putem fotografia în voie, atât peisaj, cât și arhitectură sau portret.

Au fost câteva zile care sincer să fim sunt greu de descris. Am învățat multe împreună acolo, participanți de la trainerii, participanți de la participanți, modele de la fotografi, fotografi de la modele, gazde de la fotografi, fotografi de la gazde și orice alt fel de combinație mai poate exista. Ne-am simțit extraordinar de bine și le mulțumim tuturor pentru asta. În definitiv asta a fost și ideea la această

tabără, să te deschizi și să le oferi și altora ceea ce știi, iar atâta timp cât ești deschis să poți asimila tot ceea ce îți se oferă și nu numai.

Dan Dinu, Luiza Boldeanu și Tatiana Volontir au fost toți prezenți, alături și de Anca Cernoschi, membru mai nou în echipa noastră.

Vrem să ne menținem acest obicei și să mai organizăm astfel de tabere foto în care să aveți ocazia să ne cunoașteți și să fotografiați în locuri inedite.

Mai multe imagini găsiți pe pagina noastră de [Facebook](#)

Mai multe despre gazdele noastre de la Cincșor găsiți pe www.transilvania-cincșor.ro

© Dan Dinu

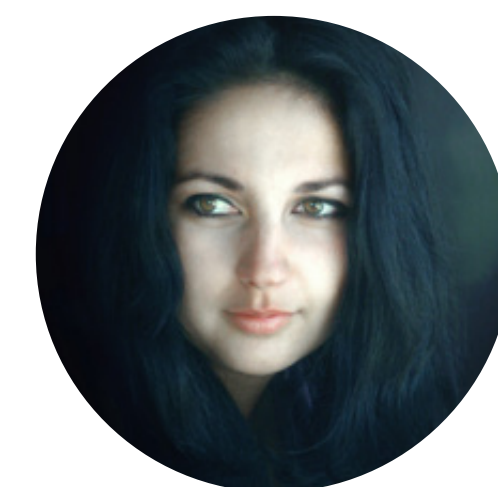

© Dan Dinu

© Luiza Boldeanu

"Despre tabăra de la Cincșor nici nu știu ce să spun în afară de faptul că este genul de experiență care rămâne cu tine foarte multă vreme. Este pur și simplu despre bucuria de a descoperi oameni fascinanți ca doamna Gherda, o săsoaică autentică, de a realiza ședințe foto inedite, de a cunoaște ospitalitatea proverbială a gazdelor într-un loc readus la viață cu măiestrie, de a degusta mâncăruri alese și până la urmă de a vedea cu adevărat o mică parte dintr-o Românie care nici nu știam că mai există. Și toată această minunată experiență a fost împărtășită cu alți pasionați de fotografie de la care am învățat foarte mult și care mi-au devenit prieteni." - Anca Cernoschi

Turele noastre

Anul 2015 a fost unul destul de plin în ceea ce privește turele, iar locațiile alese au fost care mai de care mai inedite. Am început cu Irlanda de Nord, unde mai fusesem și cu un an în urmă și am continuat cu locații noi precum Namibia, Islanda, Lofoten, Scoția și Iordania. Normal că nu au fost neglijate nici turele din țară, care însă au fost într-un număr mai mic decât de obicei. Ca de fiecare dată ne-am dedicat grupurilor formate și ne-am făcut prieteni noi, unii pe care cu siguranță o să îi mai întâlnim și cu alte ocazii. Vă mulțumim că ne-ați fost aproape.

Țărmurile Irlandei

a doua tură din Irlanda de Nord alături de Dan Dinu și Horia Bogdan

Am definitivat la începutul acestui an și al doilea photo tour din Irlanda de Nord care, la fel ca și primul, ne-a oferit momente frumoase de fotografiat, oameni interesanți cu care să povestim și multă voie bună.

Dan Dinu împreună cu Horia Bogdan au fost trainerii acestei ture și au avut alături un adevărat grup de prieteni, toți dintre ei fiind la cel puțin a doua tură împreună cu noi.

Am petrecut zile frumoase, am ieșit la toate răsăriturile posibile, chiar dacă uneori nu se anunța ceva bun, am

făcut poze de noapte în două seri pe falezele de la Giant's Causeway, ne-am bucurat de un apus inedit și de niște valuri extrem de mari la Ballintoy și ne-am pierdut în compoziții la Dark Hedges. Una peste alta chiar putem spune că a fost o tură frumoasă.

Anul viitor continuăm să mergem pe coastele Marii Britanii, însă de această dată în Anglia, pentru a fotografia Coasta Jurasică a Dorsetului.

Mai multe detalii despre această nouă tură găsiți pe www.photolife.ro

© Dan Dinu

Safari în Namibia

al treilea safari organizat de PhotoLife și Explore Travel în Africa

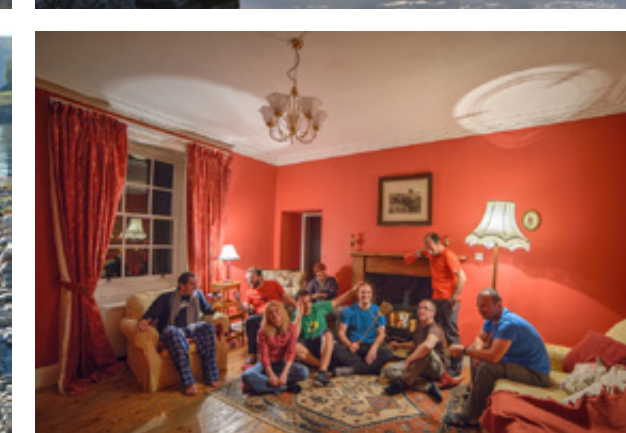
Este foarte greu să începi să povestești despre Namibia, a fost o experiență atât de inedită și oarecum exotică, încât cuvintele sunt greu de găsit. A fost cu siguranță una dintre turele noastre de safari cele mai deosebite, chiar dacă este greu să le compari între ele, fiind extrem de diferite.

După multă căldură și praf înghițit, după multe imagini interesante și multă acțiune cu animalele de aici, după un moment de adrenalină pură oferit de un ghepard aflat la vânatoare și de un rinocer ce era să intre în mașina noastră, participanții îndrumați de Dan Dinu s-au întors acasă cu o grămadă de amintiri și imagini frumoase și cu siguranță cu o experiență ce va merita rețrăită la un moment dat.

După turele din Kenya și Uganda organizate în anii trecuți, încă o dată acest continent reușește să ne uimească, prin diversitatea peisajului, prin oamenii deosebit de primitivi și prin experiența pe care o oferă.

Sigur o să mai organizăm ture de safari în Africa, chiar dacă în 2016 am pus ochii pe o altă zonă inedită și la fel de generoasă în subiecte, însă până atunci vă lăsăm să citiți mai multe despre Namibia în articolul dedicat acestei ture pe care îl găsiți în această revistă.

Mai multe imagini realizate în această tură puteți vedea pe www.dandinu.net/Desertul-Namibiei

Tărâmurile Scoției

prima tură foto în acest loc minunat alături de Dan Dinu și Horia Bogdan

Photo tour-ul din Scoția era de mult așteptat, atât de Dan Dinu, cât mai ales de Horia Bogdan, care visa de câțiva ani buni la meleagurile de aici. După o tură de recunoaștere în martie, cei doi trainerii au pus lucrurile la punct pentru octombrie.

Cum vremea este extrem de capricioasă în Scoția, aceasta a fost și provocarea turei, însă cu toate că a plouat destul de des, momentele spectaculoase nu au lipsit. Am mers

în două locații, Glencoe și Skye, iar subiectele au fost care mai de care mai diverse, de la peisaje montane, la faleză impresionantă, la mlaștini cu reflexii inedite sau plaje spectaculoase. Aici cu adevărat poți spune că un fotograf bun se recunoaște pe vreme proastă.

Dacă vreți să vedeți Scoția, ei bine avem pentru voi pregătită o tură și anul viitor, așa că vă așteptăm să vă înscrieți pe www.photolife.ro

Țara de gheață și foc

două săptămâni într-o lume dominată de ghețari și vulcani

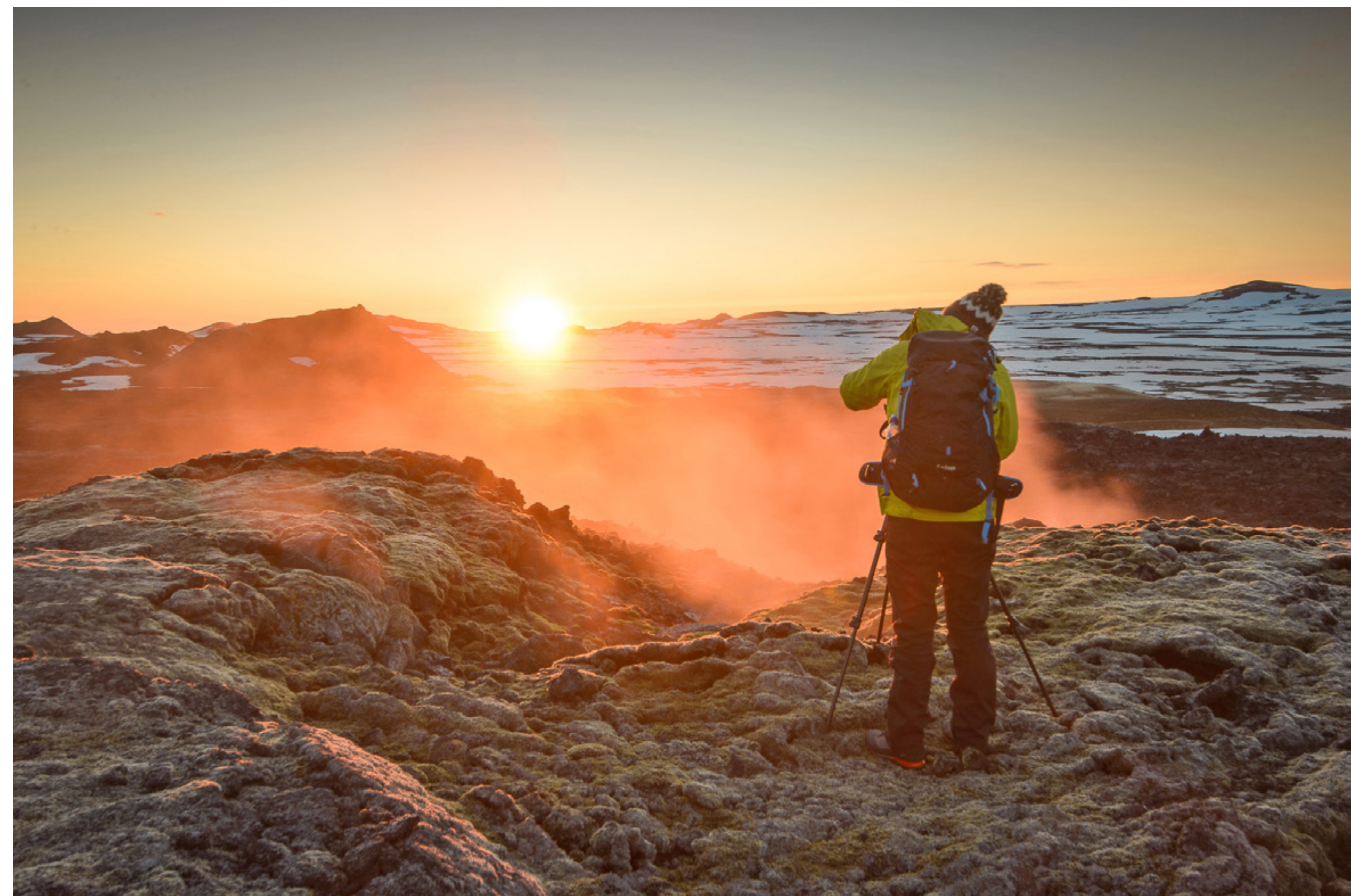
După 14 zile, 3 500 km parcurși, zile cu peste 20 de ore de lumină, trasee inedite și multă voie bună, cei 7 participanți ai turei noastre foto din Islanda însoțiți de Dan Dinu, s-au întors acasă cu multe amintiri memorabile și imagini frumoase.

Participanții au fost niște oameni minunați, s-au bucurat de fiecare locșor și au vibrat împreună la fiecare experiență. Au pulsat alături de geizere, s-au aruncat (la figurat vorbind) în apele a zeci de cascade, s-au bucurat de zeci de ore nesfârșite de lumină, s-au întâlnit cu o balenă albastră, au pășit printr-un vulcan stins într-o lumină de răsărit ce îl aducea parcă la viață, s-au pierdut printre ghețuri, printre cețuri și păduri islandeze în miniatura, au împărțit același metru pătrat cu puffinii, au fost atacați de skua, s-au udat la picioare în valuri (și

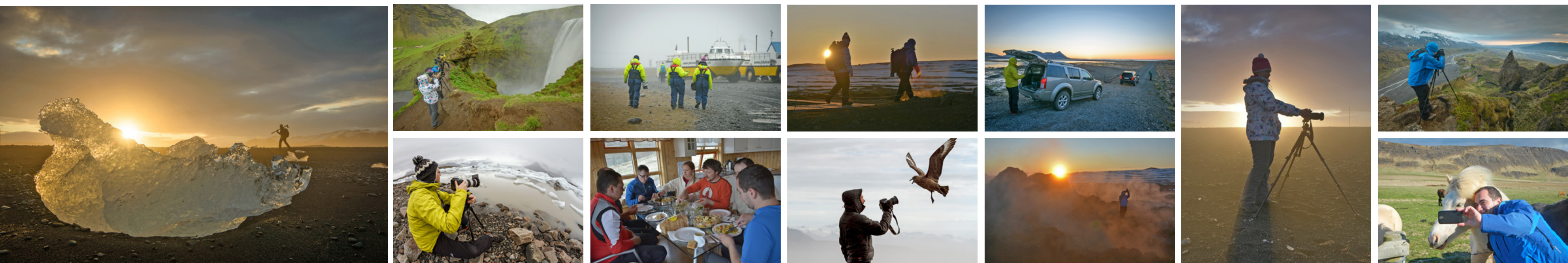
nu o dată), au pășit pe mușchiul fascinant al câmpurilor de lavă și au admirat natura dură din interiorul insulei... cu alte cuvinte, au încercat să simtă ce înseamnă să fi martor al forțelor naturii.

Dintr-o astfel de tură vii acasă mult mai împlinit, bogat în cunoștințe și bucuros că ai reușit să vezi o părticică importantă din ceea ce face aceasta lume atât de irezistibilă pentru iubitorii de natură.

Plănuim să mai ajungem în Islanda cu o viitoare tură foto, tot pentru două săptămâni, pentru a putea înțelege cât mai bine acest loc și pentru a avea timp să îl explorăm pe îndelete. Iar asta se va întâmpla cel mai probabil în 2017. Puteți să ne dați un semn dacă sunteți tentați, avem deja doritori pe lista de așteptare.

© Dan Dinu

Deșertul Iordaniei

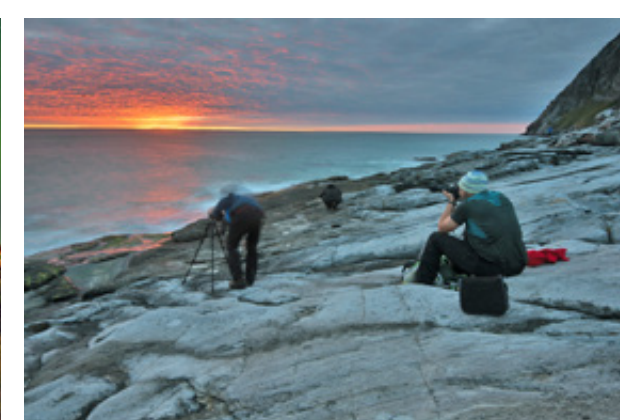
În lumea fascinantă a beduinilor cu Dan Dinu și Luiza Boldeanu

Sunt locuri în care ești impresionat de imaginile bune pe care le poți aduce acasă și sunt locuri în care acestea pălesc în comparație cu experiența trăită. Iordania s-a încadrat în ultima categorie, chiar dacă am avut parte și de multe momente fotografice de excepție.

Dan Dinu și Luiza Boldeanu, cei doi trainerii de la această tură, au fost mereu fascinați de cultura arabă, iar fiecare moment petrecut aici a fost peste așteptări. Oamenii din aceste locuri și în special beduinii, sunt niște exemple de dat și de urmat. Modul lor de viață și mai ales felul cum gândesc i-a fascinat pentru totdeauna pe participanți. Împreună au savurat din plin din momentele petrecute

în corturile beduinilor la un ceai cu aromă de salvie și la o mâncare gustoasă, pregătită însă extrem de simplu. Au străbătut drumurile deșertului în căutarea celor mai impresionante peisaje, au călărit pe cămile în deșert și pe măgari în labirintul de piatră de la Petra, s-au minunat de culorile și formele rocilor, au fost în vizită la familii de beduini și s-au bucurat pe deplin de aventură.

Mai multe imagini realizate în această tură și un articol amănunțit despre tot ce a însemnat Iordania, găsiți în această revistă.

Luminile nordului

În căutarea Aurorelor Boreale alături de Dan Dinu și Dorin Bofan

Un photo tour în care să căutăm luminile spectaculoase ale Aurorei Boreale era o tentație foarte mare, așa că locurile la tura asta s-au ocupat extrem de repede. Dan Dinu și Dorin Bofan au fost alături de participanți și i-au îndrumat permanent însă vedetele aici nu au fost trainerii ci luminile spectaculoase de pe cerul nopții.

Trebuie să recunoaștem că am fost norocoși, pentru că am avut parte încă din prima seară de un spectacol

extraordinar. Am fotografiat atât acest fenomen unic, cât și peisajele de coastă inedite, fiordurile specifice, detaliile fascinante ale nisipului de pe plaje sau vegetația tipică acestei zone. Au fost atât de multe subiecte încât nu am avut timp să ne plictisim nicio clipă.

Anul viitor continuăm aventura cu **Luminile Nordului** și chiar dacă locurile sunt deja ocupate, puteți să vă încrieți pentru că revenim la început de 2017 cu o nouă tură.

Cazanele Dunării

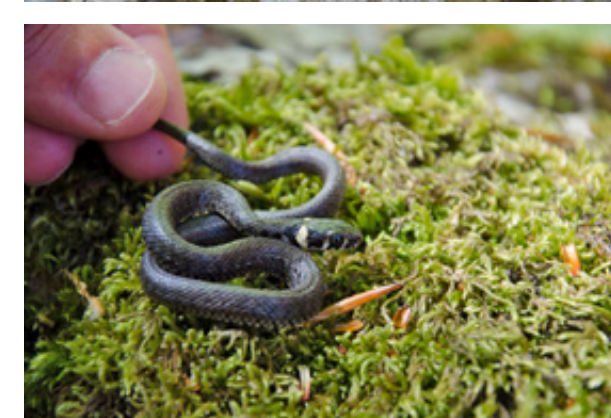
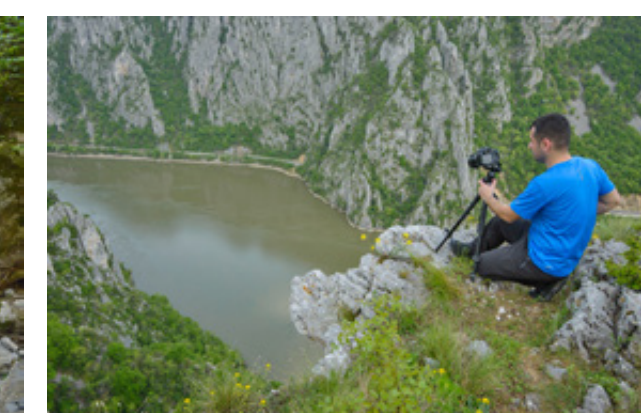
workshop foto în locul în care Dunărea întâlnește Carpații

Mergem pentru al treilea an în Cazanele Dunării și ca de fiecare dată peisajul de aici le taie răsufierea participanților. Am avut parte de câteva zile cu vreme frumoasă, în care să ne bucurăm atât de peisaj, cât și de imagini interesante. Ca de obicei în această zonă, concentrarea noastră a mers către peisajele inedite și către subiectele lumii macro. Ne-am întâlnit cu mai multe reptile ca niciodată, în special cu gușteri extrem de colorați, ne-am bucurat de o plimbare cu barca, dar și de o lumină specială în Grota Veterani, am explorat Valea Ponicova și am urcat în puncte de belvedere fabuloase în Cazanele Mari și Mici. Am mâncat mult pește, nu de alta dar eram pe malul Dunării și ne-am făcut noi prieteni.

Cu alte cuvinte, am continuat tradiția unor workshop-uri în care nu numai ce înveți este important, dar și prietenii pe care le legi.

Vom continua și în 2016 cu workshop-ul de la Cazane, de data asta la început de vară, pentru că este una dintre destinațiile noastre favorite. Vă așteptăm.

Toate detaliile despre următoarea tură le găsiți pe www.photolife.ro/Cazanele-Dunarii-Iun-2016

Delta Dunării

două ture dedicate fotografiei wildlife

Așa cum v-am obișnuit, în fiecare an avem două ture foto în Deltă. Sunt diferite prin faptul că mergem în zone diferite. Dacă în mai ne-am axat mai mult pe zona lacurilor de pe lângă Mila 23 și pe Pădurea Letea, în septembrie am mers înspre Caraorman și Isac. Vremea a fost și ea diferită, în prima tura am avut parte de soare și cer senin, iar în a doua de nori și ploaie. Cu toate acestea nu ne-am dat bătăuți și tot am mers la pozat când s-a putut, iar când nu, ne-am bucurat de o mâncare bună, de o proiecție de fotografie,

de sfaturi și multe alte chestii cu care ne-am mai umplut timpul. Uneori nu trebuie să faci cele mai bune imagini ca să pleci câștigat de la o întâlnire foto.

Anul care vine mergem din nou în Deltă, pentru că acest loc este un paradis pentru iubitorii de fotografie wildlife. Dacă în tura din mai locurile sunt deja ocupate, mai intrați pe www.photolife.ro să vedeți când se programează următoarea sesiune.

Portretul conceptual și fine-art

primul nostru workshop dedicat exclusiv portretului și susținut de Luiza Boldeanu și Tatiana Volontir

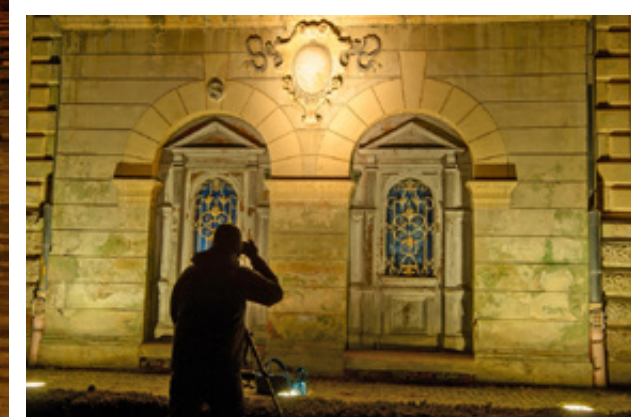
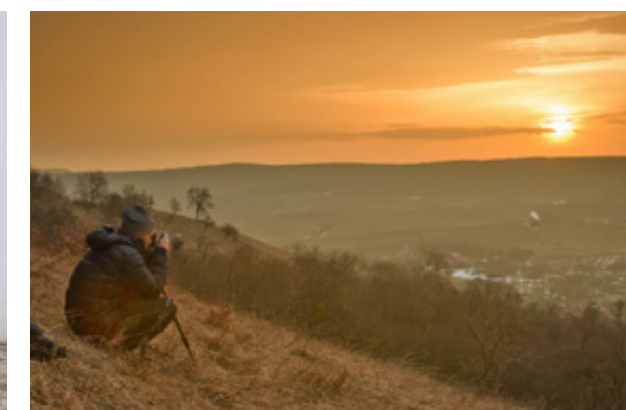
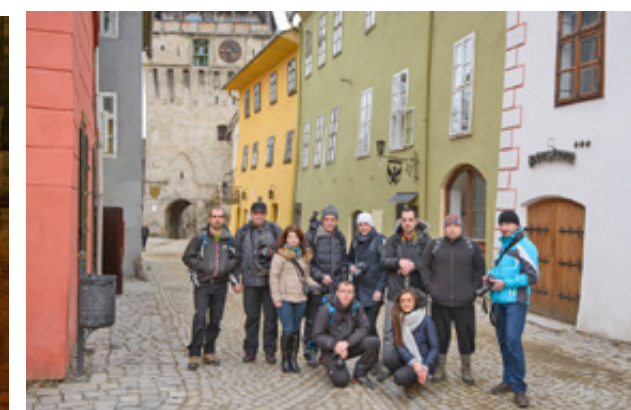
Ne-am dorit foarte mult să diversificăm workshop-urile noastre, iar fotografia de portret a devenit în ultima vreme o prioritate. Astfel a luat naștere și acest workshop dedicat portretului conceptual și fine-art, în care cei prezenți au putut învăța de la Luiza Boldeanu și Tatiana Volontir despre acest subiect.

Workshop-ul s-a desfășurat în Brașov, iar străzile orașului, Librăria Okian, Ceainăria Open Heart și pădurea de la Reci au fost locațiile pe care le-am ales pentru a ne pune în practică ideile. Participanții au avut parte și de prezentări despre fotografia de portret și despre cum să folosești cât mai bine lumina naturală, dar și de un feedback foarte detaliat pe imaginile realizate.

O să continuăm această serie de workshop-uri pe care ne dorim să o mutăm și în alte orașe, pentru a fi mai aproape de voi, așa că urmăriți site-ul nostru pentru detalii.

Nu avem cum să nu îi mulțumim modelului nostru, Roxana Elena Mancaș, care ne-a ajutat extrem de mult și pe noi în organizare, dar mai ales pe participanți pentru a obține imaginile dorite.

Mai multe informații despre viitoarea sesiune de workshop puteți găsi în curând pe www.photolife.ro

Cetăți Medievale

workshop vechi cu provocări noi

Când nu ai parte de o vreme care să te ajute să faci poze mai ușor, trebuie să te provoci prin creativitate. Pentru că nu a vrut să ningă la workshop-ul Cetăți Medievale, am încercat să ne concentrăm mai mult atenția asupra detaliilor arhitecturale. Cum Sighișoara abundă în astfel de subiecte, nu aveam cum să ne plictisim, așa că una dintre zile am dedicat-o unei provocări în care ne-am întărit atât spiritul de echipă, cât mai ales imaginația. Provocarea consta în a găsi și fotografia două subiecte

trase la sorți, atât separat cât și împreună. Ce a ieșit a fost un adevărat maraton de o zi, în care fiecare a avut parte de provocarea necesară și de un feedback binevenit la final.

Vă așteptăm și anul acesta cu o nouă sesiune a acestui workshop, de data asta într-o locație nouă, la Cincșor.

Mai multe detalii pe www.photolife.ro

Oamenii Maramureșului

un workshop dedicat fotografiei de portret

Nu cred că mai are rost să vă spunem că Maramureșul și în special Țara Lăpușului ne sunt zone foarte dragi, nu de alta dar cred că deja ați observat asta. Mergem aici pentru al șaselea an și ce ne place să descoperim de fiecare dată când ajungem, este bucuria celor care ne însoțesc și uimirea pe care o au în fața situațiilor întâlnite. Parcă retrăim și noi prin ochii lor bucuria pe care o resimt.

Este ușor să înveți să fotografiezi oamenii în Maramureș, un loc unde deschiderea localnicilor te ajută să treci peste inhibarea pe care o avem uneori. Poveștile oamenilor, stările lor, bunătatea și ospitalitatea lor, sunt elementele care te fac mereu să revii și să îți dorești să îi cunoști mai bine.

Le mulțumim celor care ne-au fost și de această dată alături la acest workshop în care Dan Dinu și Luiza Boldeanu au făcut echipă. De altfel suntem o echipă cu toții, indiferent că discutăm despre participanți, trainerii sau subiecte, iar în anumite cazuri lucrul ăsta se reflectă în pozele pe care le facem și în amintirile pe care ni le conturăm. Îi mulțumim și modelului nostru, Steluța Dumitrescu, care ne este alături pentru al doilea an și care și de această dată a reușit să se integreze perfect în peisajul maramureșean.

Următoarea sesiune va fi pe site în curând, așa că nu mai stați pe gânduri și haideti alături de noi să descoperiți una dintre cele mai fascinante zone ale României. Detalii pe www.photolife.ro

© Dan Dinu

Fotografiile voastre

Nu este nimic mai important pentru noi, decât să vă vedem mulțumiți de imaginile pe care le realizați la turele noastre foto. Ne bucurăm nespus de reușitele voastre și așa cum bine știți, vă ajutăm să le promovați în fiecare an într-o expoziție. Odată cu lansarea acestei reviste avem plăcerea să vă arătăm unele dintre cele mai frumoase și interesante imagini pe care voi le-ați realizat. Indiferent că ne gândim la o Auroră Boreală surprinsă pe cerul Norvegiei, la un răsărit de soare din Scoția, la păsările Islandei sau cele din Deltă, la portrete documentare surprinse cu oamenii din Maramureș sau la portrete conceptuale realizate la workshop-urile dedicate, imaginile voastre sunt și pentru noi o sursă de inspirație.

Alexandru Mazăre - Tărâmurile Scoției (photo tour în Glencoe și Skye)

“Am fost fascinat întotdeauna de fenomenul atmosferic numit Aurora Boreală/Australă. Anul acesta am avut șansa să particip la o excursie organizată de PhotoLife în arhipelagul Lofoten din Norvegia, care a avut ca scop “vânătoarea” de aurore. A fost o vânătoare încununată cu succes, nu într-una, ci în mai multe zile. Imaginea alăturată este desprinsă parcă din filmele SF, pentru că aurora are forma unei porți stelare deasupra satului Hamnøy.”

Răzvan Iliescu - Luminile Nordului (photo tour în Lofoten, Norvegia)

“Tura din Scoția a fost presărată cu multe momente frumoase, iar vremea nu s-a lăsat mai prejos și ne-a oferit multe oportunități de a fotografia într-o lumina spectaculoasă. Am plecat din Portree dimineața iar după un drum cu mașina de 30 de minute și o urcare pe jos de aproximativ o oră am ajuns la Old Man of Storr. După o scurtă pauză de odihnă am început să caut compoziția pe care o aveam în minte. Nu după mult timp norii s-au spart lăsând să treacă câteva raze de soare care să încălzească peisajul. Chiar dacă nu a fost cel mai spectaculos răsărit din tura din Scoția, a avut farmecul și frumusețea lui.

“Tura din Deltă alături de Dan Dinu a fost una dintre cele mai frumoase ture foto la care am participat. Și spun asta ținând cont de faptul că din patru zile am putut fotografia doar în două, vremea rea împiedicându-ne să ieșim pe baltă. Cu toate acestea, oamenii faini cu care m-am întâlnit, mâncarea foarte bună, fumuseșea locurilor și acele două zile de fotografiat din barcă, au făcut ca tura să fie una reușită și să mă determine să-mi doresc să revin în Deltă cât mai curând.”

Gabi Rusu - Wildlife în Delta Dunării (photo tour)

“La tura foto de pe coasta Irlandei de Nord a avut loc prima mea întâlnire cu forța oceanului și cu marea, cu falezele înalte sculptate de vânt și de valuri pe care mii de fulmari își construiesc cuiburile la înălțimi amețitoare. Spiritul de aventură irlandez pare să fie inspirat din măreția și frumuseșea zborului fulmarilor peste crestele înspumate ale valurilor ce se izbesc frenetic de mal. Ploaia, vântul, casele de piatră, verdele extraordinar al ierbii și măreția oceanului Atlantic, se combină într-un mod incredibil și ne ating atât sufletul cât și ochiul de fotograf. O tura de inspirație și căutare alături de oameni minunați, aseasonată cu un whiskey Bushmills. Am un singur regret legat de această tură, că nu am văzut și un spiriduș irlandez. Cine știe, poate data viitoare.”

Florentina Tilvic - Țărmurile Irlandei (photo tour în Irlanda de Nord)

“Fară doar și poate, tura foto organizată de Dan Dinu și Luiza Boldeanu în Iordania a fost cea mai fascinantă tură în care am fost, iar Petra este cel mai enigmatic loc în care am ajuns până acum. Un loc plin de mister, de legendă, ce povestește despre apariția civilizației nabateene, dar și despre dispariția acestei culturi. Nu vreau să plictisesc prin cuvinte așa că închei prin a spune că Petra nu poate fi povestită, trebuie văzută, trăită personal. Pentru mine a fost o experiență de neuitat pe care aș mai repeta-o cu mare drag.”

Tina Genovia Obreja - Deșertul Iordaniei (photo tour în Petra și Wadi Rum)

“Peisajul stâncos al coastei Irlandei de Nord este unul dintre cele mai frumoase și variate, iar Giant’s Causeway e de departe atracția cea mai pitorească. Pe cât de fascinantă este ziua, pe atât de misterioasă devine această zonă la lăsatul serii, iar fotografierea ei la miezul nopții a fost una dintre experiențele de neuitat ale turei foto.”

Diana Popescu - Țărmurile Irlandei (photo tour în Irlanda de Nord)

“În tura foto din Irlanda de Nord am descoperit frumusețea peisajului de coastă. Am simțit forța naturii și capriciile vremii chiar din prima zi, dar am fost răsplătiți de peisaj. Am pășit pe coloanele de bazalt de la Giant’s Causeway, am traversat podul de frânghii la Carrick-a-Rede și ne-am plimbat printre copacii seculari de la Dark Hedges. Am experimentat fotografia de noapte, am înghețat de frig și ne-am încălzit cu un Old Bushmills. Fotografia alăturată este făcută la Dunseverick, locul unde o cascadă se varsă direct în mare. Aici stâncile răsar din apă și își dezvăluie discret vârful ascuțit printre valuri.”

Mariana Cotoi - Țărmurile Irlandei (photo tour în Irlanda de Nord)

“Deși m-am informat mult despre Islanda înainte de tura foto, am fost foarte plăcut surprins de contrastele reale existente pe această insulă - gheață și foc, apă și desert, păsări alb-negru cu un cioc care pe interior se asorta foarte bine cu lichenii galbeni de pe stâncile unde cuibăreau (Razorbill – Alca torda). A fost o tură foto reușită, în care am dormit puțin, am fotografiat mult și am umblat și mai mult, entuziasmul, încântarea și buna dispoziție însoțindu-ne tot timpul.”

Remus Munteanu - Țara de gheață și foc (photo tour în Islanda)

“A fost cea mai surprinzătoare dimineață din Scoția. Am plecat din Portree, orașelul în care eram cazați, pe o ploaie deasă și ceață. Deși nu credeam că se va întâmpla ceva, odată ce ne-am apropiat de Quiraing, pete de lumină începuseră să se vadă printre norii groși și negri. Vântul bătea cu putere, dar eram hotărâți să nu renunțăm. Și dintr-o dată tot peisajul s-a schimbat atunci când razele de soare au început să lumineze văile din zare. A fost o explozie de lumină atât pe fețele noastre cât și în sufletele noastre. Încă o dată mi s-a demonstrat că dacă ai puțină răbdare, lucruri bune se vor întâmpla.”

Vlad Popescu - Tărâmurile Scoției (photo tour în Glencoe și Skye)

“Într-un loc celebru, așa cum este Neist Point, ai nevoie de ceva special, iar în după-amiaza când am ajuns noi, am avut acel ingredient de care aveam nevoie: raze de soare care spărgeau norii cenușii și se revărsau în ocean. Pentru mine a fost unul din momentele sublime pe care le-am avut în tura din Scoția, alături de PhotoLife”

Claudiu Drocas - Tărâmurile Scoției (photo tour în Glencoe și Skye)

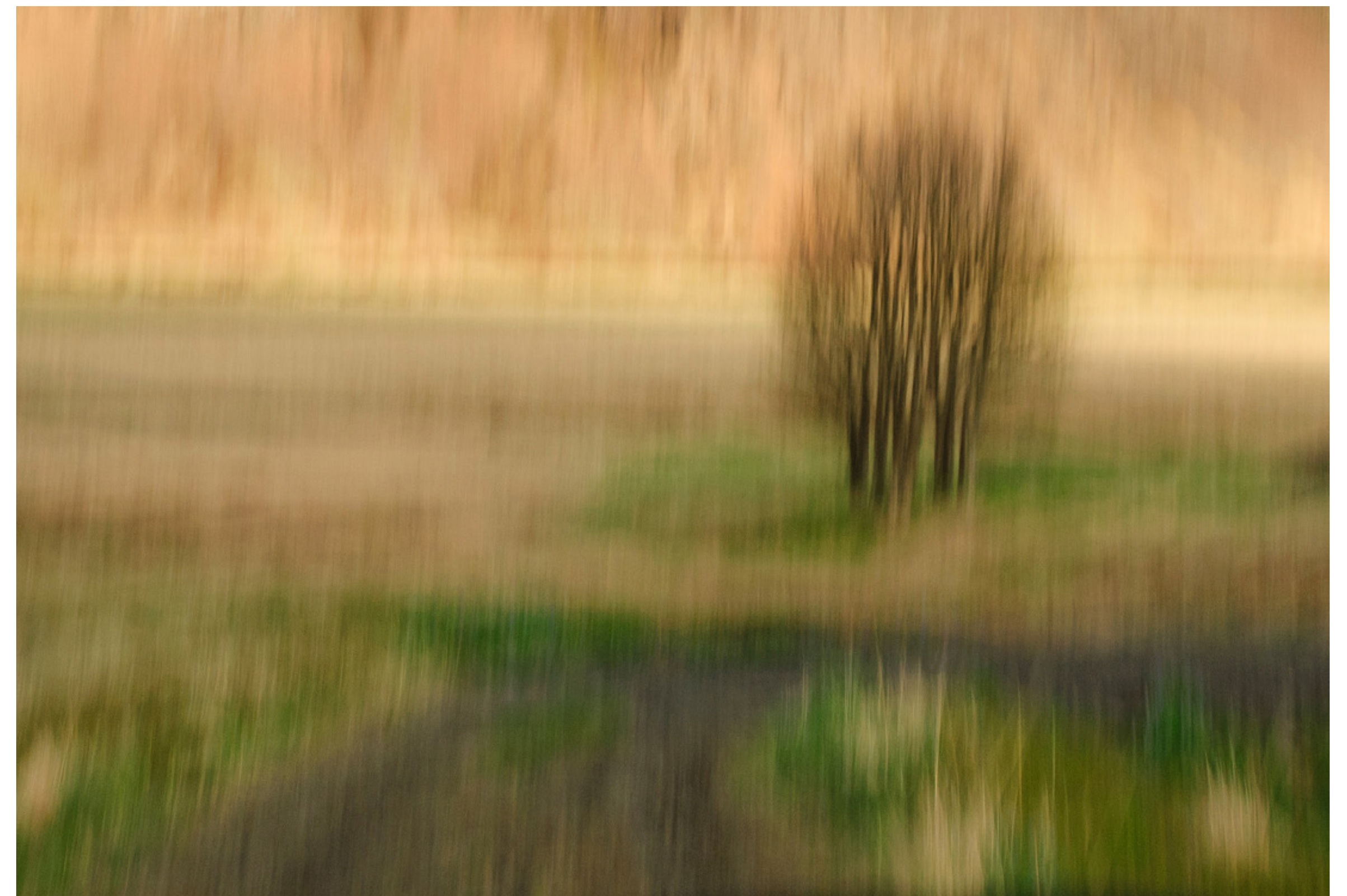

“Tura foto din Islanda cu PhotoLife nu a adus numai peisaje naturale de o frumusețe rară, ci și întâlnirea cu pufinii. Aceste păsări haioase, spre surpriza noastră, au fost niște modele foarte expresive și răbdătoare care ne-au acceptat pe lângă ele multe zeci de minute, pe noi și zgomotul frenetic al declanșatoarelor.”

Liviu Dragomir - Țara de gheață și foc (photo tour în Islanda)

“Islanda, tărâmul magic al viselor, m-a invitat și împreună cu PhotoLife, i-am răspuns chemării. “Țara de gheață și foc” mi-a oferit imagini, peisaje și culori care m-au făcut să îmi doresc să fi fost un pictor, o artistă capabilă să redea frumusețea din jur. Frumusețea ireală a naturii, creația ei ce nu poate fi descrisă în cuvinte, m-au făcut să îmi doresc ca fotografiile realizate aici să fie asemenea tablourilor celebrilor pictori peisagiști. Mi-am dorit să pot surprinde în fotografiile mele, măcar în parte, peisaje și culori provenite parcă dintr-un vis.”

Gabriela Dragomir - Țara de gheață și foc (photo tour în Islanda)

“În penultima zi a turei foto din Lofoten am ajuns la Kvalvika, după parcurgerea unui traseu montan destul de ușor. Peisajul inedit, cu plaja înconjurată de munți, nu ar fi fost complet fără un apus spectaculos. Chiar dacă nu am fost convins că voi fotografia momentul ideal, din cauza plafonului de nori, imaginea reușește totuși să surprindă soarele, cu razele sale ce încălzesc marea rece a Norvegiei.”

Alexandru Preoteasa - Luminile Nordului (photo tour în Lofoten, Norvegia)

*“O poveste despre lumini magice, țărâmură spectaculoasă și trăiri extraordinare.
Toate descoperite alături de PhotoLife.”*

Alexandru Bobeică - Luminile Nordului (photo tour în Lofoten, Norvegia)

“Noroc cu pelicanii că sunt prea grași și prea lenți, ca să mai apucăm să fotografiem și noi ceva în Delta Dunării.”

Mihai Micu - În inima Deltei (photo tour în Delta Dunării)

“Deșertul, lumina și o antilopă Oryx. Cele trei lucruri pe care ni le doream în Namibia. Într-o dimineață în Sossusvlei, pentru doar un minut, am avut șansa să le avem pe toate trei în același moment. Momentul perfect.”

Laurent Lefevre - Safari în Namibia (photo tour)

“În Maramureș am fotografiat și cu aparatul și cu sufletul. Am învățat cum se spune o poveste în imagini și sper că imaginea aceasta să fie prima filă dintr-o poveste frumoasă.”

Luiza Cerghedean - Oamenii Maramureșului (workshop foto în Țara Lăpușului)

“Workshop-ul foto din Maramureș m-a adus mai aproape de oameni, așa cum de mult aveam nevoie să fiu. Abia îl aștept pe următorul.”

Cristian Cerghedean - Oamenii Maramureșului (workshop foto în Țara Lăpușului)

“În timpul minunatului workshop cu PhotoLife prin Țara Lăpușului, trecând prin Groșii Țibleșului, am întâlnit un grup de localnici în etate stând la taclale pe o bancă, la poartă. Cu o remarcabilă deschidere sufletească și îngăduință ne-au permis să-i immortalizăm. Mi-a atras atenția în mod special această extrem de retrasă, sfioasă și smerită femeie, cu hainele ei ponosite, cu mâinile deformate de trudă și boală, cu chipul său blând și resemnat. Îmi dă sentimentul că poartă sub cenușiul veșmintelor, zbulciumul istoriei unui colț de neam, iar pe chip, tihna dobândită în sfârșit, după o lungă osteneală și zbulcium.”

Sorin Tarcea - Oamenii Maramureșului (workshop foto în Țara Lăpușului)

“Nu mai văzusem de ani de zile un război de țesut, până am descoperit unul în casa unei sătence din Maramureș. Când l-am văzut mi-am adus aminte de copilărie, de vacanțele la țară și de poveștile mamei despre cum era viața la sat. Pentru mine, Maramureșul a însemnat tradiție, obiceiuri, oameni calzi, iar ca și fotograf m-a forțat să-mi ies din zona de confort și să mă cunosc mai bine.”

Corina Oncioiu - Oamenii Maramureșului (workshop foto în Țara Lăpușului)

“Prin aceasta fotografie am ilustrat faptul ca degeaba depui mult efort in incercarea de a face ceva mai bun, daca acest efort nu este depus unde trebuie sau la momentul potrivit.”.

Cristian Bălteanu - Portretul conceptual și fine-art (workshop foto în Brașov)

“Această fotografie a fost realizată ca portret conceptual, cu ajutorul draperiei și a luminii ce intră prin geam, la workshop-ul din Maramureș din luna octombrie. Acest workshop este printre preferatele mele, am participat deja la trei ediții, și de fiecare dată mă fascinează oamenii, căldura, deschiderea și caracterul lor. Mulțumesc Dan, Luiza, Tatiana pentru că ați fost alături de mine în această călătorie în lumea fotografiei.”

Lehel Gyorgy - Oamenii Maramureșului (workshop foto în Țara Lăpușului)

Calendar 2016

Fiecare an vine cu provocările lui. Dacă pentru voi acestea încep la turele foto la care vă înscrieți, pentru noi apar mult mai devreme, când începem să pregătim programele noi. Căutăm locații inedite, facem o documentare temeinică, uneori mergem în recunoaștere, alteori ne bazăm pe toată experiența ghizilor noștri locali, toate acestea ca în final să aranjăm tura perfectă. Chiar dacă pentru noi este mult de muncă, cel mai important este ca voi să vă bucurați de călătorie și de fotografie, fără alte bătăi de cap. Acesta este motivul pentru care întotdeauna la turele noastre voi nu trebuie să vă gândiți ce mâncați, unde dormiți sau cum ajungeți dintr-o parte în alta. Aceasta este treaba noastră și a partenerilor noștri. Iată ce v-am pregătit pentru anul viitor.

Wildlife în Pantanal

Pantanal / Brazilia

După trei ture de safari în Africa, în Kenya, Uganda și Namibia, ne dorim să continuăm photo tour-urile specializate pe fotografia wildlife, așa că vă invităm de această dată în Brazilia.

Pantanal este cea mai întinsă zonă umedă din lume, iar animalele de aici sunt printre cele mai surprinzătoare din America de Sud. De la simpaticii coati la miile de caimani, de la spectaculoșii papagali la sutele de alte specii de păsări, de la furnicari la capibara, cel mai mare rozător din lume, de la vidrele de râu până la anaconda, cel mai mare șarpe și de la năstrujnicele maimuțe capucin până la enigmaticii jaguari, această zonă are tot ce îți poți dori în materie de animale sălbatice.

*septembrie 2016 cu Dan Dinu
mai multe detalii în curând*

Ca de obicei turele noastre sunt dedicate și specializate, așa că o să explorăm acest habitat în toate formele lui, atât cu mașinile pe Transpantaneira, cât și cu barca pe zonele inundate. Nu vor lipsi nici turele de noapte, când vom merge în căutarea celor mai enigmatice viețuitoare ale zonei.

Toate informațiile vor fi disponibile în curând, însă până atunci vă puteți deja înscrie pe o listă de așteptare.

Culorile Vietnamului

Hanoi / Ninh Binh / Sapa / Halong Bay

Diversificat și exotic, Vietnamul este de o frumusețe naturală aparte, cu locuri captivante și oameni primitivi. Peisajele naturale extraordinare, orașele pline de viață ce amintesc de trecutul colonial, satele pierdute printre munți și orezării, mozaicul etnic și cultural al populației și viața rurală tradițională ce nu s-a schimbat de secole, fac din această țară una cu un potențial fotografic uriaș. Vă invităm să descoperiți, alături de Dan Dinu și Luiza Boldeanu, o lume aparte în care subiectele fotografice sunt la tot pasul.

Mai multe informații despre acest photo tour și despre înscriere găsiți pe www.photolife.ro/Culorile-Vietnamului

2400 euro

12 zile

05-16 aprilie 2016

Fotografie de peisaj și portret
cu Dan Dinu & Luiza Boldeanu

© Luiza Boldeanu

© Dan Dinu

Tărâmurile Scoției

Glencoe / Isle of Skye

aprox. 1000 euro

09 zile

28 oct - 05 noi 2016

Fotografie de peisaj natural
cu Dan Dinu & Horia Bogdan

Scoția este o țară fascinantă, cu un relief diversificat, ce trece de la crestele unora dintre cei mai vechi munți ai Europei și ajunge la plajele inedite de pe malul oceanului. Insula Skye ne va uimi cu relieful montan și cu formațiuni de rocă impresionante, iar Glencoe ne va întâmpina cu peisajul montan și habitatul mlăștinos, atât de specific acestui ținut. Dacă mai punem în toată această ecuație și castelele acestei țări, obținem un decor perfect pentru un photo tour de excepție alături de Dan Dinu și Horia Bogdan.

Mai multe informații despre acest photo tour și despre înscriere găsiți pe www.photolife.ro/Taramurile-Scotiei

Coasta Jurasică

Dorset / Anglia

Peisajele de coastă ale Marii Britanii au influențat generații întregi de fotografi, iar Coasta Jurasică a Dorsetului nu face excepție de la regulă. Arcade impresionante, țărături spectaculoase, plaje pline de fosile ce datează din ere îndepărtate și o vreme specifică acestei zone care să completeze atmosfera, iată care ne vor fi subiectele în această tură. După colaborările din Irlanda de Nord și Scoția, Dan Dinu și Horia Bogdan vor face din nou echipă pentru voi.

Mai multe informații despre acest photo tour și despre înscriere găsiți pe www.photolife.ro/Coasta-Jurasica

950 euro
12-19 martie 2016

Fotografie de peisaj natural
cu Dan Dinu & Horia Bogdan

© Horia Bogdan

Crestele Mont Blancului

Chamonix / Franța

Alpii sunt locul de naștere al alpinismului, iar crestele acestor munți tronează peste unele dintre cele mai pitorești peisaje ale Europei. Traseele montane de la poalele Mont Blancului, din celebra vale Chamonix, sunt absolut uimitoare. Potecile te vor purta pe lângă lacuri cu reflexii inedite, printre ghețari, pajiști și mlaștini de altitudine, prin locuri de belvedere impresionante și peisaje fabuloase. Zona alpiilor francezi este extrem de fotogenică, așa că merită descoperită pe îndelete, în ritmul fotografului de munte.

Mai multe informații despre acest photo tour și despre înscriere găsiți pe www.photolife.ro/Crestele-Mont-Blancului

aprox. 1250 euro
22-31 iulie 2016

Fotografie de peisaj și wildlife
cu Dan Dinu

© Dan Dinu

© Dan Dinu

Chiar dacă aceste trei photo tour-uri au locurile ocupate în acest moment, puteți să vă înscrieți pe o listă de așteptare pentru o sesiune viitoare. Puteți face acest lucru fie prin mail, fie pur și simplu prin înscrierea la photo tour pe site. Avem deja planificată încă o sesiune pentru Luminile Nordului la începutul lui 2017 și foarte probabil acest lucru va fi valabil și pentru Coasta Jurasică.

Luminile nordului

Lofoten / Norvegia

Dincolo de cercul polar, la 68 de grade latitudine nordică, lumina atinge pamantul sub un unghi atât de lateral, încât peisajul este fotogenic pe tot parcursul zilei. Lumina de apus și răsărit se prelungeste într-o îngemănare perfectă cu ora albastră, iar pe cer pot apărea spectaculoasele lumini ale Aurorei Boreale. Acest tărâm unic, cu fiorduri impresionante și plaje spectaculoase, cu mirosul specific al oceanului și al algelor, cu pitorescul satelor pescărești și cu labirintul de insule, va fi destinația noastră fotografică de excepție, alături de Dan Dinu și Dorin Bofan.

1500 euro
11-19 octombrie 2016

Fotografie de peisaj natural
cu Dan Dinu & Dorin Bofan

Mai multe informații despre acest photo tour și despre înscriere găsiți pe www.photolife.ro/Luminile-nordului

Coasta Bretaniei

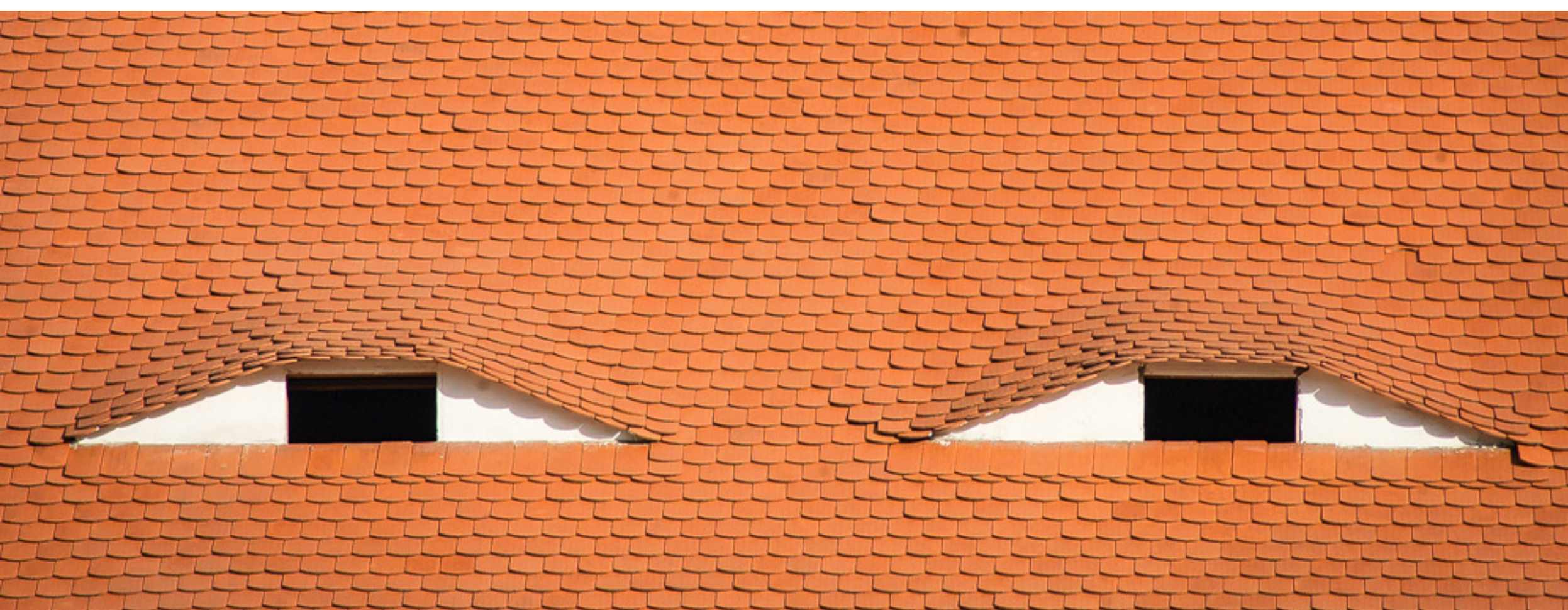
Bretania / Franța

Bretania constituie cel mai vestic punct al Franței și oferă un peisaj de coastă inedit, plin de istorie. De la spectaculosul Mont Saint-Michel la orașul de corsari Saint-Malo, de la misterioasele aliniamente de monoliți de la Carnac și până la legendara pădure a Regelui Arthur, toate aceste subiecte, alături de castele, orașe fortificate și porturi pitorești, vor fi atracțiile noastre principale. O să învățăm ce înseamnă fotografia de călătorie, într-o destinație extrem de generoasă în subiecte.

Mai multe informații despre acest photo tour în curând pe www.photolife.ro/photo-tour

*aprox. 1000 euro
08 zile
noiembrie 2016*

*Fotografie de peisaj și călătorie
cu Dan Dinu*

© Dan Dinu

Cetăți medievale II

Cincșor / Hosman / Făgăraș / Sibiu

Istoria medievală a Transilvaniei are multe povești, iar o mare parte dintre acestea se împletesc în ceea ce a mai rămas încă în picioare. Haideți să descoperim împreună cetățile sașilor, locuitori ai acestor ținuturi ce au marcat considerabil fiecare zonă prin care au trecut. Începem cu Cincșor și continuăm cu Cincu sau Hosman, pentru a descoperi sate mai puțin umblate, biserici fortificate și spectaculoase cetăți și orașe medievale la Făgăraș și Sibiu. Acest workshop este o incursiune în istoria locurilor de aici

1050 lei

04-07 februarie 2016

*Fotografie de peisaj și arhitectură
cu Dan Dinu*

Mai multe informații despre acest photo tour și despre înscriere găsiți pe www.photolife.ro/Cetati-medievale-II

În inima Deltei

Delta Dunării

Delta Dunării este un habitat acvatic uimitor, a cărui frumusețe este egalată doar de puține locuri de același fel din lume. Vă invit la o plimbare fotografică prin însăși inima acestei lumi de ape, să descoperim împreună lacuri spectaculoase, canale sălbatice, locuri inedite precum Pădurea Letea și sute de păsări aflate în plin penaj nupțial. Vom fotografia avifauna din barcă, în condiții optime, și vom învăța foarte multe despre comportamentul și unicitatea lumii păsărilor de apă.

Mai multe informații despre acest photo tour și despre înscriere găsiți pe www.photolife.ro/In-inima-Deltei

1350 lei
12-15 mai 2016

Fotografie wildlife
cu Dan Dinu

Cazanele Dunării

Parcul Natural Porțile de Fier

Locul în care Dunărea întâlnește Carpații, nu avea cum să nu fie unul absolut impresionant. Fluviul a săpat în Cazanele Mari și Mici un defileu fabulos, cu pereți verticali deosebiți și puncte de belvedere care îți vor tăia respirația. Alături de Dan Dinu te vei putea aventura în peșteri și te vei putea plimba cu barca prin cel mai mare defileu al Europei, la un workshop inedit, într-unul dintre cele mai spectaculoase peisaje din România, Parcul Natural Porțile de Fier.

Mai multe informații despre acest workshop și despre înscriere găsiți pe www.photolife.ro/Cazanele-Dunarii

900 lei
02-05 iunie 2016

Fotografie de peisaj și wildlife
cu Dan Dinu

© Dan Dinu (toate imaginile)

În Țara Lăpușului

Maramureș

Nimic nu se compară cu Maramureșul atunci când vine vorba de oameni și de ospitalitate. În acest ținut în care satul încă mai rezistă, vom putea să ne mai amintim de vacanțele de la bunici, de cărările prăfuite și de casele gârbovite, de animalele domestice care cu toate aveau un nume, de mirosul de iarbă și de mâncarea gătită pe sobă. Țara Lăpușului este poate cea mai bine conservată zonă din acest punct de vedere, este o zonă în care turismul a pătruns mai greu și locurile au rămas neschimbate.

950 lei
23-26 iunie 2016

Fotografie de peisaj și portret
cu Dan Dinu & Luiza Boldeanu

Mai multe informații despre acest workshop și despre înscriere găsiți în curând pe www.photolife.ro/workshop

Editarea și indexarea fotografiilor BV

Zilnic vedem fotografii minunate și ne întrebăm care sunt secretele din spatele acestora. Ei bine a venit momentul să le aflați alături de Dan Dinu, la un workshop interactiv ce își propune să vă dezvăluie tainele Adobe Lightroom, un program special conceput pentru fotografi, unde puteți edita, arhiva și indexa imaginile digitale. Uitați de miile de imagini împrăștiate peste tot, uitați de programe complicate și neprietenoase, pentru că aveți acum șansa să învățați cum lucrează un fotograf profesionist.

Mai multe informații despre acest photo tour în curând pe www.photolife.ro/Editarea-si-indexarea-fotografiilor-BV

400 lei
20-21 februarie 2016

Indexare și editare în Lightroom cu Dan Dinu

Potecile Ciucașului

Munții Ciucaș

Muntele este întotdeauna unul dintre subiectele cele mai apreciate de către fotografii de natură și asta pentru că este spectaculos, imprevizibil și mereu în schimbare. Stâncăriile Ciucașului și potecile lui cele mai ascunse, te așteaptă să le fotografiezi în lumina caldă și plăcută a iernii, într-o călătorie fotografică în care să descoperi ținutul misterios al zăganului, cu ale lui forme sculptate de vânt și cu goluri alpine de o frumusețe aparte.

Mai multe informații despre acest workshop și despre înscriere găsiți în curând pe www.photolife.ro/workshop

*aprox. 750 lei
decembrie 2016*

Fotografie de peisaj natural cu Dan Dinu

© Dan Dinu (toate imaginile)

Portretul conceptual și fine-art BV

*aprox. 700 lei
11-14 august 2016*

Fotografie de portret cu Luiza Boldeanu & Tatiana Volontir

Brașovul este probabil unul dintre cele mai frumoase orașe din țară, impresionant în special prin arhitectura specifică. Vă invităm să vedeți acest oraș cu alți ochi, pentru că străzile și împrejurimile lui vor deveni decorul unor povești cu și despre oameni. Tatiana Volontir și Luiza Boldeanu îți vor fi călăuze în acest spațiu și te vor ghida pentru a reuși să vezi altfel fotografia de portret. Vor folosi subiectul și emoția lui, gesturile și recuzita, compoziția și lumina pentru a crea imagini frumoase și pentru a spune povești interesante.

Mai multe informații despre acest workshop și despre înscriere găsiți în curând pe www.photolife.ro/workshop

Inițiere în fotografie BV

Brașov

Pentru a face primii pași în fotografie, nu este nimic mai plăcut decât să petreci câteva ore pe săptămână, în compania altor pasionați ca și tine și a unui trainer cu experiență. Cursul nostru de inițiere a ajuns la versiunea 4.0, mult mai interactivă și mult mai bine structurată, iar toate acestea doar pentru că ne place să evoluăm și să abordăm totul cu profesionalism. Te așteptăm într-o atmosferă prietenoasă și relaxantă, unde Dan Dinu te va ajuta să îți descoperi pasiunea pentru fotografie.

Mai multe informații despre acest curs și despre înscriere găsiți pe www.photolife.ro/Inițiere-in-fotografie

400 lei
18 ianuarie 2016
Trainer Dan Dinu

Inițiere în fotografie online

Indiferent de țară sau locație

Pasiunea pentru fotografie nu ar trebui să țină cont de locația în care vă aflați sau de țară, așa că vă invităm la un curs online care să vă demonstreze că, atâta timp cât pui pasiune în cea ce faci, distanțele devin irelevante. Am încercat continuu să construim o platformă de curs dedicată, în care interacțiunea cu trainer-ul și ceilalți colegi să te facă să te simți ca într-o sală de curs, iar lecțiile și teme sunt realizate astfel încât să pară că Dan Dinu este chiar în fața ta și îți vorbește sau îți dă un feedback.

Mai multe informații despre acest curs și despre înscriere găsiți pe www.photolife.ro/Inițiere-in-fotografie

400 lei
20 ianuarie 2016
Trainer Dan Dinu

Natura în fotografie BV

Brașov

Natura este mereu surprinzătoare, iar în mijlocul ei te poți bucura, pe lângă fotografie, de aer curat, de mișcare, de întâlniri neașteptate cu animale sălbatice și de explorarea unor zone noi. În natură nu înveți numai despre ce este în jurul tău, ci și despre ce este în interiorul tău, iar uneori în mijlocul ei te redescoperi la fiecare pas. Fotografia îți dă posibilitatea de a descoperi fiecare loc cu alți ochi, mai pătrunzători, mai iscoditori și mai atenți la fiecare detaliu. Dan Dinu te așteaptă la un curs unic, într-o atmosferă prietenoasă și relaxantă.

Mai multe informații despre acest photo tour și despre înscriere găsiți pe www.photolife.ro/Natura-in-fotografie

500 lei
09 mai 2016
Trainer Dan Dinu

Natura în fotografie online

Indiferent de țară sau locație

Natura și fotografia merg foarte bine împreună și îți vor da posibilitatea să ieși din casă și să te bucuri de aer curat, de animale și de tot ce este mai frumos în jurul tău. Deși acest curs este unul online, cu siguranță Dan Dinu te va face să crezi că te aflii chiar în inima peisajelor pe care le-a fotografiat, iar interacțiunea cu el și ceilalți colegi te vor face să te simți ca într-o sală de curs, unde trainerul este în fața ta și îți răspunde la întrebări sau îți dă un feedback.

Mai multe informații despre acest photo tour și despre înscriere găsiți pe www.photolife.ro/Natura-in-fotografie

500 lei
11 mai 2016
Trainer Dan Dinu

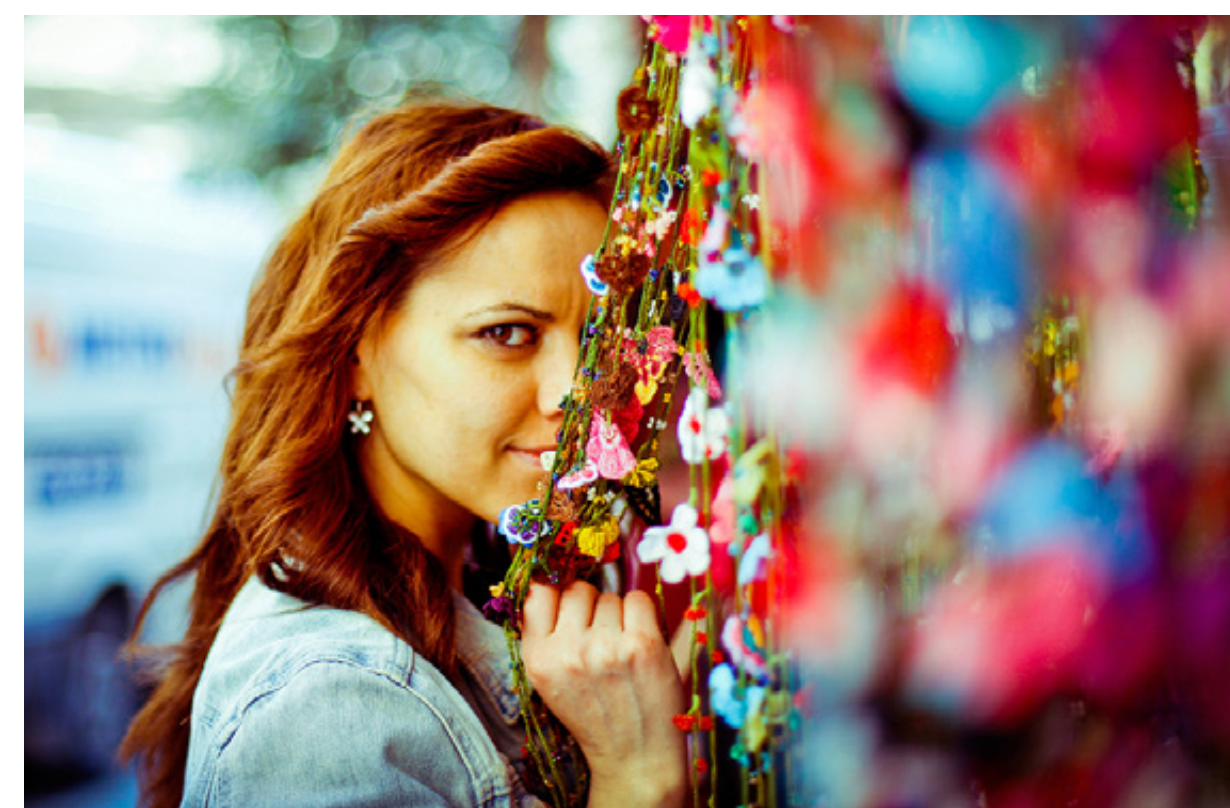
Oamenii în fotografie online

Indiferent de țară sau locație

Oamenii sunt un subiect la îndemâna oricui, însă a face fotografii bune cu aceștia nu este tocmai ușor. Vă invităm să descoperiți un curs susținut de Luiza Boldeanu și Tatiana Volontir, ce vă va vorbi nu numai despre tehnică și compoziție, ci și despre emoție, stare sufletească și empatie, pentru că de cele mai multe ori, fotografiem subiectele în care ne regăsim. Acest curs o să vă facă să priviți fotografia de portret cu alți ochi, unii care vor ști cum și la ce să privească.

450 lei
18 ianuarie 2016
Traineri Luiza Boldeanu & Tatiana Volontir

Mai multe informații despre acest curs și despre înscriere găsiți pe www.photolife.ro/Oamenii-in-fotografie

© Tatiana Volontir

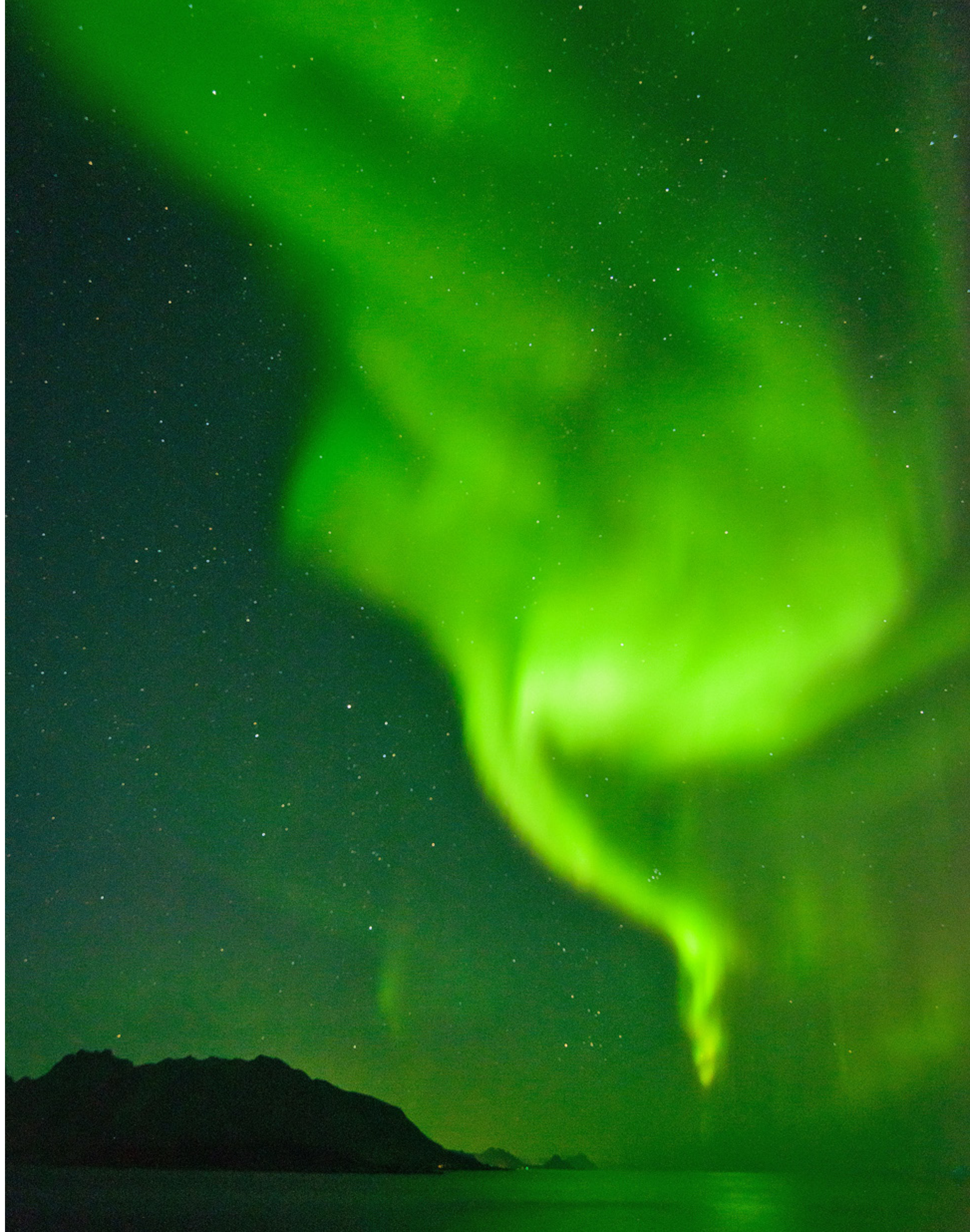
© Dan Dinu

Să ne amintim să VEDEM

Despre când să lași camera jos m-am gândit de mult să scriu ceva, iar asta pentru că în ultimul timp trăiesc din ce în ce mai rar acest lucru. Ați putea crede că atâta timp cât ești fotograf privești mereu în jur, însă a privi este uneori diferit de a vedea. Viața fotografului este compusă mai mereu din cadre pe care le immortalizează, care pot spune povestea unui moment dar nu neapărat imaginea de ansamblu. Până și amintirile noastre devin niște imagini, iar de cele mai multe ori retrăim totul prin aceste imagini. Cred însă că totul este trunchiat, ca atunci când încercăm să ne amintim lucruri din copilărie. Avem frânturi de amintiri, uneori mult influențate de trecerea timpului. De ce o introducere atât de complicată, ei bine pentru că îmi place uneori să cred că și noi fotografii aflați mereu în teren, mai trebuie să vedem lumea din jurul nostru cu ambii ochi și nu numai prin vizorul aparatului foto.

text și foto [Dan Dinu](#)

Să nu credeți acum că vă propun te miri ce tehnică fotografică inovatoare, însă în unele momente pur și simplu este important să vezi și să înțelegi lumea pe care o fotografiezi și să te bucuri de ea așa cum trebuie. Cum poți face asta? Ei bine asta îmi propun să aflu alături de voi în rândurile ce urmează.

O experiență foarte recentă a declanșat ideea acestui articol și astfel mi-am adus aminte de multe altele pe care le-am trăit. Am văzut pentru prima dată Aurora Boreală, un fenomen atât de inedit încât te lasă pur și simplu mut de uimire... asta dacă nu te gândești mai mult la setările aparatului decât la aceste lumini spectaculoase ale nordului. Chiar în ziua în care am ajuns în Lofoten, arhipelag aflat în nordul Norvegiei, am avut parte de un prim spectacol. La început timid, undeva în spatele munților, iar mai apoi din ce în ce mai intens. Ce am făcut? Am pornit cu mașina să căutăm un loc bun de fotografiat că doar de asta eram acolo.

Ne-am găsit locul și mai departe am început să ne gândim la setări, la cum să încadrăm, la cum să arătăm prietenilor reali sau virtuali ce experiență frumoasă am trăit... dar oare chiar ne-am bucurat pe deplin? Prima auroră era undeva mai departe de noi, însă la un moment dat, parcă special pentru a ne lua prin surprindere, a urmat o explozie chiar deasupra noastră. Nuanțe de verde năucitoare și un joc de lumină greu de descris în cuvinte s-a desfășurat deasupra noastră, iar pentru câteva minute nu s-au mai auzit sunete de declanșare ci exclamații de admirație. Am fost cu toții vrăjiți, iar mai apoi au urmat din nou gândurile legate de ISO, diafragmă, timp de expunere și toate cele. Oare noi fotografiile ne-am pierdut plăcerea de a mai ne bucura de momente frumoase, sau oare ne bucurăm continuu prin ochii celor care ne privesc imaginile? O întrebare la care nu vreau să vă răspund eu, pentru că mi-ar face plăcere să vă las pe voi să vă găsiți propriul răspuns. Până la urmă ce este fotografia, dacă nu o clipă de profund egoism în care

furăm o imagine, ca mai apoi să devenim altruști și să o arătăm tuturor?

Cred cu tărie că unele clipe nu ți le găsești singur ci îți sunt pur și simplu oferite. De ce spun asta și de ce are legătură cu tot ce am discutat mai sus, ei bine pentru că de foarte multe ori am simțit asta, în special atunci când a fost vorba de animale. Într-o tură din Uganda în care am plecat în căutarea cimpanzeilor prin junglă, am avut ocazia să am o întâlnire mai mult decât de aproape cu unul dintre ei. A fost o întâlnire atât de intensă încât fotografia în sine este doar o extensie a poveștii și a experienței trăite. La un moment dat, după o cursă frenetică pe un teren accidentat, noroios

și plin de liane și alte plante care se agățau de tine, am ajuns față în față cu un cimpanzeu, la mai puțin de cinci metri unul de altul. Sincer nu am văzut animalul decât prin vizor în majoritatea timpului și nu mi l-am imaginat decât ca pe un simplu subiect în cadrul pe care mi-l doream. La un moment dat însă, lucrurile s-au schimbat complet. Cimpanzeul s-a oprit, s-a așezat pe spate și a început să se joace cu o liană privind cerul. Acela a fost momentul în care și eu am realizat că trebuie să mă liniștesc și să mă opresc din declanșat. I-am urmat exemplul și m-am așezat pe sol, chiar dacă eram deja plin de furnici care pișcau de pe unde apucau. M-am liniștit, am încercat să conștientizez momentul, să văd ce este în jurul meu și să înțeleg. Abia

Aparatul o fi el o extensie a ochiului fotografului, însă imaginea obținută nu trebuie să înlocuiască o experiență frumoasă.

apoi am dus din nou vizorul la ochi și am declanșat. Doar o dată, pentru un singur cadru. Fără rafală cum făceam de obicei, ci doar un singur moment, cel care a contat. Cimpanzeul s-a ridicat, a mai privit o dată cerul, m-a privit și pe mine și a venit exact către cameră. Ei bine acel moment nu mai era al fotografiei ci al experienței în sine. A ajuns la

doar doi metri în fața mea și a bătut cu picioarele într-un smochin uriaș de lângă mine. Am crezut inițial că este un semn de agresivitate însă era doar o comunicare cu restul grupului, poate un semn prin care le spunea celorlalți să îl aștepte. A plecat agale de lângă mine și s-a pierdut printre liane și vegetație. Nu am mai fotografiat pentru că știam

că momentul meu deja era trecut, am preferat să mă bucur de moment și de această despărțire care m-a lăsat cu o amintire atât de frumoasă.

Pentru a încheia acest scurt articol o să vă mai spun o poveste, una care ne va purta tot în lumea nordului. Îmi

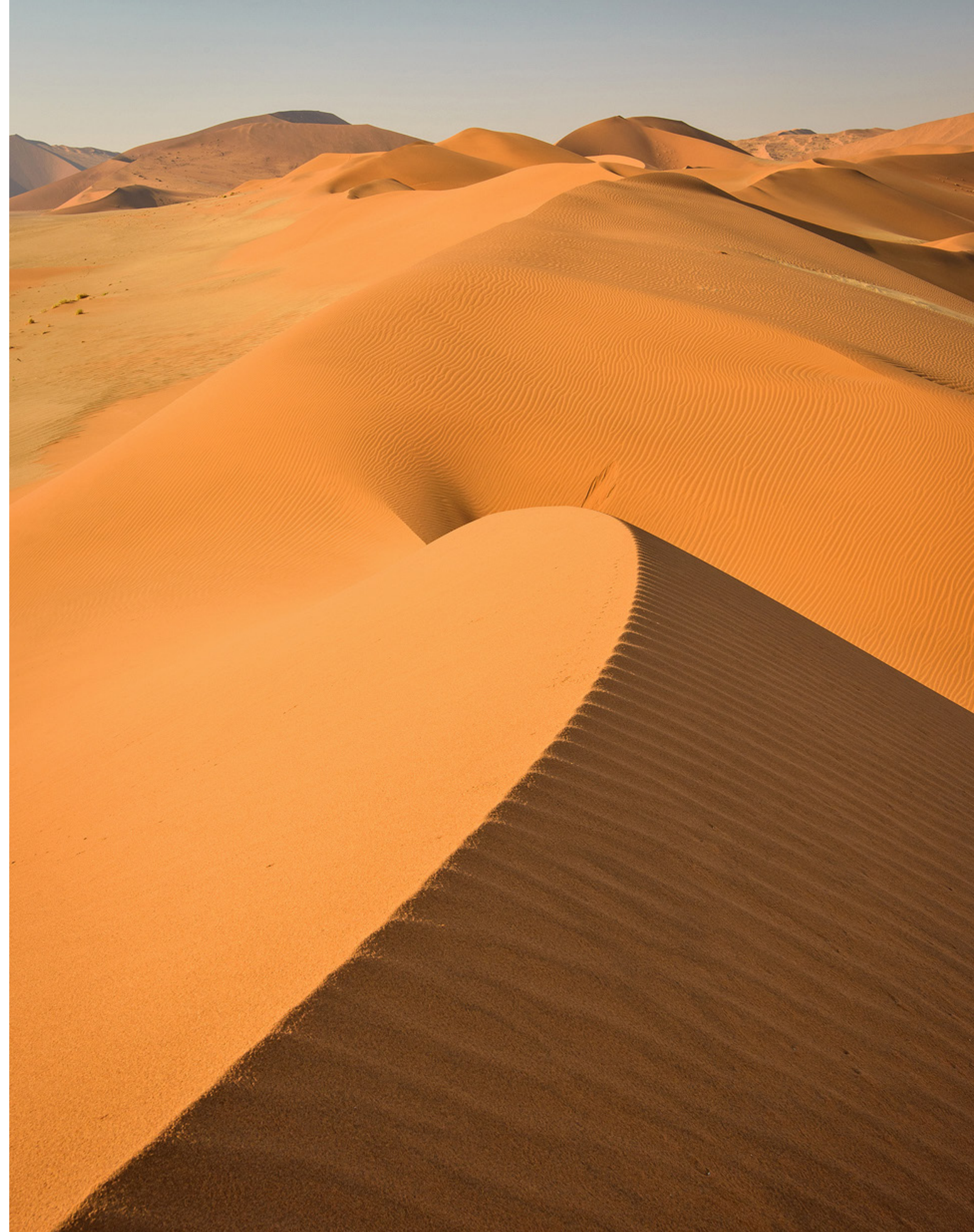
amintesc cum în prima mea incursiune în Islanda am mers la o tură ghidată să vedem balene. Nu numai că am avut baftă să întâlnim un număr impresionant, însă am reușit să văd atunci o balenă albastră. Ca un mare pasionat de animale, pentru mine acest lucru a fost mai mult decât un vis împlinit. Nu mă așteptam să fiu atât de norocos încât să văd un animal despre care citisem atât de multe în copilărie, însă așa cum spuneam mai devreme, unele momente îți sunt pur și simplu oferite. Normal că am fotografiat balena, iar în euforia aceluia moment am intrat parcă în transă și am compus și declanșat instinctiv. Am surprins niște momente frumoase, chiar dacă balenele nu au ieșit prea mult din apă. După ceva timp a trebuit să ne întoarcem înapoi în lumea noastră, iar în timp ce ne îndepărtam am zărit cum o balenă cu cocoașă a început să facă salturi din apă. Era mult prea departe pentru imagini bune, iar ghidul de pe barcă mi-a spus că îi pare rău că nu am avut noroc să fotografiem spectacolul. I-am răspuns că, pentru mine, întâlnirea în sine a contat mult mai mult. Chiar și acum îmi amintesc momentul în care am lăsat camera jos și am privit, ca un copil care privește într-o carte cu animalele lui preferate cum brusc acestea prind viață.

Ca să revin la ideea de început a articolului, ei bine trebuie să învățăm din nou să redevenim oameni obișnuiți și să ne bucurăm de momente frumoase. Cum știi că ai o "problemă"? Ei bine dacă pe stradă nu mai vezi clădiri și oameni ci cadre fotografice, dacă atunci când ești în natură te gândești numai la cum să compui și nu neapărat la ce simți, dacă nu prea îți mai amintești când ai privit ultima dată un apus de soare, altfel decât prin vizorul aparatului, trebuie să recunoști că ai căzut în capcană. O vorbă celebră spune că nu destinația este importantă, ci călătoria în sine, așa că am putea aplica acest lucru și la fotografie. Trebuie să ne bucurăm de ceea ce vedem și de procesul creativ în sine, la fel de mult ca de imaginea obținută. Nu uitați că de o experiență frumoasă îți vei aminti mereu cu plăcere, însă nu vei face asta cu o fotografie mai puțin reușită pe care o ștergi când ajungi acasă și rămâi poate cu frustrarea unui moment ratat. Una peste alta, haideti să învățăm din nou să vedem, iar fotografiile pe care le facem să fie parte din experiența noastră și nu doar o imagine a unui moment pe care l-am privit în fugă.

Safari în deșertul NAMIBIAN

Ca de obicei suntem primii la poarta parcului și așteptăm să se deschidă. Chiar dacă în mod normal acest lucru se întâmplă la răsăritul soarelui, câteodată un paznic mai binevoitor îți mai oferă câteva minute în plus. Acestea sunt esențiale pentru că ne ajută să ne îndepărtăm de poartă și să intrăm în zona mai interesantă. Mașina gonește prin deșert, iar noi suntem cu ochii pe fereastră în căutare de subiecte. Trecem pe lângă câteva gazele, însă acestea nu sunt foarte ofertante, mai depășim niște struți, însă parcă nici ei nu oferă cadrul pe care îl caut. La un moment dat, crestele munților din spate încep să se suprapună și oferă fundalul perfect. Lumina este și ea caldă și învăluie totul în jur. Ne mai lipsește doar subiectul, unul care să reflecte cu adevărat acest peisaj. [...]

text și foto [Dan Dinu](#)

[...] Caut cu privirea o antilopă Oryx, iar undeva în față văd una destul de aproape. Oprim mașina și coborâm. Ce bine că putem avea o abordare neîngrădită de fereastra mașinii. Ies, fac câțiva pași și mă cobor la nivelul solului. Antilopa se îndepărtează, însă se duce în direcția bună. Se oprește, se întoarce și îmi oferă cadrul pe care îl doream. Uneori lucrurile pur și simplu se așează exact așa cum trebuie. Soarele încă nu a apărut, așa că suntem gata pentru o nouă cursă către următorul subiect. Uneori trebuie să îți aștepti cadrul, alteori trebuie să îl cauți, ca fotograf de natură ești mereu în priză, mai ales aici în Namibia unde lumina caldă trece atât de repede.

Când mă gândeam la Africa în urmă cu mai mult timp, destinația care mă atrăgea cel mai mult era Namibia. Nu pot spune de ce, poate că eram eu fascinat de deșertul Namib, sau poate că am rămas în minte cu imaginile memorabile cu antilopele Oryx care cutreieră dunele, sau poate pentru că era mai puțin prezentă această zonă în sutele de documentare pe care le vezi la televizor... greu de spus. Cu toate astea însă, Namibia a pierdut teren și am ajuns aici abia după ce am organizat alte două ture de safari în Kenya și Uganda. După ce vezi savanele est africane și junglele ugandeză, îți rămâne un singur mare habitat al Africii de explorat... deșertul.

Totul a început ca de obicei de la documentare. Cu siguranță cele două zone care atrag cel mai mult în Namibia sunt Parcul național Etosha și deșertul Namib. Problema este însă că distanța dintre cele două este atât de mare încât mai trebuie să mai acoperi cu ceva programul. De fapt, distanțele din Namibia aveau să fie cea mai mare provocare a turei. Am străbătut în total aproape 3 000 de kilometrii, dintre care mai bine de trei sferturi pe drumuri prăfuite prin zone complet aride.

Namibia este cu adevărat o țară a deșertului, însă chiar dacă zonele aride se întind peste tot, punctul culminant este Namibul, considerat de foarte mulți cel mai bătrân deșert din lume.

Când mă gândeam la Africa în urmă cu mai mult timp, destinația care mă atrăgea cel mai mult era Namibia. Cu toate astea însă, Namibia a pierdut teren și am ajuns aici abia după ce am organizat alte două ture de safari în Kenya și Uganda.

Nu toată țara este un deșert propriu zis, iar în multe zone tampon ale Namibului se întind suprafețe uriașe cu vegetație rezistentă la perioadele de secetă prelungită de aici. Chiar dacă dunele de nisip sunt impresionante de aproape, ele pot completa interesant o compoziție chiar dacă sunt doar niște simple siluete în depărtare, precum în imaginea de față.

În mijlocul zonelor aride ale Namibiei, se ridică din loc în loc zone montane cu formațiuni stâncoase impresionante de granit. Chiar dacă Spitzkoppe nu este nici pe departe cea mai înaltă zonă de acest fel, cu siguranță este una dintre cele mai spectaculoase.

Tura noastră a început în forță, pentru că prima destinație avea să ne aducă în fața camerei animale spectaculoase. Prima noapte am petrecut-o în rezervația Okonjima, unde fundația Africat are diferite proiecte pentru conservarea felinelor mari, în special a leoparzilor. Ghizii de aici au sub observație câteva exemplare pe care le urmăresc prin radio locație, așa că am plecat de dimineață să căutăm și noi ceva feline. Nu după mult timp am avut ocazia să o găsim pe Elektra, o femelă leopard ce a trecut fără timiditate pe lângă mașina noastră. A avea un leopard atât de aproape de noi a fost mai mult decât intens, mai ales că eram într-o mașină descoperită, iar acest animal

poate face salturi de până la 6m în lungime și 3m înălțime, fiind extrem de athletic.

După această întâlnire am mers mai departe să căutăm și gheparzii, care aveau să ne ofere un moment poate și mai inedit. Am găsit trei frați tolăniți la soare pentru siesta de dimineață. Pentru că ne doream un unghi mai bun, ghidul ne-a permis să ne dăm jos din mașină și să ne apropiem. Gheparzii nu sunt agresivi cu oamenii și de foarte multe ori le acceptă prezența, mai ales aici în rezervație. Așadar m-am trezit la un moment dat între cei trei frați, cu doi de o parte și unul de cealaltă. Când aceștia s-au regrupat,

Leopardul este cea mai greu de observat felină mare din Africa. Dacă în turele anterioare am mai avut ocazia să o văd, m-am bucurat nespuse de această nouă întâlnire. Chiar dacă este depășit ca talie de alte feline mai mari, leopardul este cel mai puternic dintre toate, comparativ cu mărimea lui.

În soarele dur al Namibiei este greu să gestionezi contrastele, însă dacă îți alegi unghiul corect și ai un minim de cunoștințe de editare, poți rezolva această situație. În cazul de față m-am lăsat cu obiectivul pe pământ, atât pentru a avea o separare cât mai bună a planurilor, cât și pentru a ascunde umbrele dure de pe sol. Fundalul a devenit și el foarte estompat și a mascat luminile mai puternice de pe vegetație. O deschidere a zonei de umbră în care se afla câinele era și ea necesară din editare, pentru un cadru simplu dar care să scoată în evidență animalul.

cei doi au venit către mine și au trecut la doar doi metrii. Practic nu mai era momentul de pozat, ci mai degraba de admirat aceste feline superbe, de la o distanță pe care uneori nici la zoo nu o ai. Conformația acestui animal este incredibilă, fiind construită pentru viteză. Când îi vezi de aproape, gheparzii nu par decât niște mâțe mai mari, pe care chiar îți dorești să le smotocești un pic.

Un ultim animal îmi mai doream să văd aici, unul pe care nu mai avusesem șansa să îl văd până acum, deși am încercat asta încă de la prima tură din Africa. Întâlnirea

cu câinii sălbatici africani avea să fie și ea la fel ca toate celelalte din Namibia, de foarte aproape. Am localizat animalele și am mers în direcția lor. După ce le-am găsit, undeva între niște tufișuri prin iarbă, am reușit să le vedem însă fără a avea șansa să facem o poză bună. Au plecat și pentru ceva vreme le-am pierdut urma. După un timp am dat din nou de ei, de data aceasta în câmp deschis unde am putut să admirăm animalele în toată splendoarea lor. Câinele sălbatic african este cel mai eficient vânzător dintre carnivorele mari, iar această eficiență este data de faptul că vânează în haită cu o coordonare incredibilă.

Momentele de tandrețe sunt rare în lumea animalelor, iar ca fotograf mă bucur de fiecare dată când le întâlnesc. Pentru că am putut să mă apropii foarte mult de acești doi gheparzi, am putut să mă las la nivelul lor pentru a putea să îi scot cât mai bine în evidență.

Chiar dacă animalele de aici sunt mai ușor de găsit, datorită colarelor pe care le poartă, acestea sunt complet sălbatice și trăiesc singure într-un areal uriaș. O foarte mare parte din banii pe care îi plătești pentru vizită se duc către cercetarea și conservarea felinei mari, Namibia fiind țara cu cea mai mare concentrație de feline din Africa.

Parcul național Etosha este greu de descris, în inima lui fiind un platou uriaș format pe fundul unui lac sărat, lung de aproximativ 130 de kilometri și lat de aproape 50. Toată această suprafață reprezintă doar 25% din întregul parc, însă este atât de distinctă încât se poate vedea chiar și din spațiu.

Se consideră că acest platou s-a format acum 100 de milioane de ani, iar la un moment dat a fost un lac sărat uriaș. În anii foarte ploioși apa poate acoperi platoul, iar suprafața acestuia își schimbă culoarea în roz datorită

a nu mai puțin de un milion de flamingo ce vin să se hrănească aici. În majoritatea timpului însă, această suprafață este un deșert prăfuit, pe care totuși animalele, în perseverența lor și într-o eternă căutare de resurse, reușesc să îl străbată.

Vegetația este puțină și aspră în Namibia, însă cu toate acestea, poate să susțină un număr impresionant de specii. În fiecare dimineață și seară, gazelele Springbok vin să pască această iarbă țepoasă, singura lor sursă de hrană.

Una dintre provocările fotografice din Namibia, și în special din Etosha, a fost să redau vastitatea peisajului. Am căutat mereu cadre în care să se vadă nu numai animalul, ci mai degrabă interacțiunea lui cu peisajul din jur. Se poate vedea și aici cum o antilopă Gnu este pusă în contextul platoului din Etosha, pustiu și cu irizații multicolore. Animalele sunt uneori nevoite să străbată distanțe uriașe prin acest peisaj arid, în căutare de hrană și apă.

Parcul național Etosha este greu de descris, în inima lui fiind un platou uriaș format pe fundul unui lac sărat, lung de aproximativ 130 de kilometri și lat de aproape 50.

Într-un peisaj arid precum cel din Etosha, locurile de adăpat sunt un magnet pentru animale. Fiecare dimineață și seară ne găsea în aceste zone, pentru a profita la maxim de lumina caldă. Uneori la o astfel de baltă poți întâlni o diversitate de specii, însă există o ierarhie destul de bine stabilită, iar fiecare animal își așteaptă rândul.

Uneori este aglomerație mare la adăpători, însă când vin atât de mulți elefanți, toate celelalte animale își așteaptă respectuos locul pe margine.

Rinocerul negru este un simbol în lupta contra braconajului și deși la scară globală este în mare pericol de extincție, în Namibia populația prosperă. Este vânat pentru cornul lui, care însă nu are nicio valoare medicinală cum s-ar crede, acesta fiind constituit din cheratină, asemeni unghiilor sau firelor de păr.

Atracțiile majore din Etosha sunt bălțile cu apă, la care poți vedea numeroase animale, uneori în combinații interesante de ierbivore și carnivore la un loc. Etosha este renumită pentru concentrația mare de rinoceri negri, dar și pentru cea de lei. Am avut șansa să vedem ambele specii de mai multe ori, uneori chiar foarte aproape.

Am asistat la împerecherea unei perechi de lei, am avut o întâlnire mai mult decât de aproape cu un rinocer negru

ce era să intre în mașină când a traversat drumul, am întâlnit sute de gazele Springbok și zebre ce se alergau și se jucau, însă cu siguranță cel mai intens moment a fost partida de vânătoare a unui ghepard. A vedea asta cu ochii tăi este un lucru incredibil și sincer nu credeam că o să am o astfel de baftă vreodată.

Leii sunt singurele feline mari care trăiesc în familii, iar ritualul de împerechere poate dura multe zile la rând. În acest interval masculul și femela rămân împreună și se pot împerechea de peste 50 de ori pe zi, de obicei la intervale regulate, undeva la fiecare 17 minute. În tot acest timp nu se hrănesc foarte des și dorm destul de puțin, mai ales dacă ne gândim că leii sunt printre cele mai leneșe dintre feline, dormind chiar până la 20 de ore pe zi.

Atracțiile majore din Etosha sunt bălțile cu apă, la care poți vedea numeroase animale, uneori în combinații interesante de ierbivore și carnivore la un loc.

Gazelele Springbok au uneori un comportament ciudat, însă foarte fotogenic. Se aruncă în aer până la 2m înălțime, cu spatele arcuit și cu blana de pe coadă zbârlită, într-un salt numit pronking. Cercetătorii nu au ajuns până acum la o concluzie în ceea ce privește acest comportament, el fiind corelat în părerea unora cu o avertizare pentru prădători, cu marcarea teritoriului sau pur și simplu cu o joacă.

Ca fotograf de natură sunt mereu în căutarea luminii perfecte, iar în Africa în general, perioadele cu lumină bună sunt extrem de scurte. Cu toate acestea însă, atunci când lumina nu mai este tocmai caldă, o poți filtra cu ajutorul frunzelor de la arborii din jur și poți obține o imagine mai interesantă. Separarea aceasta a subiectului față de frunzele neclare din prim-plan, oferă și o profunzime interesantă în imagine.

Am lăsat în urmă Etosha și ne-am îndreptat către Spitzkoppe, un munte de granit ce se ridică în mijlocul unei câmpii aride. Acest loc, deși părea promițător încă de la documentare, avea să ne depășească toate așteptările. Aveam de petrecut aici o după-amiază, așa că am profitat din plin de lumina caldă ce se reflecta într-o explozie de culoare pe roca cu irizații roșii portocalii. O multitudine de arcade, de piscuri solitare și de forme inedite, ne-au făcut să ne dorim să revenim și la răsărit, așa că, deși eram cazați relativ departe, am revenit pentru un răsărit în aceeași zonă.

Ne-am îndreptat către Spitzkoppe, un munte de granit ce se ridică în mijlocul unei câmpii aride. Acest loc, deși părea promițător încă de la documentare, avea să ne depășească toate așteptările.

Deși am văzut multe imagini cu această zonă când făceam documentarea, tot am fost luat pe nepregătite de scala peisajului. Pentru că la vizita de seară această arcadă nu mai era luminată, ne-am propus să venim la răsărit și să urmărim momentul optim, când soarele ajungea exact în această poziție. Cu puțin calcul înainte am reușit să obținem imaginea dorită.

Un lucru foarte interesant în Namibia este că nu trebuie să îți faci probleme dacă o să ai răsărit sau nu, cerul fiind mai mereu senin. Nu este neapărat ceea ce îți dorește un fotograf de peisaj, însă mergi mereu la sigur. După zece zile în care nu am văzut aproape niciun nor pe cer, am învățat cu siguranță cum să compunem fără a avea spații negative mari și deranjante în imagine.

După ce ne-am bucurat de lumina caldă, aveam să facem cunoștință cu unele dintre cele mai simpatice animale pe care le-am văzut vreodată. Două suricate se obișnuiseră

cu viața de pe lângă sediul parcului și spre deliciul nostru au stat la pozat și chiar la mângâiat. Sunt niște animale incredibil de haioase și prietenoase pe care mi-am dorit să le întâlnesc și să le fotografiez.

Suricatele sunt printre cele mai haioase animale pe care le-am fotografiat până acum. Sunt mereu în mișcare și se aleargă de colo colo, însă mai au și momente de liniște, în care moțăie la soare.

Înrămarea subiectului poate fi folosită foarte ușor pentru a crea ideea de profunzime și pentru a da o perspectivă mai interesantă imaginii. În acest caz nu a fost foarte greu, deoarece peisajul era foarte generos și îți permitea tot felul de combinații.

Peisajul de la Spitzkoppe m-a îndemnat să încerc și niște cadre panoramice. Chiar dacă uneori se mai poate deforma perspectiva și scala, abordările rămân inedite.

Următoarea destinație a fost un sat al civilizației San, locuitori ai zonei de sud a Africii, mult mai bine cunoscuți ca boșimani. Chiar dacă aici am avut parte de o atracție

turistică și nu neapărat de o experiență așa cum s-a întâmplat în turele precedente din Kenya sau Uganda, oamenii erau autentici.

Este incredibil să vezi cum acești oameni relativi mignioni, cu niște trăsături specifice, reușesc să trăiască în arșița deșertului. Fiind una dintre cele mai vârstnice civilizații din lume, boșimanii s-au adaptat unei vieți în zona deșertului Kalahari, populația actuală fiind împărțită între Namibia și Botswana.

Este incredibil de greu de lucrat cu lumina din mijlocul zilei din Namibia. Umbrele sunt foarte dure iar contrastele foarte mari. Ce poți face este să expui corect luminile și să te bazezi pe editare pentru a detalia zonele de umbră, așa cum am făcut și eu în prima imagine din dreapta.

Mi-a plăcut de la început această femeie, fiind foarte expresivă, însă nu mi-a oferit aproape deloc un unghi din care să o fotografiez. În loc să trec mai departe către următorul subiect, am preferat să încerc o variantă mai creativă cu această profunzime de câmp redusă, care îmi pune mai mult în valoare acțiunea.

Când fotografiați un astfel de subiect trebuie să fiți mereu pe fază și să încercați să surprindeți instantanee cât mai interesante. Momentul în care un copil a alergat prin fața femeii pe care o fotografiam, mi-a oferit o dinamică mai bună și o profunzime a imaginii mai interesantă.

Aprinderea focului este mereu un moment fotogenic, însă aici am preferat să am o abordare de portret, în locul unei imagini mai largi cu întregul proces.

Pentru oamenii care depind atât de mult de foc și pe care îl aprind cu mijloace rudimentare, totul pare un adevărat ritual.

Este incredibil să vezi cum acești oameni relativi mignioni, cu niște trăsături specifice, reușesc să trăiască în arșița deșertului. Fiind una dintre cele mai vârstnice civilizații din lume, boșimanii s-au adaptat unei vieți în zona deșertului Kalahari, populația actuală fiind împărțită între Namibia și Botswana. Stilul lor de viață este mai mult decât simplu, iar în scurta noastră vizită am încercat să surprindem câteva aspecte.

Este incredibil cum acești oameni au reușit să supraviețuiască de-a lungul timpului în căldura aspră a deșertului, iar cerul complet senin, culoarea rocilor și duritatea umbrelor parcă exprimă din plin acest lucru, în timpul unui dans tradițional. Și de această dată am fost uimit de sunetele muzicii africane, mereu melodioase și plină de ritm, chiar și în lipsa oricărui tip de instrument.

Chiar dacă uneori astfel de imagini pot stârni anumite prejudecăți, atâta timp cât subiectul vostru se comportă natural, totul face parte din documentarea unui astfel de loc.

Ca de fiecare dată când am vizitat Africa, mi-a plăcut să stau cu copiii de aici și să îi fotografiez. Expresiile lor și gesturile mi s-au părut de fiecare dată foarte sincere și pline de însemnătate.

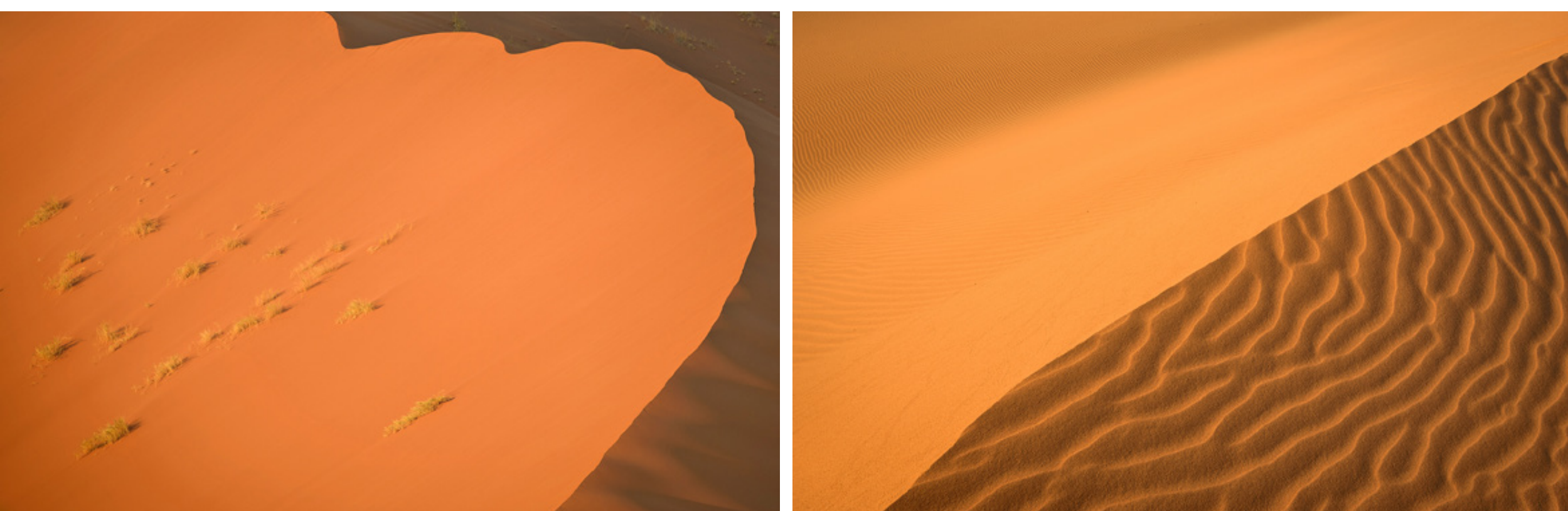
Ultima parte a călătoriei noastre fotografice, aveam să o dedicăm deșertului Namib. Acest deșert este unul incredibil, pe de o parte pentru că este unul dintre cele mai bătrâne din lume și pe de altă parte pentru că are cele mai înalte dune de nisip de pe planetă. Un alt aspect care te frapează, este culoarea. Dunele uriașe se îmbracă în fiecare dimineață în nuanțe de portocaliu foarte intens, fapt ce le oferă un aspect aproape extraterestru.

Una dintre cele mai vizitate locații din această zonă este Dead Vlei, un loc în care zeci de acacia uscați se înalță pe un platou între dune. Nisipul a blocat calea apei în acest loc, iar copacii care depindeau de ea s-au

uscat în timp. Datorită aridității s-au conservat aproape perfect. Aspectul lor își oferă numeroase cadre cu aspect minimalist, însă trebuie să te lupți un pic să ai cadre fără oameni în ele, pentru că zona este foarte populară printre turiști.

Cu siguranță la Dead Vlei totul se bazează pe simplitate. Lumina poate separa copacii de dunele din fundal și poate crea un joc interesant de siluete, puse în valoare prin compoziții simple.

Deșertul Namib este unul incredibil, pe de o parte pentru că este unul dintre cele mai bătrâne din lume și pe de altă parte pentru că are cele mai înalte dune de nisip de pe planetă.

Pentru a ajunge în zona cea mai fotografiată a deșertului, în fiecare dimineață străbăteam 60km pe un drum străjuit de dune modelate într-un mod mai mult decât fotogenic de lumina caldă. Drumul devenea și mai lung decât era, pentru că la fiecare pas vedeai noi detalii de fotografiat.

În deșert, acolo unde vântul modelează suprafața dunelor, iar lumina dimineții le conturează formele, cea mai la îndemână metodă de abordare este una mai abstractă, în care scala nu mai este prezentă, iar privitorul își poate imagina cum vrea să interpreteze imaginea.

Dincolo de această atracție majoră, Namibul este numai bun de explorat, așa că într-o dimineață devreme ne-am propus exact asta. Am plecat din parcare aglomerată și după prima dună peste care am trecut ne-am trezit complet singuri, în liniștea aproape covârșitoare a deșertului. Câteva poze și am mers mai departe să străbatem altă dună, alte imagini și altă perspectivă și

tot așa mai departe pentru că în deșert la fiecare pas găsești alte idei de abordare.

Atunci când aveți o lumină parazită între lentilele obiectivului, puteți fie să încercați să o evitați, fie să o folosiți în avantajul vostru, așa cum am făcut și eu în această imagine.

Pentru mine Namibul nu s-a redus la peisaje ample, ci mai degrabă la minimalism și la detaliul frumos al dunelor. Poate că eram pentru prima dată în deșert și de aceea am ales această abordare, însă mi s-a părut cea mai firească alegere la momentul respectiv. Chiar dacă în Namibia nu am văzut deloc nori pe cer, am putut compensa lipsa lor prin prim-planuri puternice. Este bine ca în astfel de condiții să lăsați cât mai puțin spațiu pentru cer și să vă căutați alte elemente mai interesante care să vă completeze imaginea.

Simetriile sunt și ele interesant de abordat în acest peisaj extraterestru, așa că am încercat și astfel de compoziții. Simplitatea trebuie să rămână în continuare principala voastră metodă de abordare, pentru a nu aglomera inutil cadrul.

Pentru a crea imagini mai armonioase și interesante, căutați mereu să fiți creativi. Această gazelă Springbok se contura frumos pe fundalul colorat din spate, însă am vrut să am și prim-planul mai neclar, așa că am fotografiat de la nivelul solului, având în față un petec uscat de vegetație.

Pe lângă antilope, struții erau și ei prezenți în acest peisaj inedit și ofereau subiecte numai bune de proiectat peste modelul dunelor din fundal.

A fost și pentru mine prima experiență cu deșertul și adevărul este că mi-a plăcut enorm de mult. Prim-planuri cu multe detalii conturate de vânt, fundal inedit cu creste vâlurite, iar din loc în loc câte un zmc de iarbă sau un copac solitar pe post de subiect. Nici că îți poți dori mai mult. La un moment dat aș fi vrut să mă pierd în acest peisaj, ca într-un miraj, însă căldura ce începea să se ridice îmi dădea de știre că este timpul să mă întorc.

Nu în ultimul rând, o atracție majoră a Namibului sunt antilopele Oryx. Deși le-am întâlnit și în alte zone,

prezența lor printre dune sau proiectate peste crestele zimțate ale munților Naukluft din zare, fac din aceste antilope unele dintre cele mai fotogenice din Africa. Ca și în alte zone din Namibia și aici am putut să ne dăm jos din mașină pentru a compune în voie și pentru a ne bucura din plin de acest subiect generos.

Trebuie să mărturisesc că îmi doream un cadru cu o antilopă Oryx proiectată pe fundalul deșertului, așa că am profitat din plin, iar ocaziile nu au fost deloc puține.

Când fotografiați subiecte în mișcare, mai ales într-o astfel de lumină, trebuie să fiți atenți la focalizare. Chiar dacă uneori focus-ul mai joacă feste și se pierde, fiți mereu pe fază pentru a-l reface și pentru a nu rata momentul esențial pentru declanșare.

La un moment dat aș fi vrut să mă pierd în acest peisaj, ca într-un miraj, însă căldura ce începea să se ridice îmi dădea de știre că este timpul să mă întorc.

În fiecare tură din Africa am avut parte și de surprize și ne-am întâlnit cu animale mai rare sau mai speciale. În una dintre seri, pe drumul către lodge, am zărit pe un câmp nu mai puțin de trei vulpi cu urechi de liliac. Un animal greu de văzut și încă și mai greu de fotografiat, fiind foarte sfios. Am avut însă parte și de multe animale prietenoase, de la veverițe la suricate și de la facoceri la păsări. Animalele din Namibia, ca în multe zone ale Africii, sunt mult mai puțin speriate de către oameni, iar comportamentul lor este foarte natural chiar și în prezența acestora.

Namibia este cu siguranță una dintre cele mai curate și riguroase, din punct de vedere al regulilor, țări din Africa. Aș putea spune că este Elveția acestui continent. Oamenii sunt foarte prietenoși, deschiși și corecți. Orașele, deși extrem de puține, sunt foarte curate și bine întreținute. Probabil toate acestea se datorează anilor în care a stat sub influență germană. Cu doar puțin peste două milioane de locuitori și cu o suprafață uriașă, Namibia este a doua cea mai puțin populată țară din lume, așa că este chiar greu să vezi mulți localnici. Este normal ca în aceste

Sunt mai multe specii de veverițe în Namibia, aceasta fiind una terestră ce își avea viziunea pe marginea drumului. Sunt animale simpatice și prietenoase însă, fiind de talie mică, nu uitați să vă lăsați la nivelul solului pentru a le fotografia corect și pentru a le reda mai bine talia.

condiții peisajele să fie foarte sălbatice, iar fauna să fie extrem de abundentă. Deși Namibia este o țară mai mult decât aridă, este plină de viață și oferă călătorului pasionat de natură extrem de multe oportunități.

Trebuie să le mulțumesc pe final celor care au ales să mă însoțească în această aventură, prieteni vechi cu care am împărțit și alte ture, printre care și cea din Kenya. Alături de ei am trăit momente incredibile, care cu siguranță ne vor rămâne întipărite în minte pentru totdeauna. Vă aștept și pe voi să ne însoțiți în astfel de aventuri, care dincolo de o tură foto sunt niște experiențe de viață.

Pasărea Drongo este renumită pentru faptul că poate imita sunetele pe care le aude și cu ajutorul cărora poate păcăli alte animale pentru a le fura hrana. De exemplu, când o suricată prinde un scorpion, așteaptă până îl omoară și apoi dă semnalul de alarmă folosit de aceste animale. Suricata fuge, iar pasărea se alege cu o masă gratuită. Suricatele se prind însă și ele destul de repede și figura nu merge de prea multe ori.

Namibia este cu siguranță una dintre cele mai curate și riguroase, din punct de vedere al regulilor, țări din Africa. Aș putea spune că este Elveția acestui continent.

Vulpea cu urechi de liliac nu era neapărat pe lista noastră de priorități din Namibia, însă a fost o apariție neașteptată de care ne-am putut bucura într-o seară când ne întorceam la locul de cazare.

În Africa trebuie să fi pregătit pentru a fotografia animale în orice moment, chiar și când ești la masă. Acest hornbill cu cioc roșu venea regulat să se hrănească prin iarba din curtea locației de cazare împreună cu niște veverițe. Într-o zi mi-am luat aparatul în timpul mesei și m-am apucat să îi fotografiez.

Obişnuinţa animalelor cu oamenii şi mai ales cu maşinile de safari, poate fi uneori foarte haioasă. La un moment dat, în Etosha, un leu care căuta să se ascundă de arşiţa zilei, s-a aşezat la umbra maşinii din faţa noastră. Când maşina a plecat, leul s-a uitat morocănos după ea şi a plecat şi el să îşi caute o umbră mai puţin mobilă.

Acest articol este rezultat în urma unui photo tour organizat de Photolife și Exprore Travel în 2015.

Mai multe imagini din Namibia puteți găsi pe <http://dandinu.net/ro/wildlife/515/Desertul-Namibiei>

Vă invităm să vedeți imaginile și din celelalte două ture de safari organizate în Kenya și Uganda în galeriile de [aici](#).

Afară nu se întâmplă foarte multe, iar căldura devine insuportabilă. Cu toate acestea însă ieșim la o scurtă plimbare. Ne urcăm în mașina noastră de safari și pornim. Nu este multă acțiune, iar întinderile uscate par nesfârșite. Undeva în zare vedem mișcare, o siluetă greu de distins prin văpaia ce se ridică. Ghidul ne spune că este un ghepard... și vine exact în direcția noastră. Agale, pas după pas, ajunge la o distanță la care putem să îl observăm mai bine. Căldura îl dovedește și pe el și se așează la umbra unui acacia. Se culcă în iarbă și tot ce mai vedem este o ușoară siluetă. Dacă nu ai ști că este acolo ar fi imposibil de observat. Mai așteptăm un pic, însă nu se mai întâmplă nimic, așa că decidem să mergem mai departe. Ghidul pornește mașina, însă cu coada ochiului zărește o gazelă Impala ce se apropie de locul unde este ghepardul. Ne decidem să mai așteptăm un pic. Impala se oprește la o distanță apreciabilă de ghepard, pare să îl fi simțit. Și el observă gazela și stă acum pe burtă în poziție de atac. Ghidul ne spune că poate avem ceva șanse să vedem un pic de acțiune, însă rămân șceptic, pentru că gazela privește direct către ghepard. Contrar așteptării mele, gazela merge mai departe către locul în care o pândește felina. Un pas, doi, trei... și nebunia începe.

Cu un salt aproape imposibil de urmărit, ghepardul își începe sprintul. Urmăresc scena prin vizorul aparatului și parcă nu îmi vine să cred că am bafta să fotografiez așa ceva. Declanșez în continuu, cu răsufierea oprită, făcând reglaje instinctiv. Impala face câteva curbe bruște, știind că în linie dreaptă nu are nicio șansă. Felina o ajunge însă din urmă și se aruncă asupra ei, o prinde, însă o scapă imediat și goana continuă. După o altă schimbare de direcție, aleargă acum înspre noi, exact prin fața mașinii. Nisipul și bolovanii sunt aruncați în urma lor într-un nor de praf. Urmează o altă încleștare, iar într-o învălmășeală de praf se văd ba coarnele gazelei, ba coada ghepardului. Lupta este strânsă. Felina se pare că și-a calculat greșit prada, coarnele unui mascul de Impala putând fi letale pentru ea, dar nu se lasă și ajunge din nou la ceafa gazelei. Urmează un moment de liniște și de încordare, în care cele două animale sunt încleștate. Ghepardul este la limita puterii, iar Impala simte asta. O ultimă încordare și îi scapă din strânsoare. Lupta a luat sfârșit cu ghepardul întins în iarba și cu Impala sprintând câțiva pași mai încolo. Este momentul să respir și eu și să îmi desprind degetul de pe declanșator.

Probabil că nu a trecut mai mult de un minut, însă a părut o veșnicie. Mă uit la colegii de lângă mine, chiar am trăit asta? Valuri de adrenalină încep să ni se scurgă prin corp și inima ne bate cu putere. Chiar dacă am fost doar spectatori, am fost prinși cu totul în frenezia vânătorii. Acestea sunt momentele pentru care mă bucur că am ales să fiu fotograf de natură.

Acestea sunt momentele pentru care m-am îndrăgostit iremediabil de Africa.

Despre fotografia NUD

Majoritatea consideră nudul ca fiind "starea de a fi dezbrăcat", într-un mod conceptual care este dezgolit de identitate. De exemplu un corp contorsionat, în care nu este vizibilă fața, este un nud. Imaginea tratează corpul, care se întâmplă să fie gol, ca pe un element formal, abordarea tinde să fie mai reținută, minimalizează eroticul și se îndreaptă chiar spre abstract.

Dar unde nuditatea reprezintă doar lipsa îmbrăcăminții, subiectul are o identitate clară, chiar starea de nuditate fiind subiectul fotografiei, iar efectul scontat fiind acela de a șoca, a face apel la libido, deși abordările mai sofisticate pot fi umoristice, ironice sau dramatice. De aceea este important a se stabili, în primul rând, dacă interesul fotografului este în formă sau în persoană.

text și foto [Anca Cernoschi](#)

Nudul, fiind considerat un gen aparte al artei, poate fi abordat în termenii modurilor de portretizare, al sub-genurilor, existând numeroase posibilități de combinare ale acestora dar și imagini care nu se încadrează clar într-un gen anume. Nu se poate întocmi o listă completă, dar este un mod de cercetare util. Categorizarea imaginii este un exercițiu bun, pentru că ne rafinează modul de a ne gândi la fotografia nud și a ne găsi un stil propriu. În același timp poate fi și periculos, deoarece interpretările asupra fotografiilor pot fi foarte diferite.

Deoarece fotografia implica atât procese chimice cât și mecanice în crearea sa, părănd mai mult tehnică decât artă și pentru că nu depindea în întregime de calificarea și viziunea artistului, a apărut ipoteza că nu este cu adevărat artă. Efortul fotografilor de a obține recunoașterea noii forme de artă se vede în fotografiile de la sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX, care imită pictura. Nudurile pictorialiștilor nu erau portrete, în schimb ele explorau narativul și simbolismul, exprimând emoțiile și visele fotografilor. Prin sublimarea nudității, privitorul este obligat să reflecteze la înțelesul imaginii.

Nudul are tendința de a crea personaje într-un ambient, mai degrabă decât de a spune o poveste despre o persoană reală. Fotografiile surprinse în interioare casnice pot părea comune la prima vedere, dar au farmecul lor și adaugă un sentiment ascuțit de autenticitate portretului. Decorurile adăugă narațiune, de obicei având o încărcătură simbolică, subiectul atrăgând atenția asupra lor. Chiar dacă oferă un contrast, trebuie să fie autentice, să își găsească locul în imagine, să ofere impact și putere cadrului. Pot fi folosite și pentru a crea compoziții grafice, dar dacă nu au un rol clar stabilit este mai bine să fie excluse.

În acest portret nud am recurs la lumina frontală, cea mai ușor de folosit, expunerea corectă fiind ușor de obținut. În acest caz, această lumină mi s-a părut a fi cea mai potrivită, deoarece este clară, simplă și directă, așa cum mi-am dorit să portretizez subiectul, fără a mă folosi de alte artificii.

Nudul sugerat este o abordare sigură, frumoasă, dar plină de clișee și riscă să fie considerată a fi timiditate. Acoperirea trupului se poate face în diverse moduri, prin poziționarea corpului sau doar a mâinilor, prin iluminare, umbrele acoperind zona genitală, sau cu diverse materiale. Cu toate acestea, sugestia nudității poate fi foarte puternică. Este un tip de fotografie interesant pentru privitor, deoarece lasă imaginației un spațiu de lucru.

Nudul "full-body" are un impact vizual anume, spațiul devine la fel de important ca și subiectul, impune o distanță, fizică și emoțională, între fotograf (deci și privitor) și subiect și constrânge la anumite tipuri de iluminare. Un exemplu este opera lui Helmut Newton, care a produs imagini ce au rămas puternice la zeci de ani de la crearea lor, subliniind faptul că nudul artistic nu trebuie să fie neapărat cast și formal, lipsit de orice urmă de erotic.

Nu este posibilă găsirea unei soluții unice prin care artiștii și criticii să producă un discurs nou și "corect" asupra corpului feminin, dar merită să fie redeschisă discuția și să se identifice un set de probleme care să fie discutate.

În această imagine modelul este prins într-o lume a lui, iar toate elementele cadrului ne duc cu gândul la introvertire: corpul adunat, mâinile și picioarele strânse, capul înclinat, lipsa contactului vizual. În acest caz nuditatea este un element secundar, care doar adaugă un plus stării de vulnerabilitate a subiectului.

Lumina din dreapta nu are o direcție clară și învăluie uniform subiectul iar contrastele reduse cresc nivelul detaliilor din cadru, iar culorile sunt mai pastelate și creează atmosferă. Lumina moale nu atrage atenția către ceva anume și permite elementelor care construiesc imaginea să comunice și să se coreleze pentru a crea întreaga poveste.

Unul dintre primele lucruri la care trebuie să ne gândim atunci când concepem o fotografie este unde vom plasa subiectul în cadru și cât spațiu va ocupa. Dacă dorim să includem anumite elemente în cadru, putem căuta o compoziție anume, așa că vom aranja imaginea, vom poziționa camera și apoi vom introduce modelul "în scena".

La capătul opus se află nudul intim, unde privitorul experimentează o apropiere de subiect, iar acesta îi poate confirma prezența prin direcționarea privirii către el, intensificând efectul.

Fotograful dictează ierarhia informației și curgerea vizuală a imaginii precum și conținutul imaginii prin alegerea punctului optim al așezării camerei în relație cu subiectul.

Cultura este constituită prin negarea plăcerilor inferioare, vulgare și afirmarea celor sublimite, rafinate, dezinteresate. "Gustul" funcționează ca un indice de clasă socială, fiind determinat de creștere și educație.

Reacționând împotriva abordării ne-fotografice a pictorialiștilor, câțiva fotografi s-au întors spre fotografia pură, directă. Realitatea însăși a devenit subiectul lor, mai degrabă decât idealizarea sau sublimarea ei. Găsindu-și recunoașterea ca artă, fotografia nu a mai avut nevoie să imite pictura. Moderniștii au fotografiat subiectele lor pentru meritele proprii, folosind tehnici specifice mediului fotografic. Corpul gol este acum prezentat ca obiect în sine, folosind în mod grafic o intersectare puternică a liniilor și unghiurilor.

Mâinile sunt un element esențial al expresivității corpului dar nu sunt deloc ușor de fotografiat, pentru că marea majoritate a mișcărilor le facem inconștient. Cel mai simplu este să îi cerem modelului să intre într-o anumită stare și astfel își va mișca mâinile intuitiv. O mână care atinge fața intensifică expresia.

Apropierea și izolarea părților corpului dă impresia abstractizării, mai ales atunci când fața nu este vizibilă, iar conținutul cadrului tinde să aibă de-a face mai mult cu linii, forme și texturi, decât cu elementele corpului. Grade superioare ale abstractizării pot fi obținute prin de-focusare sau folosirea contrastului mare în iluminare. De multe ori abstractizarea face corpul mai puțin recognoscibil.

Uneori chiar izolate, părțile corpului sunt recognoscibile dar sunt prezentate într-un mod care transcede simpla recunoaștere, pentru că sunt rare momentele în care să ne oprim atât de aproape și să privim. Fotografia ne dă ocazia să ne oprim și să vedem acel ceva într-un mod nou.

Reprezentarea corpului feminin, în toate formele artei, este o metaforă pentru valoarea și semnificația artei în general. Simbolizează transformarea materiei de bază a naturii în formele elevate ale culturii și spiritului.

Este important să nu se dea o luptă pentru atenție între subiect și mediu, deși cu cât acesta din urmă este mai dramatic, cu atât imaginea va fi mai spectaculoasă. Legătura lor trebuie să rămână subtilă, iar subiectul să aparțină într-adevăr mediului.

Noțiunea de “bodyscape” împrumută masiv din fotografia de peisaj și datează încă de la începutul artei fotografice. În multe cazuri, încadrarea, iluminarea sau punctul de fotografiere neobișnuit sunt folosite pentru a transforma părțile corpului în metafore pentru munți, dune sau alte fenomene geologice. Bodyscape-ul abstractizează corpul și necesită ca figura să nu aibă o față pentru că, în afară de mici excepții, peisajele nu conțin fețe.

Nudul sculptural își derivă multe dintre calitățile sale din lumină, fizicalitatea pozițiilor și punctul în care se află camera. Unele dintre primele lucrări ale lui Kishin Shinoyama tratau corpul ca pe o formă pură, el așezând corpuri curbate pe bolovani, pentru a sublinia similaritățile.

Se poate spune că diferența dintre adevărata imagine erotică și pornografie, stă în misterul celei dintâi. Felul în care fotografiile au folosit focusul a fost extrem de diferit, încă de la conceperea și utilizarea primelor camere fotografice. Alegerea obiectului pe care focalizăm are un impact major asupra modului în care se comunică subiectul și cum acesta este interpretat de către privitor.

Tradiția clasică a reprezentării corpului feminin merge pe estetica frumosului, pe idealul integrității formale și plenitudinii formei. La un anumit nivel, majoritatea nudurilor sunt legate de frumusețe, perfecțiune și relaționează cu idealuri.

Chiar dacă goliciunea apare în occident ca semn al senzualității, trebuie să ne amintim că acesta nu este un punct de vedere universal valabil.

Distincția între nud ca artă, nud ca erotica și nud ca pornografie / obscenitate, poate fi imprecisă, subiectivă, și cultural-dependentă.

În optica tradițională, goliciunea este o întoarcere la starea primordială, abolește separarea dintre om și lumea înconjurătoare, de aici și goliciunea rituală.

Nudurile de artă se află la un capăt al registrului cultural, ca simbol al contemplării pure, dezinteresate. La capătul celălalt aflându-se pornografia, cultura maselor, unde dorințele sunt stimulate și îndeplinite. Între aceste extreme se află o serie de distincții culturale și o frontieră sacră care este trasată și retrasată odată cu liniile concurente ale acceptabilității și inacceptabilității.

Diferențierea între artă și pornografie, a fost stabilită, în mare parte, în termenii efectului imaginii sau obiectului asupra privitorului. Arta este văzută ca reprezentarea sublimării sau transformării dorințelor sexuale. Experiența artei este statică și reflexivă, iar astfel putem să o delimităm de experiențele non-artistice, cum ar fi pornografia.

Diferența esențială dintre nudul erotic și pornografie o constituie valoarea socială, intenția artistică, execuția profesională, caracterul estetic și, uneori, simbolismul mistic al celei dintâi. Odată cu inventarea fotografiei a apărut și întrebarea cum ar trebui ilustrat corpul uman. Deoarece în pictură tradiția era arătarea nudității sub forme mitologice, religioase sau în scene alegorice, acest fapt punând o mantie a respectabilității asupra actului privirii a ceea ce avea de obicei conținut sexual, odată cu scoaterea lor din acest context, nudurile au luat inevitabil o conotație mai sexuală.

Putem spune că diferența dintre adevărată imagine erotică și pornografie stă în misterul celei dintâi. Se poate evidenția frumusețea și fragilitatea corpului modelului și se poate adăuga o atingere de mister prin "îmbrăcarea" sa cu umbre. Prin direcționarea și controlul intensității luminii, se pot crea forme și șabloane. Umbrele pot crea o atmosferă, sugera o poveste sau face o declarație. Posibilitățile sunt nelimitate. Umbrele sunt de altfel cea mai simplă, ieftină și eficientă recuzită și pot stimula privitorul să vadă dincolo de nuditatea modelului.

Kant diferențiază sublimul de frumos în Critica: “forma frumosului stă în limitarea sa, iar sublimul provoacă actul judecății prin sugerarea posibilității formei dincolo de limite.”

Ca reacție împotriva raționalismului, care caracteriza cultura și politica europeană, în anii 1920 a apărut mișcarea suprarealistă în artele vizuale și literatură. Influențați de Freud, scopul lor era să șteargă limitele dintre conștient și inconștient, să illustreze imaginația și visele. În operele suprarealiștilor, reprezentarea corpului a luat forma misterului și eroticului, descoperind posibilitățile artistice proprii ale fotografiei, în special în

colaje. Suprarealiștii sunt interesați pentru cum folosesc nudul și pentru modurile în care destramă noțiunile de fotografie și obiect fotografic. Tehnicile lor sunt probabil cele mai artistice dintre aplicațiile fotografiei.

Un alt mod de exprimare al nudului artistic, este compararea formelor umane cu cele ale naturii sau lucrurilor create de om. Pot sugera omul ca extensie a naturii sau, din contră, opusul ei. Corpul se poate integra sau poate ieși în evidență. Plasarea corpurilor lângă elemente arhitectonice oferă scală și proporție, bazate pe forma umană.

Pentru mulți, “nudul artistic” este aproape sinonim cu un corp așezat într-un peisaj. Încadrarea este în general mai largă decât în cazul bodyscape-ului, iar porțiunea de cadru ocupată de corp variază foarte mult, ajutând la definirea importanței sau insignificanței corpului în comparație cu restul naturii. Peisajul urban tinde să sublinieze amprenta lăsată de om asupra naturii.

O conexiune reușită între subiect și fundal va crea o imagine cu un impact mai puternic. Aceasta se obține fie prin crearea de armonie, dată de repetarea formelor, fie prin căutarea unui mediu în care elemente oglindesc liniile corpului, fie prin crearea de contrast și tensiune prin juxtapunerea elementelor.

Noi, ca fotografi, avem la dispoziție numeroase posibilități de intervenție în crearea unei imagini. Prima dintre ele și cea mai importantă este alegerea subiectului în baza calităților sale. Trebuie să îl “vedem” și cu mintea, să îi dăm un nou sens, un nou punct de vedere. Mai putem interveni eliminând elementele care încarcă inutil cadrul, aducând unele noi sau corectând unde este posibil. Aceasta contrazice ideea greșită că imaginea este înregistrată așa cum o vede camera, deci nu poate fi vorba de o compoziție propriu-zisă.

După ororile celui de-al Doilea Război Mondial, senzualitatea și gingășia au fost mai accentuate în fotografia de nud. Artiștii dădeau acum nume modelelor, dintre care multe erau chiar soțiile lor. Cel mai caracteristic exemplu este fotograful american Harry Callahan. El a realizat numeroase studii ale soției sale Eleanor, folosind o varietate de tehnici și așezând-o atât în interioare cât și în peisaje naturale.

Corpul feminin natural, nestructurat, reprezintă ceva care se află în afara câmpului artistic și judecății estetice, însă stilul artistic conține și reglementează corpul și îl transformă într-un obiect al frumuseții, potrivit pentru artă și judecată estetică.

Artista americană Diane Arbus, a fotografiat nuduri în stilurile documentar și realist în anii '50 și '60. Este cunoscută pentru sensibilitatea sa pentru cei care trăiau la marginea societății și pentru fascinația sa pentru grotesc, oameni marginalizați, oameni ai circului, giganți, pitici, transsexuali și cei cu deficiențe mentale. Aceștia au făcut parte din galeria sa de portrete ale Americii excluse. În contrast, fotografiile ei făcute în coloniile de nudisti, arată viața de fiecare zi a familiilor americane, cu diferența că subiectele nu purtau haine. Ca rezultat al acestei abordări, privitorul nu acordă atenție nudității modelelor. Arbus fotografia corpuri umane cu defecte, având interes mai degrabă pentru circumstanțe decât pentru conotațiile sexuale. În ciuda răcelii stilului ei documentarist, empatia ei este reală și simplitatea abordării subiectelor de la marginea societății este atât exemplară cât și emoționantă.

Un singur detaliu simbolic ne oferă un indiciu în legătură cu posibila poveste a personajului, verigheta de pe deget. Astfel suntem invitați să vedem dincolo de nuditatea care în acest caz este un semn al deschiderii și vulnerabilității și să descoperim povestea subiectului.

Mișcarea feministă s-a născut în anii '60 și a crescut ca putere și influență în anii '70, respingând această tradiție a exploatarea de către bărbați. De atunci multe artiste au folosit fotografia și imaginile video pentru a-și revendica identitatea sexuală, independent de privirile masculine. Artista Francesca Woodman a realizat o serie de auto-portrete exprimându-și sexualitatea, dorințele și anxietățile. Fotografiile sale erau deseori un dialog interior cu oglinda, jucându-se cu ideea de narcisism, propria frumusețe și faptul că aceasta va dispărea în cele din urmă. Numeroși artiști au descoperit că plasarea în fața camerei este mai eficientă decât lucrul cu un model în exprimarea ideilor. Există dificultăți tehnice la crearea auto-portretelor, dar pentru acești artiști beneficiile sunt mai mari decât problemele apărute. Critica susține că întregul portofoliu al unui fotograf este un fel de auto-portret, fiind definit de viziunea sa unică. Cu cât mai mare este amprenta artistului, cu atât este mai adevărat.

Corpul gol, în special cel feminin, este în mod frecvent văzut ca semnificând sexul, iar teoreticienii observă că în publicitate, chiar și femeile îmbrăcate simbolizează același lucru.

Sarcina și maternitatea sunt cele mai evidente potențiale consecințe ale actului sexual, dar este de remarcat faptul că reprezentările sexualității sunt separate puternic de cele ale sarcinii, maternității și familiei, acestea fiind foarte stilizate și convenționale. Nudurile artistice reprezentând femei însărcinate sunt rare. Pe cât de problematic este acest subiect, cel al înfățișării copiilor nud este și mai delicat.

Lucrările lui Jock Sturges, reprezentând familiile de nudiști sunt bine-cunoscute, la fel și procesele legale care le însoțesc. Câteva dintre fotografiile lui Sally Mann din albumul Immediate Family reprezintă copiii ei preadolescenți, în scene care au fost descrise ca sexualizându-i.

Forțarea limitelor artei poate crea o varietate de identități feminine, subliniind diferențele și distincțiile de rasă, sănătate, abilități fizice, vârstă, etc. Astfel, unitatea și integritatea fac loc diferențelor și recunoașterii corpului feminin ca fiind aflat într-un proces continuu de definire și schimbare.

Mișcarea corporală în fotografia de nud contemporană împrumută foarte multe elemente din dans. Provocarea ar fi găsirea unui alt gen de activități din care să se împrumute mișcările. Corpul în mișcare subliniază dimensiunea temporală, reacția fotografiei în fața timpului fiind ori să-i capteze mișcarea, oprind-o, ori să ilustreze corpul ca fiind efemer.

În 2016 o să puteți beneficia de un nou curs PhotoLife, dedicat fotografiei nud și susținut de Anca Cernoschi.

Mai multe imagini din portofoliul ei puteți găsi pe www.ancacernoschi.ro

Tărâmurile SCOȚIEI

Am avut un an chiar bun, când ajungi de două ori în Scoția poți liniștit să spui asta. Prima dată am fost în martie, când am făcut cunoștință cu meleagurile. Ne-a luat prin surprindere vremea, dar ne-au plăcut enorm de mult locurile. A doua oară am fost în tura foto de la PhotoLife. Și ce să vezi? Ne-a luat prin surprindere vremea, dar ne-au plăcut enorm de mult locurile. Din nou!

text și foto [Horia Bogdan](#)

Am ales să mergem la sfârșit de octombrie, cu speranța că o să prindem culorile de toamnă și poate chiar și prima zăpadă pe vârfurile munților. Cu prima am stat destul de bine, însă fiind o toamnă destul de caldă, nici poveste de zăpadă. Nicio problema, rezolvam aspectul ăsta la anul.

Tura noastră s-a axat pe două locații majore: Glencoe și Isle of Skye. În planul inițial mai era una, fascinanta Isle of Eigg pe care am vizitat-o în martie, dar la care a trebuit să renunțăm pentru phototour din cauza incertitudinii feriboturilor. Oricum, chiar și așa am avut destule de văzut și vizitat, fapt care a generat multe treziri cu noaptea-n cap și stat până seara mai târziu, deci puține ore de somn.

Peisajul din Glencoe este unul tipic scoțian, cu foarte multe lacuri și mlaștini, cu munți ce se înalță blând din peisajul din jur și unde ești însoțit mereu de strigătele cocoșilor de mesteacăn sau de boncănitul cerbilor.

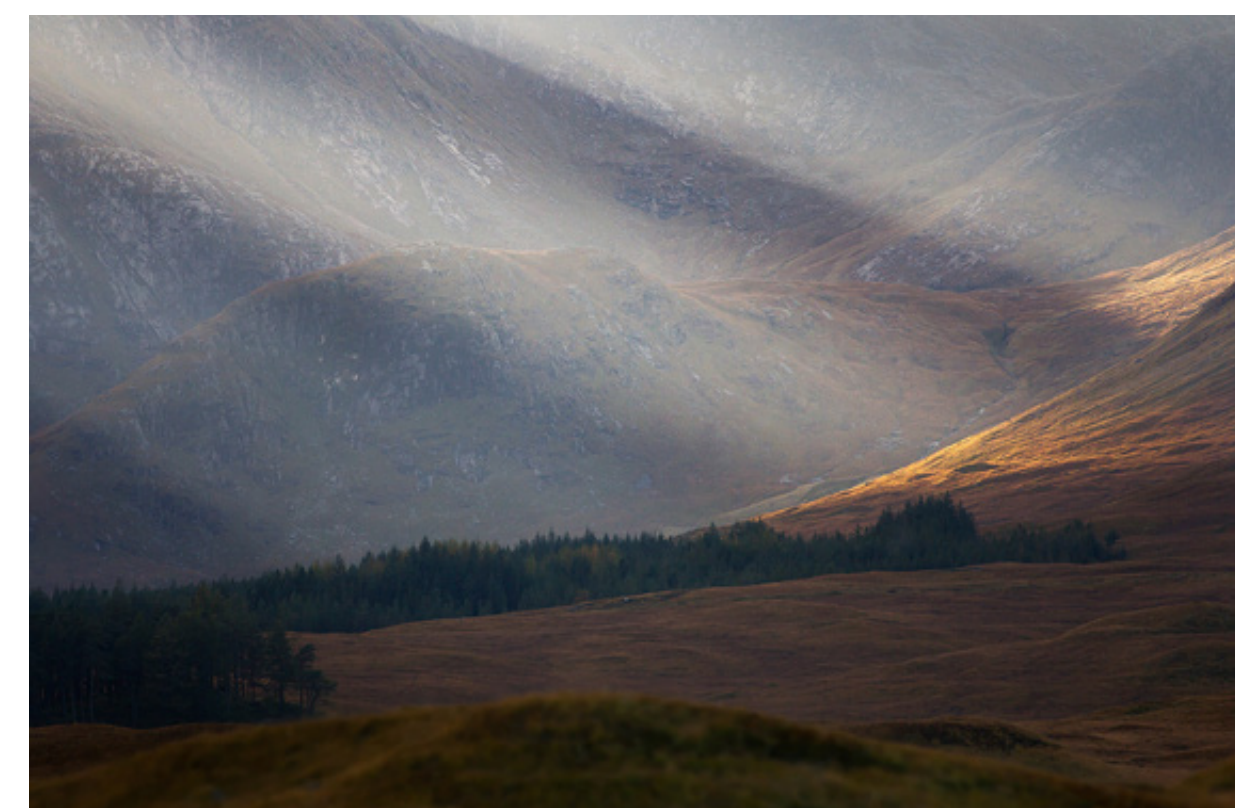
Oarecum tipic pentru Scoția, cele două regiuni au venit fiecare cu total altă vreme. În Glencoe a fost calm... foarte calm, cu oglindiri perfecte în lacuri și apele din mlaștini, cu cer parțial senin (total senin nu prea este), cu lumină caldă și cu ceață ocazională.

Am vizitat locații precum castelele Kilchurn și Stalker, Rannoch Moor, Etive Mor, Glenfinnan sau Loch Eilt.

Razele de soare mângâie peisajul din Highlands, punând câteodată în evidență cele mai banale elemente.

Loch Eilt într-un moment de calm perfect. Era ultima noastră seară pe lângă Glencoe, iar pinii scoțieni ai pădurilor caledoniene ne-au condus frumos către vest, spre Isle of Skye.

Reflexii perfecte se găsesc la tot pasul în Glencoe. Chiar și pe lumina de zi subiectele din Rannoch Moor sunt frumoase, în special când culorile de toamna încep să-și facă apariția.

Rannoch Moor scăldat de lumină caldă. Au fost necesare trei expuneri pentru a cuprinde întreaga dinamică a scenei, situație cu care aveam să ne reîntâlnim și ulterior.

Insula Skye nu are nici cei mai înalți munți, nici cele mai mari și spectaculoase cascade sau cele mai abrupte faleză... dar are ceva al ei, special, care o face absolut superbă. Un amestec de istorie și natură, ideal pentru o vizită în cam oricare perioadă a anului.

Și așa, după periplul nostru prin Glencoe, am continuat spre vest și am ajuns în Skye. Am stat în Portree, cea mai mare localitate a insulei, iar de acolo ne-am tot plimbat în stânga și-n dreapta. Spre deosebire de vremea din Glencoe, cum am ajuns în Skye a venit și frontul de ploaie dinspre mare, care a stat "lipit" de noi cam toată durata turei. S-a mai oprit, am mai avut și un pic de noroc, dar în mare a fost vreme rea. Și poate chiar asta a fost șarmul, să ne putem bucura și mai mult de picăturile de vreme bună.

Dar hai să le luăm pe rând. Prima dimineață am petrecut-o alături de Bătrânul din Storr. Am pornit cu noaptea-n cap, iar după o urcare "terifiantă" de 45 de minute am ajuns. Vremea parcă era trasă la indigo cu cea pe care am avut-o în martie. Norii veneau de peste munte și mergeau spre est, iar la un moment dat au coborât atât de mult încât nu l-am mai văzut pe Old Man, ca imediat după să se spargă și să lase puține raze de soare să lumineze peisajului.

Deși momentul răsăritului trecuse deja (și odată cu el și culorile cele mai bune), ne-am bucurat de situație și am bifat astfel prima locație. După-masă a plouat, așa că nu am putut face mai nimic.

Un răsărit clasic la Old Man of Storr, una dintre punctele de atracție ale insulei Skye. Soarele și-a făcut în final apariția scurtă printre nori, iar noi am fost gata să-l surprindem.

A doua zi a început și mai rău. Ne-am trezit pe o ploaie mărunță, dar ținând cont că ne propusesem să mergem în Quiraing, unde se ajunge relativ ușor cu mașina, am mers pe principiul “încercarea moarte n-are”. Oricum, speranțele nu că erau la zero, ci la valori negative. Când ‘colo, ce să vezi? După un pic de așteptare, ia uite un pic de soare și un pic de lumină bună. Acum ce să zic? Unii au atribuit acest fapt norocului adus de un oarecare kilt, purtat de cineva... nu știu ce să zic, hai să nu arătăm cu degetul.

Desigur, seara a plouat din nou. Începea să se formeze o regulă. Pe Skye apusurile frumoase și colorate sunt foarte rare, pentru că de obicei se strâng norii și plouă.

Următoarea zi, încercând să păcălim un pic vremea, am schimbat planul și în loc să mergem la Elgol seara la un apus, așa cum era planul, am mers de dimineața. Aici n-am avut chiar norocul dimineților precedente, însă a fost un prilej bun pentru a ne juca cu filtre neutre și timpi mai lungi de expunere.

La Quirrang am avut parte de un răsărit de poveste. Nu speram noi să avem parte de lumină caldă și bună, însă când a venit, declanșările aparatelor aproape că acopereau șuieratul vântului. O panoramă cu unghi larg, făcută din patru imagini orizontale, unite și procesate folosind tehnica măștilor lui Tony Kuyper.

Scoția este o țară a surprizelor, un paradis pentru fotografii mereu în căutare de lumini spectaculoase.

Ca un bonus, în timp ce noi pozam de zor pe acolo, a trecut pe lângă noi un jder absolut adorabil. Noi eram cu trepiedele puse, iar el se plimba lejer la vreo câțiva metri.

În drum înapoi spre Portree, ne-am oprit la Sligachan, pe la care mai trecusem și zilele anterioare dar fără vreun succes din cauza ploii. De data asta însă am avut parte de condiții ceva mai prietenoase, așa că am putut să ne distrăm puțin. Deși lumina a fost destul de caldă, am preferat aici balansul rece dat de filtrul neutru și o expunere lungă, fiindcă mi se pare că reprezintă mai bine Isle of Skye așa cum am întâlnit-o noi.

Apusul acestei zile era singurul a cărui prognoză nu arăta ploaie, așa că am decis să-l rezervăm singurei locații care poate fi pozată exclusiv la apus: Neist Point. Și nu ne-a dezamagit.

După o serie de zile ploioase avem și noi parte de puțin soare, iar Neist Point este o locație foarte frumoasă pentru un apus. Și aici am avut nevoie de mai multe expuneri și ceva timp petrecut la procesare, însă au meritat scoase în evidență detaliile luminoase și întunecate ale acestui moment special.

În ultima zi... a plouat. Știu, șocant. Însă mai aveam un lucru de bifat. Era un loc unde am zis că mergem chiar și dacă plouă, un loc care merită văzut de oricine care vine spre Skye. Locația asta îmi aducea aminte de copilărie, de filme, așa că n-aveam cum să o ratăm. Cu toate că a plouat, nu ne-am dat bătuți și nu ne-a părut rău. Castelul Eilean Donan ne-a bucurat cu o vizită și cu imagini în ora albastră.

Cam asta a fost tura noastră Scoția. Am avut parte de condiții dure, de mici momente de mare bucurie și în general de o experiență unică. Nu-mi vine să cred că mai trebuie să aștept încă atâtea luni ca să ajung din nou prin aceste zone.

În Scoția trebuie să te obișnuiești cu ideea de a poza în ploaie. E cam greu să scapi fără. Nu merge întotdeauna, dar uneori s-ar putea să merite și să te întorci cu amintiri plăcute.

Puțin umor nu strică. În Scoția se poartă kilt, iar unii zic că aduce vreme bună.

În octombrie 2016, Horia Bogdan și Dan Dinu fac din nou echipă pentru o nouă tură foto în Scoția. Toate detaliile le găsiți pe www.photolife.ro/Taramurile-Scotiei-Oct-2016

Mai multe imagini din portofoliul lui Horia Bogdan găsiți pe www.horia-bogdan.com

FILTRELE

în fotografia de peisaj

Poate că am început eu să învăț fotografie pe vremea când editarea era o unealtă și nu neapărat un mijloc de exprimare în sine, sau poate am avut alături de mine, în etapele mele de formare, fotografi care m-au învățat să judec mai degrabă lumina existentă și nu neapărat pe cea care poate fi adăugată ulterior, însă pentru mine filtrele fotografice stau pe picior de egalitate cu aparatul foto și obiectivul.

text și foto [Dan Dinu](#)

Chiar dacă lumea filtrelor poate părea uneori derutantă, pe piață existând foarte multe modele, imediat ce înțelegi câteva lucruri de bază, totul devine mult mai simplu. Orice fotograf care lucrează în lumină naturală, ar trebui să țină cont de filtre și să încerce să le folosească.

Se spune printre fotografiile de peisaj că există două tipuri de filtre, unele pe care le folosești în permanență și unele pe care le încerci o singură dată. Desigur cele care sunt folosite mereu sunt filtrul de polarizare, filtrele neutre și filtrele gradual neutre. Cele pe care le folosim o singură dată și mai apoi le dăm uitării, sunt în special filtrele colorate, fie ele graduale sau nu, și filtrele cu efecte

speciale. Chiar dacă aceste filtre par la început atractive, orice fotograf de natură se va lămurii mai devreme sau mai târziu că efectul lor nu este unul benefic pentru imaginile lui, aducând un plus de artificialitate.

Chiar dacă uneori prezența filtrelor într-o imagine este destul de subtilă, iar cadrul pare la fel de simplu de realizat și fără ele, tocmai aceste subtilități accentuează atmosfera și redau frumusețea detaliilor dintr-un peisaj.

În această imagine am folosit un filtru de polarizare pentru a accentua culorile și un filtru gradual soft, nu foarte puternic, pentru a contura mai bine planurile din depărtare și pentru a evita supraexpunerea zonei de cer. (Rohia, Maramureș)

Orice fotograf de peisaj ar trebui să folosească filtrele, fie pentru a îmbunătăți calitatea expunerii cu ajutorul unor filtre graduale, fie pentru a intensifica anumite culori sau elimina anumite reflexii cu ajutorul unui filtru de polarizare. În această fotografie am folosit nu mai puțin de trei filtre, două graduale neutre și unul de polarizare. Un gradual neutru hard a fost poziționat peste cer, pentru a contura mai bine această zonă, iar un gradual neutru soft a fost poziționat peste suprafața mai deschisă a apei, pentru a mai întuneca această zonă. Un filtru de polarizare a fost folosit pentru a elimina reflexiile din prim-plan și pentru a ne da posibilitatea să vedem mai bine vegetația din apă.

O să mă întrebați desigur dacă nu este mai simplu și mai ieftin să facem toate aceste ajustări din programele de editare a imaginilor, ei bine nu este mai simplu din punctul meu de vedere. Dacă o să urmăriți acest articol până la capăt, o să vedeți că anumite aspecte legate de filtre ne vor îmbunătăți expunerea unui cadru și mai apoi editarea lui va fi mult mai ușoară. Dacă discutăm însă de polarizare, niciun soft nu va putea să îi ia locul. (Delta Dunării)

Se spune printre fotografiile de peisaj că există două tipuri de filtre, unele pe care le folosești în permanență și unele pe care le încerci o singură dată.

Filtrele graduale vă ajută să echilibrați contrastele din imaginile voastre, în special atunci când nu aveți un aparat cu un senzor mai performant care să ofere o latitudine de expunere mai generoasă. Prin folosirea acestor filtre, diferența de luminozitate dintre zonele luminoase și cele întunecate este redusă, iar senzorul poate să expună corect ambele părți, oferind mult mai multe detalii în cadru și un contrast mai puțin deranjant. (Vulcanii Noroioși, Berca)

Sisteme de filtre

Filtrele sunt dispozitive optice ce se atașează în fața obiectivului pentru a modifica lumina ce intră prin acesta. Filtrele pot fi rotunde, și se înfiletează pe obiectiv, sau pătrate (dreptunghiulare) și au un sistem special de prindere. Îmi propun să vă povestesc mai departe despre sistemele de filtre, deoarece sunt mai versatile și uneori mult mai simplu de folosit.

Un sistem de filtre constă în majoritatea cazurilor dintr-un inel adaptor, un suport și diverse filtre care intră în acesta. Inelul adaptor este practic conexiunea dintre obiectiv și suport și poate fi de mai multe feluri în funcție de diametrul și filetul obiectivului. Diametrul exterior însă, este același, pentru a se fixa în suportul aferent. Practic dacă avem mai multe obiective cu diametre

Dacă nu montați corect sistemul de filtre, sau dacă folosiți un obiectiv superangular și un sistem de filtre prea lat, poate apărea o vignietare a colțurilor, așa cum se poate vedea și în această imagine. În cazul de față corectarea se poate face foarte ușor, printr-o simplă decupare a acestor zone, însă este bine să fiți atenți să corectați aceste probleme și la fața locului, printr-un simplu zoom al obiectivului, dacă nu este unul cu focală fixă. (Monte Paterno, Dolomiți, Italia)

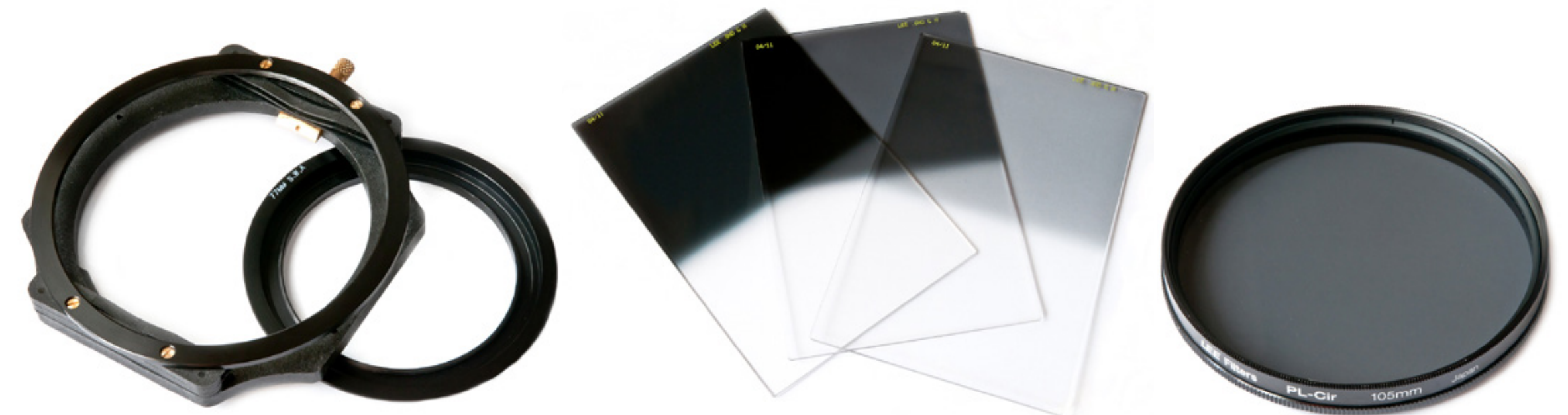
diferite, trebuie să avem mai multe inele adaptoare, însă nu și mai multe suporturi sau filtre. De aici și un prim avantaj major al sistemelor de filtre, acela că nu trebuie să ne cumpărăm câte un filtru de diametru diferit pentru fiecare obiectiv, ci putem folosi un singur filtru pentru toate obiectivele. Avem un cost mai redus, dar și o greutate mai mică a filtrelor pe care trebuie să le cărăm cu noi pe teren.

Suportul este de obicei configurabil în funcție de necesitate și poate suporta în majoritatea cazurilor până la trei filtre neutre sau graduale, plus un filtru de polarizare. Filtrele graduale și neutre intră în sloturi speciale, iar polarizarea are fie un inel exterior pe care se înfiletează, fie un loc special în care poate fi introdusă. Un alt avantaj în acest caz este că putem să ne configurăm suportul în funcție de necesitate. Personal nu am nevoie de trei sloturi pentru graduale, așa că sistemul meu este unul cu doar două sloturi, plus un inel exterior pentru filtrul de polarizare. De foarte multe ori, mai ales dacă puneți mai multe sloturi și un filtru de polarizare mai gros, se poate întâmpla ca la obiectivele superangulare să aveți o vignietare a colțurilor. Vă recomand să testați sistemul de filtre pe obiectivul pe care îl folosiți, astfel încât să funcționeze exact în configurația de care aveți nevoie. Puteți adapta fie numărul de sloturi, fie puteți cumpăra un filtru de polarizare mai îngust, fie puteți alege inele adaptoare speciale pentru superangulare.

Așa cum spuneam mai sus, principalele avantaje ale sistemelor de filtre sunt versatilitatea, posibilitatea de a le configura în funcție de necesitate și reducerea numărului de filtre pe filet necesare. Există însă și unele dezavantaje, ce apar în special la sistemele mai performante. Acestea sunt costul mare de achiziție și dimensiunile mai mari ce îngreunează transportul. Cu toate acestea însă, balanța se înclină cu siguranță înspre avantaje.

Un filtru de polarizare va elimina reflexiile de pe suprafața apei și va satura culorile. În același timp va facilita lucrul cu un timp mai lung de expunere. Despre toate acestea și multe alte avantaje pe care acest filtru le aduce în fotografia de peisaj, o să povestim în a doua parte a articolului nostru. (Valea Beușniței, Parcul național Cheile Nerei - Beușnița) Sistem de filtre Lee cu suport și inel adaptor, filtre graduale neutre hard și filtru de polarizare circulară.

Filtrul de polarizare

Foarte mulți fotografi, mai ales cei aflați la început de drum, cred că pot să compenseze lipsa filtrelor prin editare. Dacă un filtru gradual îl putem simula într-o oarecare măsură prin mijloace digitale, chiar dacă și aici avem unele dezavantaje, ei bine un filtru de polarizare nu avem cum să îl emulăm în niciun fel în manieră digitală. Asta pentru că el corectează anumite caracteristici ale luminii, care odată captate pe senzor, nu mai au cum să fie modificate.

Când un fascicul de lumină atinge o suprafață lucioasă, o parte este absorbită iar cealaltă este reflectată. Aceasta din urmă distorsionează culorile naturale, dându-le uneori o tentă alb-albăstruie, dacă se reflectă direct lumina de la soare sau cerul, sau o altă nuanță în funcție de culoarea luminii din momentul respectiv. Aici intră în joc filtrul de polarizare, ce poate elimina această zonă de reflexie, pentru a reda culorile cât mai vii și mai naturale.

Filtrul de polarizare este unul dintre cele mai importante filtre existente. Este de obicei un filtru rotund și poate fi montat atât direct pe obiectiv, cât și pe un sistem de filtre dedicat. Poate fi de două feluri: circular sau liniar. Constructiv, filtru este asemenea unei rețele moleculare prin care trece lumina, iar în funcție de rotirea acestei rețele,

filtrul oprește lumina polarizată să treacă prin el sau nu. Diferența dintre polarizarea circulară și cea liniară este dată de acest aspect. Polarizarea liniară are doar două poziții care lasă lumina polarizată să treacă sau nu. Polarizarea circulară are diverse stadii, așa că putem să alegem cât de mult vrem să eliminăm această lumină polarizată. Reglarea filtrului se face prin rotirea lui, fie în sistemul de prindere, fie direct pe obiectiv cu ajutorul unui inel pe care acesta îl are din construcție. Trebuie să fiți atenți la acest aspect, pentru că mulți fotografi care cumpără pentru prima dată un astfel de filtru nu știu că efectul acestuia se obține prin rotire. Dacă puneți filtrul pe aparat sau la ochi și nu vedeți nicio diferență, atunci trebuie să începeți să rotiți filtrul până când dispăre lumina polarizată.

Lumina polarizată are un rol extrem de important în formarea reflexiilor, așa că trebuie să fim atenți atunci când fotografiem un astfel de peisaj. Când lumina atinge suprafața apei, o parte pătrunde în apă, iar cealaltă este reflectată. Dacă poziționăm camera în așa fel încât axa obiectivului să fie la un unghi de aproximativ 54 de grade față de axa verticală (unghiul Brewster) atunci vom putea elimina cea mai mare cantitate de lumină polarizată cu ajutorul filtrului. Normal că uneori reflexia noastră este importantă în compoziție, așa că putem controla cât de mult lăsăm din această reflexie, atât prin rotirea filtrului, cât și prin schimbarea unghiului de fotografiere.

Cu ajutorul unui filtru de polarizare circular putem să controlăm cantitatea de reflexie dorită. În cazul de față era important să vedem detalii din apă în prim-plan, însă pe măsură ce ne apropiem de zona subiectului, acestea lasă loc reflexiei. Combinația de aici este una destul de interesantă prin faptul că trecerea este foarte treptată și are o cromatică asemănătoare, existând o oarecare abordare abstractă. (Glencoe, Scoția)

Filtru de polarizare circulară și sistem de prindere Lee.

Mi se întâmplă foarte des, deși eu îmi editez foarte puțin imaginile, ca lumea să mă întrebe cât de mult este prelucrată o fotografie precum aceasta. De ce se întâmplă acest lucru, mai ales pentru că majoritatea celor care nu folosesc un filtru de polarizare, nu au cum să obțină astfel de nuanțe de verde, sau culori pe zona râului.

Ei bine, folosirea unui filtru de polarizare elimină reflexiile de pe suprafețele lucioase, atât pe apă cât și pe frunze în acest caz, redând culorile mult mai vii și mai frumoase. (Țara Hațegului)

Efectele filtrului de polarizare nu se văd numai la reflexii, ci și la cer sau la accentuarea norilor. În atmosferă există foarte multe particule de apă, care pot reflecta lumina. Chiar dacă nu le vedem cu ochiul liber, atunci când folosim un filtru de polarizare putem avea plăcuta surpriză să vedem rezultate extrem de convingătoare. Efectul maxim al filtrului de polarizare îl putem avea dacă acesta este folosit la un unghi lateral de 90 de grade față de sursa de lumină. Cu alte cuvinte, dacă sursa de lumină este soarele, filtrul de polarizare nu are efect notabil dacă fotografiem cu soarele

în față sau în spate, ci are efect în lumină laterală. Trebuie să ținem cont de acest lucru, pentru a nu avea pe cer diferențe mari de culoare sau luminozitate.

Așa cum spuneam, filtrul de polarizare are efect la 90 de grade față de sursa de lumină. Acest lucru poate deveni deranjant atunci când avem o abordare cu un superangular și cuprindem mai mult cer, sau într-o imagine panoramică, unde putem remarca diferențele de cromatică și luminozitate. Se poate vedea și în aceasta fotografie că efectul filtrului este mai puternic în zona centrală, unde a întunecat mai mult cerul, decât în laterale.
(Tre Cime, Dolomiți, Italia)

Efectul maxim al filtrului de polarizare îl putem avea dacă acesta este folosit la un unghi lateral de 90 de grade față de sursa de lumină.

Un alt aspect de care trebuie să ținem cont când folosim un filtru de polarizare, este că acesta scade luminozitatea obiectivului cu până la două stop-uri de lumină. Astfel, atunci când folosim filtrul, o să obținem un timp mult mai lung de expunere. Ținând cont de faptul că filtrul este folosit foarte des la peisajele în care avem apă, acest lucru poate constitui

un avantaj dacă vreți să redați apa în mișcare. În același timp însă, atunci când lumina nu este suficientă, va îngreuna fotografiatul din mână și va necesita de cele mai multe ori un trepied.

În funcție de gradul de rotire al filtrului, reflexia de pe suprafețele lucioase, apa în exemplul nostru, poate fi eliminată. În prima imagine putem vedea cum apa a preluat culoarea cerului datorită reflexiei acestuia, iar în imaginea a doua putem vedea cum am eliminat reflexia și apa a devenit transparentă, cu ajutorul filtrului de polarizare. Reflexia nu a dispărut de tot, ci doar în prim-plan. Dacă vrem ca reflexia să poată fi eliminată mai mult în adâncime, trebuie să ne jucăm cu unghiul de fotografiere pe verticală. După ceva experimente o să puteți înțelege mai bine acest aspect, însă de cele mai multe ori nu reflexia este cea care dictează neapărat unghiul de abordare, ci mai degrabă compoziția dorită. (Jokulsarlon, Islanda)

Lumina polarizată are un rol extrem de important în formarea reflexiilor, așa că trebuie să fim atenți atunci când fotografiem un astfel de peisaj.

Cele aproximativ două stop-uri de lumină în minus pe care le are un filtru de polarizare, pot fi folosite cu succes atunci când aveți nevoie de un timp de expunere mai lung. În această imagine am folosit un timp de 30s, atât pentru a avea apa în mișcare și pentru a nu mai vedea micile valuri de la flux, cât și pentru a contura mișcarea norilor. (Milford Sound, Noua Zeelandă)

Caracteristicile filtrului de polarizare

Există trei mari caracteristici ale filtrului de polarizare de care trebuie să ținem cont, iar acestea vă sunt exemplificate în imaginile de mai jos.

Saturarea culorilor

Filtrul de polarizare saturează culorile oricărui obiect care este ud sau strălucitor, prin eliminarea luminii polarizate. Se poate vedea și în imaginile de față cât de mult poate schimba acest lucru aspectul unei fotografii. În prima imagine, reflexia alburie a cerului acoperea complet culoarea noroiului, mult mai frumos conturat în a doua imagine. (Cascada Godafoss, Islanda)

Accentuarea norilor

Chiar dacă uneori este mai greu de observat, efectul subtil pe care filtrul de polarizare îl are la accentuarea norilor nu este deloc de trecut cu vederea. În imaginile de față, nu numai că a fost conturată mai bine culoarea cerului în fotografia din dreapta, în care s-a folosit filtrul, dar și norii sunt mai bine conturați. Se poate vedea și în prim-plan o redare mai bună a culorilor. (Parcul național Munții Rodnei)

Eliminarea reflexiilor

Poate cea mai importantă dintre caracteristici este eliminarea reflexiilor de pe apă sau de pe orice fel de suprafață lucioasă. Aveți aici un exemplu foarte bun, în care reflexia din prima imagine este foarte puternică și atrage mult prea mult privirea, fiind foarte luminoasă. În a doua imagine nu numai că am eliminat reflexia de pe apă, dar aceasta a dispărut și din colțul din dreapta sus, unde stânca era udă. Se poate vedea și o îmbunătățire a cromaticii mușchiului care devine un verde crud, dar și o mult mai bună conturare a obiectelor din apă. (Parcul național Cheile Nerei - Beușnița)

După cum am văzut, filtrul de polarizare este deosebit de important atunci când lucrați în exterior, mai ales dacă subiectul vostru este peisajul natural. Cu toate acestea însă, un filtru de polarizare se poate folosi cu succes și la arhitectură sau la orice peisaj antropic, unde reflexiile se pot regăsi din plin pe suprafețele lucioase caracteristice acestui mediu urban. Este important de știut și când să

nu folosiți un filtru de polarizare, ca de exemplu atunci când reflexiile chiar vă ajută sau când aveți un curcubeu în imagine. Acesta din urmă este practic o reflexie a luminii în particulele de apă din atmosferă, iar folosirea filtrului de polarizare îl poate elimina.

Filtrul gradual neutru

Una dintre marile frustrări ale fotografilor începători este aceea că nu pot reda într-o fotografie ceea ce văd cu ochiul liber. Între noi fie vorba, acest lucru este imposibil de realizat, pentru că în momentul în care ducem aparatul la ochi deformăm perspectiva și schimbăm culorile și contrastele, în funcție de camera foto pe care o folosim. Problemele de care ne izbim nu apar neapărat într-o zi cu lumină uniformă, ci mai ales atunci când avem vreme mai capricioasă, lumini mai subtile sau contraste mai mari. Ochiul uman are o mare abilitate de a jongla cu contrastele din cadru și de a se adapta extrem de repede. Putem vedea detalii atât în lumină puternică, nu încercați însă asta direct la soare, dar și în zonele de umbră, însă aparatul nostru foto nu este la fel de performant. În momentul în care înțelegem acest lucru, o parte dintre frustrările noastre vor mai dispărea, pentru că vom realiza că uneori mai avem nevoie și de alte echipamente care să ne ajute să realizăm o expunere mai bună; iar aici intră în calcul filtrul gradual.

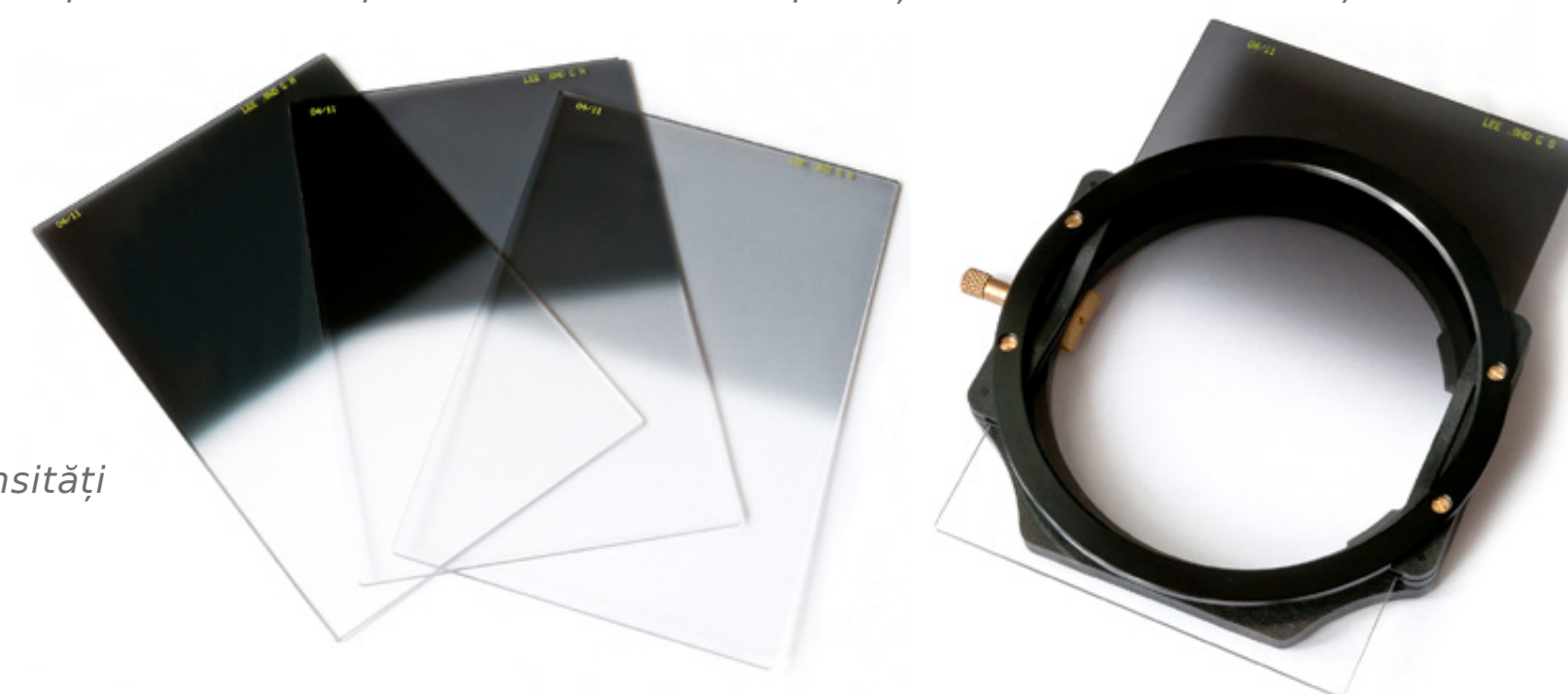
Filtrul gradual neutru este de forma unui dreptunghi ce pe suprafața lui trece de la o parte complet transparentă la o parte gri neutră de diferite densități. Această trecere poate fi directă sau graduală, iar intensitatea filtrului variază cel mai adesea între unul, două sau trei stopuri de lumină. Prinderea lui pe obiectiv se face pe un suport special din sistemul de filtre, pentru a putea poziționa filtrul cu gradientul în funcție de necesitate. Astfel, în funcție de compoziția noastră, putem muta filtrul mai sus sau mai jos în sistem, însă îl și putem înclina stânga-dreapta. Există și filtre graduale neutre rotunde, care se înfiletează direct pe obiectiv, însă nu sunt recomandate pentru că gradientul în acest caz este doar pe jumătatea filtrului, iar acest lucru ne va forța să avem mereu o compoziție care să se potrivească cu filtrul și nu invers. În mod normal ne găsim compoziția și mai apoi ne poziționăm filtrul să se potrivească.

Dacă tot am vorbit atât de mult despre importanța filtrului de polarizare în redarea reflexiilor, în următoarea parte a articolului nostru o să discutăm despre un alt filtru important în acest caz, cel gradual neutru, fără de care oglindirile noastre nu ar mai fi perfecte. (Baita Segantini, Dolomiți, Italia)

Există extrem de multe cazuri în care un filtru gradual neutru este util, iar în imaginea de față aveți un prim exemplu. Astfel de lumini sunt greu de redat, pentru că deși arată interesant cu ochiul liber, în fotografie trebuie să subexpui destul de mult pentru a le putea reda în tot dramatismul lor. Prin subexpunere însă, pierdeam orice detaliu din prim-plan, acesta devenind aproape negru. Folosirea unui filtru gradual neutru pentru partea de cer, a întunecat în special această zonă, lăsând prim-planul să fie expus cât mai corect cu puțință într-o astfel de situație. (Masai Mara, Kenya)

Filtre graduale Lee de diferite densități și sistem special de prindere.

Filtrul gradual neutru este extrem de folositor atunci când vrem să echilibrăm contrastele dintr-un cadru. Partea transparentă a filtrului se poziționează peste partea mai întunecată din cadru, iar partea mai întunecată a filtrului peste partea mai luminoasă. Cel mai bun exemplu în acest caz este un peisaj în care avem cerul și o parte importantă de pământ. Detaliile sunt mereu mai întunecate pe pământ dacă expunem corect cerul. Filtrul intervine în acest caz și corectează această problemă. O să îmi spuneți că pot face acest lucru și în editare, să pun un filtru gradual direct de acolo sau să corectez selectiv anumite zone din imagine. Ei bine puteți face asta, însă în acest caz lucrați peste o imagine deja realizată și o să aveți anumite limitări. Dacă folosiți un filtru o să echilibrați expunerea înainte de realizarea

imaginii, aceasta este captată cu îmbunătățirile de rigoare, iar ajustările ulterioare devin mult mai simple.

Utilizarea unui filtru gradual neutru este relativ simplă și nu implică neapărat calcule de expunere complicate. Teoria îmi spune că pot măsura expunerea pe zona luminată și pe cea întunecată din cadru, ca mai apoi, văzând diferența de stopuri dintre cele două zone să folosesc filtru corespunzător acestui număr de stopuri. Din practică însă, prefer să pun un filtru și să mă uit prin vizor ca să îmi dau seama dacă este ok sau nu. Puteți realiza și o imagine pentru control. Cu timpul o să vedeți că vă obișnuiți și veți ști exact ce filtru trebuie folosit și când.

Filtrul gradual neutru este extrem de folositor atunci când vrem să echilibrăm contrastele dintr-un cadru. Partea transparentă a filtrului se poziționează peste partea mai întunecată din cadru, iar partea mai întunecată a filtrului peste partea mai luminoasă.

Într-un astfel de cadru, în care partea de pământ din prim-plan este mult mai întunecată decât cerul, este necesară utilizarea unui filtru gradual. Practic, partea mai întunecată a acestuia a fost suprapusă pe cer, iar partea transparentă peste pământ. Pe lângă faptul că am reușit cu ajutorul filtrului să redau mai multe detalii în prim-plan, acesta mi-a conturat mai bine norii și nuanțele subtile de pe cer. Normal că în astfel de cadre mai contează și latitudinea de expunere a senzorului, cu cât acesta este mai performant cu atât o să avem mai multe detalii între lumini și umbre, dar și editarea ulterioară care dacă este făcută pe un format RAW va mai îmbunătăți imaginea. Important însă este că am adus pe senzor și mai apoi în programul de editare, o imagine cât mai bine expusă la fața locului. (Glencoe, Scoția)

În aceste două imagini puteți vedea ce înseamnă folosirea unui filtru gradual neutru. Am expus astfel încât să redau corect zonele de umbră, care sunt identice în ambele imagini. În prima însă, cea fără filtru, se poate vedea că pe cer am zone mari de arsură, iar culorile sunt mult mai fade decât în a doua imagine în care am folosit filtrul. (Meşendorf, Braşov)

Există două tipuri de filtre graduale neutru, diferite din punct de vedere al gradientului, ce poate fi soft sau hard. Primul are o trecere uniformă de la zona gri neutră la zona transparentă, iar al doilea are o trecere mult mai bruscă. În funcție de tipul de peisaj fotografiat, putem folosi un anumit tip de filtru.

Gradientul soft se folosește în special atunci când linia de demarcare între zona luminată și cea întunecată din cadru nu este foarte evidentă, evitând astfel riscul de a vedea în imagine locul de demarcare a unui gradient hard de pe filtru. Gradientul hard este folosit acolo unde linia de demarcare din peisajul fotografiat este foarte evidentă, cum ar fi de exemplu linia orizontului. Anumite peisaje pot necesita chiar două filtre, unul hard și unul soft.

Dacă la filtrul de polarizare existau doar două modele, liniar și circular, ei bine la filtrele graduale după cum vedeți sunt mai multe alegeri de făcut. Avem filtre cu gradient hard sau soft, fiecare de unu, două sau trei stopuri ca și densitate.

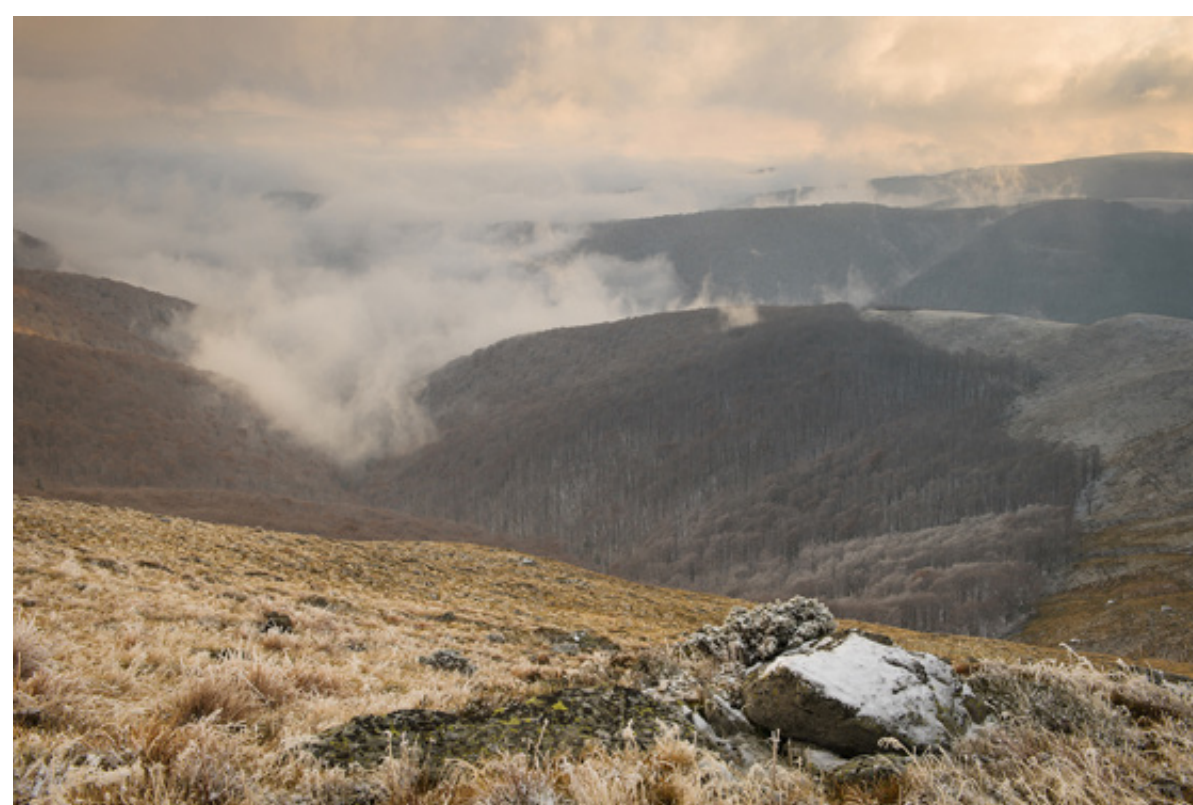
O să vă întrebați probabil care sunt cele mai utile. Chiar dacă un fotograf mai pretențios își va lua toate cele șase

filtre, din experiență vă spun că modelele mai uzuale sunt cu gradient hard de două și trei stopuri și cu gradient soft de trei stopuri. Astfel dintre cele șase variante ne putem rezuma la doar trei pentru început.

Peisajele acvatice sunt destul de pretențioase uneori când vine vorba de fotografie, iar asta pentru că apa și reflexiile formate pe ea sunt mereu mult mai întunecate decât peisajul din jur. De multe ori acest tip de peisaj necesită folosirea mai multor filtre graduale.

În acest exemplu am folosit un filtru gradual hard de densitate mai redusă, doar pentru partea de cer și un filtru gradual soft poziționat până pe la mijlocul imaginii, pentru a mai întuneca partea de acolo care reflecta cerul deschis la culoare. Acest lucru mi-a permis să am ceva detalii în prim plan și să pot vedea în apa destul de întunecată.

Echilibrarea contrastelor dintr-un astfel de peisaj poate deveni uneori destul de complicată. (Parcul natural Balta Mică a Brăilei)

În prima imagine, unde nu este o diferențiere foarte exactă între partea de cer mai luminos și partea de dealuri mai întunecată, am folosit un filtru cu gradient soft.

În a doua imagine, unde linia orizontului face diferența dintre cer și apă, am folosit un gradient hard. În prima imagine a fost nevoie de un filtru cu o densitate mai mică, iar în a doua imagine unde contrastul dintre cer și apă era mai mare, am folosit un filtru de densitate mai mare. (Parcul național Defileul Jiului și Delta Dunării)

Filtrul gradual neutru este extrem de important când vrem să fotografiem reflexii, pentru că reflexia din apă este cu până la doua stopuri mai întunecată decât peisajul care se reflectă. Fără un filtru, de obicei cu gradient hard, poziționat corect la limita apei, reflexia noastră va fi dezechilibrată din punct de vedere vizual, mult mai întunecată în apă.

Există fotografi care preferă să folosească expuneri multiple, în loc să folosească filtre. În acest fel ei realizează mai multe imagini, expuse diferit astfel încât să aibă redat corect toate zonele din cadru, iar mai apoi le unesc pentru a crea o singură imagine într-un program

de editare. Avantajul acestui procedeu este că nu mai trebuie să cari filtre după tine, iar în anumite situații, când nu poți poziționa corect un filtru (de exemplu când un vârf de munte se suprapune peste cer și va trebui să

După cum se poate vedea în prima imagine, partea de sus a cetății și a cerului este mai luminoasă decât partea reflectată în apă. Dacă folosim un filtru gradual neutru hard, cel mai uzual de două stopuri, o să putem obține o oglindire perfectă, așa cum se poate vedea în a doua imagine, fără diferențe de luminozitate.
(Cetatea Făgărașului)

poziționezi filtrul și peste munte), ai anumite avantaje la editare. Dezavantajul major însă în acest caz, este că trebuie să ai cunoștințe bune de editare și să îți pierzi mai mult timp în fața calculatorului prelucrând cadrele din care trebuie să îți compui imaginea. Personal prefer să îmi petrec acest timp în natură, în fața peisajului, încercând filtre, iar acasă să mă ocup doar de niște ajustări minime. Nu există neapărat o noțiune de bine sau rău la aceste două metode, ci este mai degrabă o decizie legată de preferințele personale.

După cum ați văzut, filtrul gradual neutru este și el extrem de important pentru un fotograf de peisaj și chiar dacă uneori poate fi înlocuit cu unul digital sau prin expuneri multiple, nu tot timpul rezultatele sunt la fel de convingătoare. În altă ordine de idei, un filtru gradual ajută la extinderea latitudinii de expunere a imaginii prin echilibrarea zonelor mari de contrast din cadru, facilitând astfel întregul proces de expunere.

Filtrul gradual neutru este extrem de important când vrem să fotografiem reflexii, pentru că reflexia din apă este cu până la doua stopuri mai întunecată decât peisajul care se reflectă.

Nu uitați că filtrul gradual neutru așezat într-un sistem de filtre poate fi poziționat și altfel decât perfect vertical. În această imagine am înclinat filtrul către dreapta, astfel încât zona de gradient să fie poziționată peste panta oferită de stâncile din imagine, echilibrând contrastul dintre partea luminoasă din spate și zona de prim-plan. Normal că în acest caz am folosit un gradient soft, neavând o linie de demarcare în peisaj foarte evidentă.
(Parcul Național Buila-Vânturarița)

Într-o imagine panoramică unde avem o reflexie, trebuie să fim atenți la poziționarea filtrului gradual neutru, pentru ca acesta să fie corect suprapus peste toate cadrele din care realizăm panorama. Dacă suntem atenți putem avea cu adevărat imagini spectaculoase. (Lac Blanc, Chamonix, Franța)

Filtrul neutru

Dacă filtrele despre care am povestit până acum în acest material erau folosite pentru a îmbunătăți calitatea imaginilor voastre, cel despre care o să vorbim în continuare este mai degrabă destinat imaginilor creative, în care timpul lung de expunere ne poate ajuta să conturăm o anumită atmosferă. Creativitatea este mereu binevenită în fotografie, așa că este important să acordăm o atenție deosebită acestui tip de filtru, însă uneori putem cădea și în capcana de a-l folosi excesiv iar efectele să nu fie tocmai cele dorite.

Filtrul neutru este un filtru gri de diferite densități, ce ajută atunci când lumina este prea puternică sau când avem nevoie de un timp mai lung de expunere. În primul caz, un filtru este de folos pentru a reduce intensitatea luminii, atunci când riscăm să supraexpunem o imagine

și când nu mai putem închide diafragma sau scurta timpul de expunere din diverse motive, fie tehnice, fie creative. În al doilea caz, dacă lumina din cadrul nostru este prea puternică, putem folosi un filtru neutru pentru a prelungi timpul de expunere. Avem astfel ocazia să fotografiem subiecte în mișcare, cum ar fi apa sau norii și să le evidențiem mișcarea.

Există mai multe tipuri de filtre neutre, în funcție de densitatea lor. Cele mai uzuale sunt cele comune, de unu, două sau trei stop-uri de lumină. Acestea reduc cu tot atâtea trepte cantitatea de lumină ce trece prin ele. Se pot folosi atunci când nu avem nevoie de o reducere semnificativă a luminii, în special când fotografiem cascade sau peisaje în care mișcarea existentă este destul de rapidă.

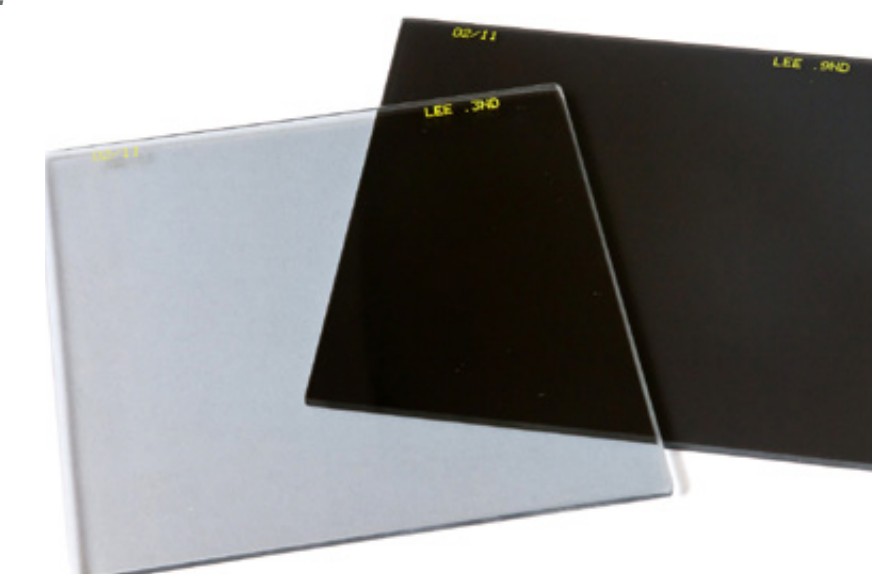
În anumite tipuri de peisaj, cu precădere în cele de pe malul mării și atunci când fotografiem cascade, mai apare un tip de filtru ce ne poate fi de ajutor.

În această imagine am folosit un filtru gradual neutru pentru partea de cer, însă am mai folosit și un filtru neutru simplu, pentru a lungi timpul de expunere și pentru a contura mișcarea valurilor. (Cathedral Cove, Noua Zeelandă)

Imaginația nu prea are limite când vine vorba de folosirea unui filtru gradual neutru. Expunerile lungi, patru minute în cazul de față, pot întina mișcarea norilor sau a apei pentru un efect interesant. (Vik, Islanda)

Filtre neutre Lee, de un stop, respectiv trei stop-uri de lumină.

Pentru cascada din imagine am avut nevoie de un filtru neutru pentru a avea un timp mai lung de expunere. Am folosit și un filtru de polarizare care, nu uitați, mai reduce și el lumina cu până la două stop-uri. Această combinație este una de succes atunci când fotografiați apa, mai ales că trebuie să eliminați și anumite reflexii pentru a reda culorile mai bine. (Cascada Bigăr, Parcul național Cheile Nerei - Beușnița)

O a doua categorie este cea a filtrelor neutre extreme, care pot reduce lumina cu șase până la zece stop-uri. Acestea mai poartă denumirea generică de “big stopper” și sunt folosite la expuneri foarte lungi, uneori de ordinul minutelor, atunci când vrem să evidențiem mișcarea norilor sau a apei în special în peisajele de coastă.

Dacă la prima categorie de filtre folosirea acestora este relativ simplă, ele fiind poziționate direct pe obiectiv și măsurarea expunerii făcându-se direct prin filtru, la cea de-a doua categorie lucrurile devin un pic mai complicate. În momentul în care punem un filtru neutru de zece stop-uri, lumina care trece prin el este atât de slabă, încât prin vizor nu se mai poate vedea nimic, iar expunerea automată nu mai poate fi realizată. Pentru a crea imaginea trebuie să ne compunem cadrul, să fixăm

Ochiul uman vede lumea din jur cu o “expunere” de aproximativ 1/60s. Cu alte cuvinte noi nu putem vedea apa decât așa cum o reprezintă prima imagine, nici extrem de clară însă nici blurată cum este în a doua imagine.

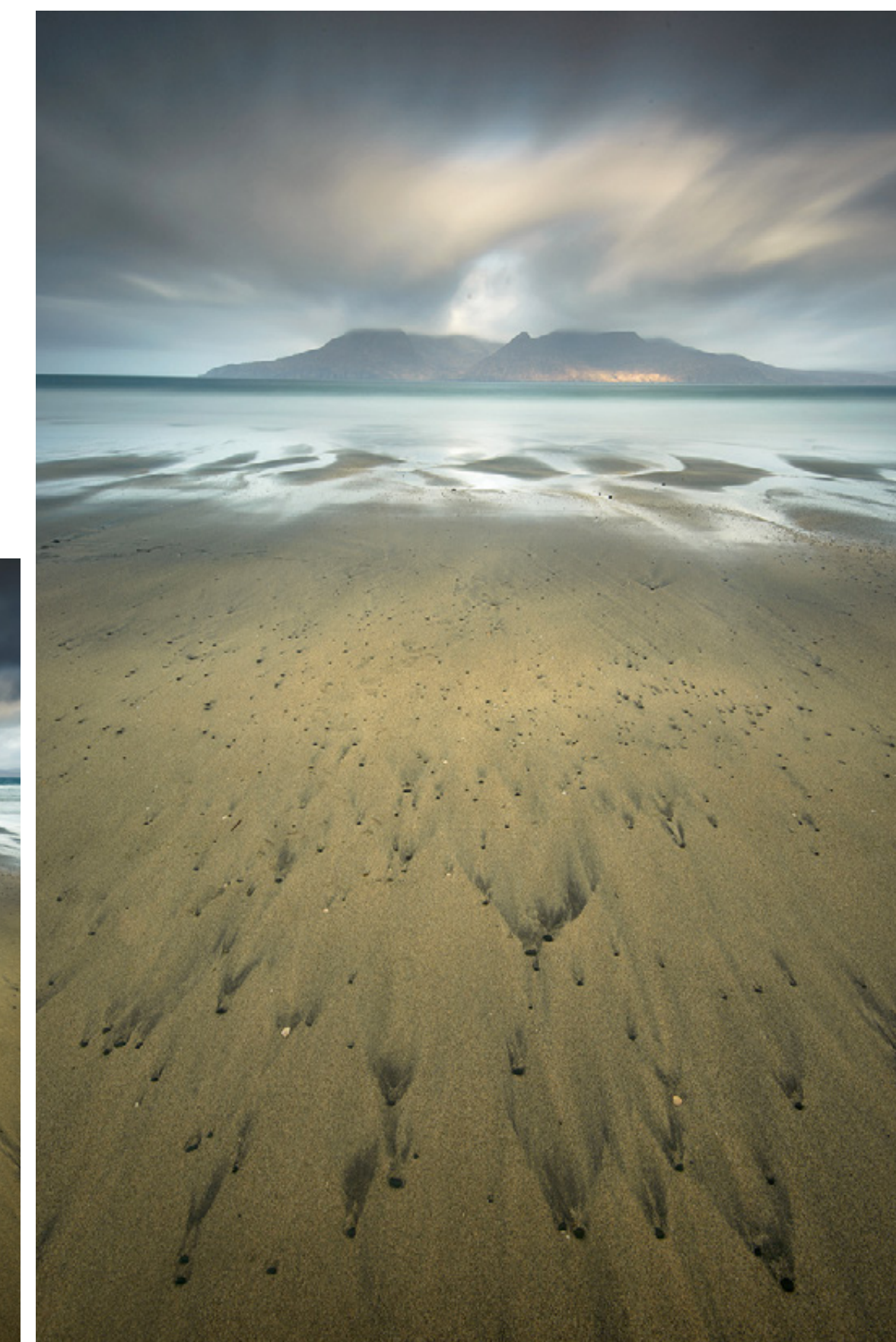
*Din punctul meu de vedere această redare este cea mai inestetică, așa că prefer de fiecare dată să prelungesc timpul de expunere pentru rezultate mai spectaculoase.
(Râul Topolog, Munții Făgăraș)*

și să reglăm celelalte filtre pe care vrem să le folosim și să măsurăm manual expunerea corectă fără filtrul neutru. După ce am făcut acest lucru, trebuie să așezăm filtrul neutru pe obiectiv și să calculăm expunerea în funcție de numărul de stop-uri.

În cele două imagini aveți același cadru realizat cu și fără filtru neutru de zece stopuri. Dacă în prima imagine am redat peisajul așa cum se vedea cu ochiul liber, în a doua fotografie am profitat de timpul lung de expunere pentru a evidenția mișcarea norilor. Nu uitați că efectul cel mai frumos la nori îl veți avea dacă aceștia vin înspre voi sau pleacă dinspre voi, formând niște linii interesante în compoziție. (Isle of Eigg, Scoția)

Așa cum se poate vedea în această imagine, atât apa cât și norii s-au mișcat extrem de mult în timpul expunerii de 2,5s și au creat acest efect. (Reynisfjara, Islanda)

Pentru exemplu nostru cu un filtru de zece stop-uri, trebuie să prelungim timpul de expunere tot cu zece stop-uri. Dacă timpul nostru fără filtru a fost 1/60s, atunci timpul necesar cu filtru este de 16s. Normal că în general ideea folosirii acestor filtre este de a prelungi mult mai mult timpul de expunere, până la câteva minute.

De obicei un filtru neutru ar trebui să rămână neutru și să nu schimbe excesiv culorile. Dacă la neutrele simple acest lucru se întâmplă doar la filtrele de calitate mai slabă, la neutrele extreme imaginile obținute au culori mult mai reci. Uneori acest aspect poate fi interesant, însă de multe ori ar trebui corectat.

Există și o categorie de filtre neutre reglabile, care sunt rotunde pe filet. Acestea pot ajunge la diferite densități prin rotirea unor inele. Personal nu recomand aceste filtre pentru că sunt mai greu de folosit, fiind mai greu de făcut calculul de mai sus. Nu toate aceste filtre au gradate pe ele exact numărul de stop-uri la care se ajunge prin rotire, așa că de obicei imaginea se obține mai ales prin încercări. Nu ar fi o problemă la expunerile mai scurte, însă dacă aveți expuneri de ordinul minutelor, se pierde prea mult timp pentru a ajunge la un rezultat bun și uneori se poate schimba lumina în acest interval.

Folosirea unui filtru neutru extrem în acest caz, nu numai că a creat o imagine cu o atmosferă mai interesantă datorită mișcării apei și norilor, dar a adus și niște tente de albastru puternic, specifice perioadei de crepuscul. În mod normal astfel de tonuri sunt aduse de filtrul neutru și trebuie corectate, însă în acest caz ele se potrivesc și conturează atmosfera pe care o doream. (Neast Point, Isle of Skye, Scoția)

Greșeli comise frecvent când folosim filtre

Folosirea filtrelor este foarte utilă în fotografia de peisaj, însă uneori filtrele mai mult ne încurcă decât ne ajută. Este important să știm când și cum să folosim filtrele pentru cele mai bune rezultate și când să renunțăm la ele.

Denaturarea culorilor

Folosirea unor filtre mai puțin performante poate duce la o denaturare a culorilor, mai ales atunci când sunt combinate mai multe filtre neutre, fie ele graduale sau nu. În imagine de mai jos se poate vedea o astfel de problemă pe cer, care a căpătat o nuanță violet din cauza folosirii a două filtre graduale neutre mai puțin performante. (Jokulsarlon, Islanda)

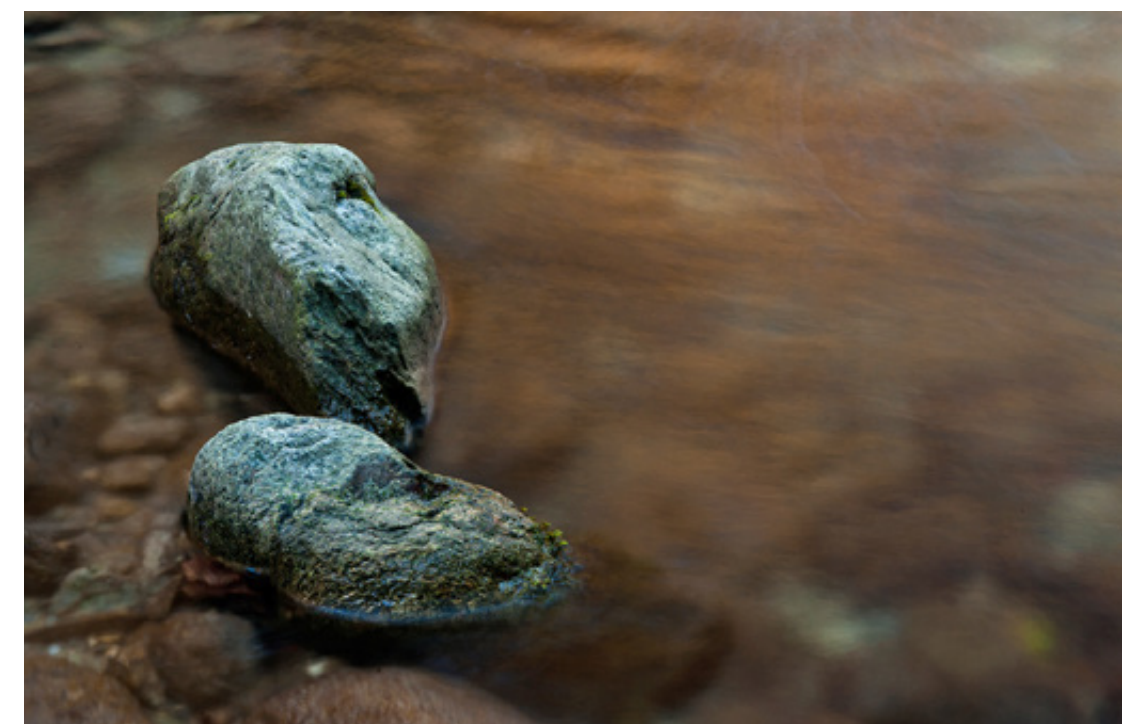
Vignietarea colțurilor

Montarea mai multor filtre unul peste altul sau folosirea unui sistem de filtre necorespunzător, poate genera o vignietare (întunecare) a colțurilor din imagine. Se poate corecta în general ușor, printr-o simplă decupare a imaginii. Un exemplu relevant se poate vedea mai jos. (Riedsee, Germania)

Eliminarea reflexiilor interesante

În anumite cazuri reflexiile pot fi foarte interesante, așa că nu are rost să le eliminați cu ajutorul filtrului de polarizare. Așa cum se poate vedea și mai jos, eliminarea reflexiei colorate a generat o imagine mai fadă, nu foarte estetică. (Valea Polatiștea, Parcul național Defileul Jiului)

Polarizarea la altitudini mari

Este bine de evitat filtrul de polarizare la altitudini foarte mari, pentru că acesta întunecă foarte mult cerul, până la aproape negru. Efectul obținut este destul de nenatural, chiar dacă uneori poate fi spectaculos. Un exemplu aveți în imagine de mai jos. (Valee Blanche, Chamonix, Franța)

Întunecarea unor părți din cadru

Atunci când folosim un filtru gradual, nu tot timpul acesta se va așeza corect peste peisajul nostru, așa că uneori anumite părți din cadru vor fi acoperite de filtru. Aceste părți pot fi mai întunecate, după cum se poate vedea și pe stânca ce se suprapune peste partea de cer. În astfel de cazuri trebuie avută în vedere o corectare ulterioară a zonelor mai întunecate din editare. (12 Apostoli, Parcul național Călimani)

Poziționarea greșită

Uneori, din neatenție, putem uita filtrul într-o anumită poziție, necorespunzătoare pentru următorul cadru. În prima imagine de mai jos, partea întunecată a filtrului gradual a rămas poziționată peste apă și nu peste cer așa cum ar fi trebuit. Normal că îți dai seama de o astfel de greșală destul de evidentă, dacă verifici cadrul pe teren. (Delta Dunării)

Folosirea filtrelor colorate

Filtrelor colorate sunt de evitat, deoarece culorile obținute nu sunt deloc naturale și dau un aspect artificial imaginii, așa cum se poate vedea mai jos. (Parcul național Munții Rodnei)

Prelungirea exagerată a timpului

Folosirea exagerată a unui filtru neutru și prelungirea peste măsură a timpului de expunere poate duce uneori la imagini în care suprafața apei rămâne complet fără detalii. Este bine să avem grijă la acest aspect pentru a nu genera spații negative mari, așa cum se vede în imaginea de mai jos. (Fiordurile de Est, Islanda)

Pierderea contrastului

Contrastul este important într-o fotografie, însă uneori îl putem pierde dacă folosim foarte multe filtre graduale neutre. Pierderea contrastului duce la o imagine mai fadă și mai puțin spectaculoasă, așa că aceste filtre trebuie folosite cu moderație. În imaginea de mai jos se poate vedea această problemă. (Parcul național Domogled - Valea Cernei)

Sfaturi pentru achiziția filtrelor

Așa cum am văzut pe parcursul acestui întreg articol despre filtre, acestea nu sunt doar niște accesorii inutile, ci mai degrabă niște echipamente indispensabile oricărui fotograf de peisaj, fie el natural sau antropoc. Chiar dacă sunt destul de multe filtre pe care vi le puteți achiziționa, recomandarea mea este să începeți cu cele mai utile și mai des folosite. Iată care sunt sfaturile mele:

- Achiziționați un sistem de filtre pentru că este mai simplu de folosit și mult mai eficient. Lee produce printre cele mai performante sisteme și filtre, însă sunt destul de scumpe. O altă variantă bună pentru început este Cokin, pe care și eu l-am folosit cu succes mulți ani.
- Filtrul de polarizare este indispensabil și este primul filtru pe care trebuie să îl aveți.

- Filtrele graduale pot fi de foarte multe tipuri, după cum ați văzut, însă pentru a nu vă pune în geantă trei graduale soft și trei graduale hard, de unu, două sau trei stopuri fiecare, este bine să le achiziționați pe cele mai utile dintre ele. Din punctul meu de vedere, cele mai folosite sunt gradual hard de două și trei stop-uri și gradual soft de trei stop-uri. Deși le am personal pe toate șase, pe acestea trei le folosesc cel mai des.

- Filtrul neutru este util în special dacă vă place să fotografiați apa. Chiar dacă și aici aveți trei densități diferite la cele comune, cel mai util este cel de trei stop-uri. Dacă vă plac fotografiile cu timp lung de expunere, puteți avea în vedere și un filtru neutru extrem, unde personal vă recomand pe cel de zece stop-uri.

Nu trebuie să ne gândim la filtrul neutru doar atunci când fotografiem apă sau nori. Uneori vântul poate fi și el redat, mai ales dacă avem elemente care se mișcă foarte evident în cadru. În cazul acestui viscol, un filtru neutru m-a ajutat să obțin un timp mai lung de expunere cu ajutorul căruia să accentuez mișcarea. Nu mai discutăm aici de ordinul minutelor sau secundelor ci de fracțiuni de secundă, însă pentru că era foarte multă lumină iar timpul de expunere era mult prea scurt, am avut nevoie de filtrul neutru pentru a obține imaginea dorită. (Munții Ciucaș)

Nu toate imaginile de peisaj au nevoie de filtre, uneori acestea fiind și foarte greu de folosit în anumite condiții.

Aici de exemplu ar fi fost inutil orice fel de filtru, pe de o parte pentru că nu ar fi avut niciun efect, iar pe de altă parte pentru că fotografiam cu un teleobiectiv cu diametrul foarte mare, pe care nu puteam monta filtre. (Deșertul Namib, Namibia)

Filtrele sunt echipamente indispensabile oricărui fotograf de peisaj, fie el natural sau antropoc.

Așa cum spuneam la începutul acestei serii de articole, pentru mine filtrele sunt indispensabile, nu numai pentru faptul că mă ajută să expun corect o imagine și pentru că îmi oferă anumite laturi creative de exprimare, însă și pentru că îmi judec cadrul mai mult în teren și mai puțin acasă în fața calculatorului. Nu orice imagine însă are nevoie de filtre, fie ea făcută afară în natură. Trebuie să învățăm pur și simplu când și cum să folosim filtrele și cum să spunem ceea ce ne dorim prin fotografia noastră.

Imaginile bune se fac în primul rând cu perseverență și implicare, așa că fiți mereu dedicați subiectului vostru.

Chiar dacă acest articol v-a adus foarte multe informații tehnice legate de folosirea filtrelor, nu uitați că dincolo de acest aspect, fotografia înseamnă poveste și comunicarea unui mesaj. Imaginile bune se fac în primul rând cu perseverență și implicare, așa că fiți mereu dedicați subiectului vostru. Până data viitoare să aveți parte de multă inspirație.

Nu uitați că filtrele ajustează lumina, însă nu o aduc în cadru, așa că un filtru, indiferent cât de performant ar fi, nu substituie o lumină perfectă. Așadar, indiferent dacă aveți filtre sau nu, continuați să vă treziți la răsărit și să stați până la apus, pentru că atunci se fac fotografiile cele mai frumoase. (Parcul național Ceahlău)

Deșertul IORDANIEI

Plecăm cu noaptea-n cap. Ca fotografi suntem obișnuiți cu asta, însă acum mijlocul de transport este unul inedit. Fiecare pas este o legănare în față sau în spate pentru a compensa panta. Uneori mai alunecăm de-o parte sau de alta... dar e distractiv. Cine ar fi crezut că ne vom începe dimineața astfel? Pereții de stâncă sunt impunători, iar uneori suntem parcă într-un labirint. Ocolim niște bolovani, urcăm ceva trepte, trecem pe sub o arcadă, ne rugăm să nu fim prea pe lângă prăpastie... și tot așa pentru mai bine de o oră. Dacă am fi fost pe jos, sigur deja acum am fi fost frânți, mai ales cu rucsacii din spate. Din când în când ne mai oprim pentru jumătate de minut, nu pentru a căuta drumul, pentru că acesta este foarte bine știut, ci pentru a da un ușor răgaz celor care duc tot greu. [...]

text și foto [Dan Dinu](#) & [Luiza Boldeanu](#)

[...] Începe să se lumineze și parcă peisajul devine și mai ofertant. Culorile încep și ele să își facă apariția, nu cele de pe cer pentru că este înnoțat, însă rocile sunt absolut fascinante. La un moment dat observăm un măgăruș ce se ascunde la intrarea într-o grotă, un cadru foarte interesant, însă aparatele sunt în rucsac. Chiar de erau afară, încă nu este suficientă lumină. Ne resemnăm și ne gândim că poate la întoarcere vom mai vedea aceeași scenă. Slabe șanse, însă nu se știe niciodată. Măgărușul privește către colegii lui care nu au șansa să se odihnească, nu prea curând, au de purtat în spate niște fotografii, iar drumul este departe de a fi ajuns la final. Mai este până la Mănăstire, cea mai mare clădire sculptată din această lume de piatră. Drumul urcă, pantele se fac din ce în ce mai abrupte, la fel și prăpăstiile, noroc că pasul celor care ne poartă este atât de sigur. Aventura noastră este în toi. Din când în când se mai aude cu glas tare... tam taram taaam, tam taram taaam... tam taram taaam, tam taram taaam... în gând cu toții fredonăm asta.

Un beduin și catârul lui se pierd parcă în labirintul de la Petra, însă în același timp dau o scală atât de necesară peisajului fascinant de aici.

Mii de grote sunt săpate și sute de monumente sunt sculptate în stâncă în sudul Iordaniei de către nabateeni, civilizație ce a înflorit în acest loc. Urmele lor se văd la tot pasul, oferind un aspect unic peisajului de aici.

Dacă este să ne gândim la două lucruri pe care iordanienii le au din plin, acestea sunt piatra și nisipul. Cu toate acestea însă, civilizațiile au reușit să prospere în acest peisaj, indiferent că ne gândim la urmașii lui Moise, la nabateeni sau la beduinii din deșert.

Am fost mereu fascinat de lumea arabă, probabil datorită cărților de aventură pe care le-am citit în copilărie, sau poate datorită celor "O mie și una de nopți", cert este că această zonă mereu m-a ispitit la explorare. La fel și pe Luiza, care avusese șansa să mai viziteze aceste locuri în preumblările ei. Nu a durat mult până să ne vină ideea unei ture foto pe aceste meleaguri, care ne-au dat nouă vesticilor atât de multe, însă pe care noi acum le privim cu atâtea prejudecăți. Iordania a fost de departe cea mai ofertantă alegere, așa că am început să ne pregătim.

Această țară deține un teritoriu relativ mic în cadrul Orientului Mijlociu, însă în ciuda contextului politic a reușit să se țină departe de conflictele ce macină această parte a lumii, chiar dacă are granițe cu Irakul, Siria, Arabia Saudită, Israelul sau Palestina. Și-a câștigat independența de sub tutela Marii Britanii în 1946, însă de-a lungul istoriei acest teritoriu a fost râvnit de mai toate imperiile vremii, începând cu grecii lui Alexandru cel Mare, continuând cu romanii și mai târziu cu Imperiul Otoman. Cei care și-au lăsat cel mai mult amprenta asupra acestui loc, în special în partea de sud a țării, au fost cu siguranță nabateenii.

© Dan Dinu (toate imaginile)

Prima noastră destinație fotografică a fost Petra, probabil cel mai cunoscut loc din Iordania. Acest enigmatic oraș, un muzeu în aer liber cu uluitoarele lui vestigii săpate în piatră, este cu siguranță una dintre cele mai de preț comori arheologice din această zonă a lumii. Parte a Patrimoniului Mondial Unesco și considerată una dintre minunile lumii antice, Petra a fost capitala regatului Nabateean. Amplasat foarte strategic, într-un labirint de piatră greu de cucerit și aflat la intersecția celor mai importante rute comerciale din Orient, Drumul Mătăsii și Drumul Mirodeniilor, orașul a cunoscut o perioadă înfloritoare.

Înainte de a te minuna de monumentele construite de om, la Petra te vei minuna mai întâi de natură. Parcă și sculpturile nabateenilor par infime în fața celor modelate de apă și vânt în gresiile roșii de aici. Intrarea în oraș se face prin Siq, un canion natural de aproape 2km lungime, care pe alocuri atinge 80m înălțime. Este atât de îngust și sinuos, încât îți poate da o senzație de claustrofobie, însă este incredibil de spectaculos. Din când în când se aude ecoul unei căruțe sau tropotul unui catâr, lucru ce face și mai atractiv din punct de vedere fotografic, acest loc.

Oamenii din Petra sunt deosebit de prietenoși și mai puțin agasanți decât alții din lumea arabă atunci când vor să îți vândă ceva. În acest moment mai locuiesc aici mai puțin de douăzeci de familii în grotlele din acest minunat muzeu în aer liber.

Fiind o zonă turistică foarte căutată, în Petra este uneori imposibil să nu ai și ceva turiști în cadru. Seara însă lucrurile se mai liniștesc și chiar ai ocazia să te bucuri singur de frumusețea acestui loc.

Este interesant la Siq faptul că te poți pregăti din timp pentru apariția subiectului dorit. Îți cauți cadrul și aștepți. Este aproape imposibil să nu treacă o căruță sau un beduin călare într-un timp relativ scurt. De cele mai multe ori însă este posibil să ai și alți turiști prin cadru, locul fiind unul foarte aglomerat.

Atunci când ești pus în gardă și ești pregătit să îți aștepți subiectul, este mult mai ușor să te gândești la abordări mai creative cum ar fi tehnica de panning.

Pentru a intra în Petra trebuie să străbați un canion de gresie unde la fiecare pas vei descoperi urme ale unei civilizații cândva înfloritoare. Sculpturile ce ornează canionul din loc în loc datează din vremea regatului Nabateean.

© Luiza Boldeanu (ambele)

© Dan Dinu

© Luiza Boldeanu

Nu trebuie să fi pasionat de geologie ca să rămâi mut de uimire cât străbați canioanele de la Petra. Unduirile stâncilor, culorile incredibile, înălțimea impresionantă și nu în ultimul rând sculpturile nabateenilor, îți vor oferi extrem de multe oportunități fotografice. (© Dan Dinu)

Cu puțină răbdare și cu mai multă perseverență, vă puteți încerca norocul și cu niște imagini obținute cu tehnica de panning. Ce trebuie să faceți în acest caz, este să alegeți un timp mai lung de expunere, în jur de 1/10s și să urmăriți subiectul în timp ce declanșați. Trebuie un pic de exercițiu, însă rezultatele pot fi destul de interesante. (© Luiza Boldeanu)

La capătul canionului se află Al-Khazneh, sau Trezoreria, un monument impresionant cu o fațadă de 30m lățime și 43m înălțime. Deși se consideră a fi un mormânt închinat unui important rege nabateean, este denumit Trezoreria deoarece se credea că înăutru se ascunde o comoară. Partea de sus, sub formă de ornament cu o sferă în vârf, poartă urmele nenumăratelor gloanțe care au fost trase pentru a sparge această secțiune și pentru a scoate la iveală comoara mult râvnită.

Construit undeva la începutul secolului I, acest monument reprezintă pe deplin geniul acestui popor antic și este probabil cel mai frumos din Petra.

Nici până astăzi nu a fost deslușit misterul construirii Trezoreriei. Numele îi este inspirat din faptul că la un moment dat s-a vehiculat că această construcție ar fi fost folosită drept loc de impozitare a tuturor caravanelor care intrau în Petra.

La ieșirea din Siq se zărește Trezoreria, cel mai emblematic monument de la Petra. Foarte multă lume confundă acest monument cu Petra însăși, însă adevărul este că aici de abia începe călătoria în această lume sculptată în piatră.

© Dan Dinu

© Luiza Boldeanu

Denumit Rekem în antichitate, orașul este menționat chiar și în Manuscrisele de la Marea Moartă și se presupune că a fost construit cu mai bine de 2000 de ani în urmă de către nabateeni. A fost capitala acestui popor, iar în momentele sale de glorie orașul a adăpostit aproximativ 20 000 de locuitori. Nabateeni au fost oameni întreprinzători și destoinici, ce au reușit să construiască un sistem ingenios de apeducte pentru a aduce în oraș, de la mare depărtare, cea mai de preț resursă a zonei. Caravanele se opreau

aici atât pentru a se aproviziona cu apă, cât și pentru a schimba mărfuri. În scurt timp, Orașul Trandafiriu, cum mai este denumit, a devenit cel mai important centru comercial al peninsulei arabe.

Prin Siq sunt sculptate în piatră nu numai scări de acces către zonele mai înalte, dar și bazine și canale speciale ce purtau apa către oraș.

Denumit Rekem în antichitate, orașul este menționat chiar și în Manuscrisele de la Marea Moartă și se presupune că a fost construit cu mai bine de 2000 de ani în urmă de către nabateeni.

Chiar dacă Petra și-a pierdut dezvoltarea de odinioară, comerțul încă mai persistă aici. Prin situl arheologic găsești la tot pasul mici comercianți care să îți vândă un suvenir sau o plimbare cu măgarul sau cămila. Oamenii sunt extrem de prietenoși și deschiși în fața aparatului foto.

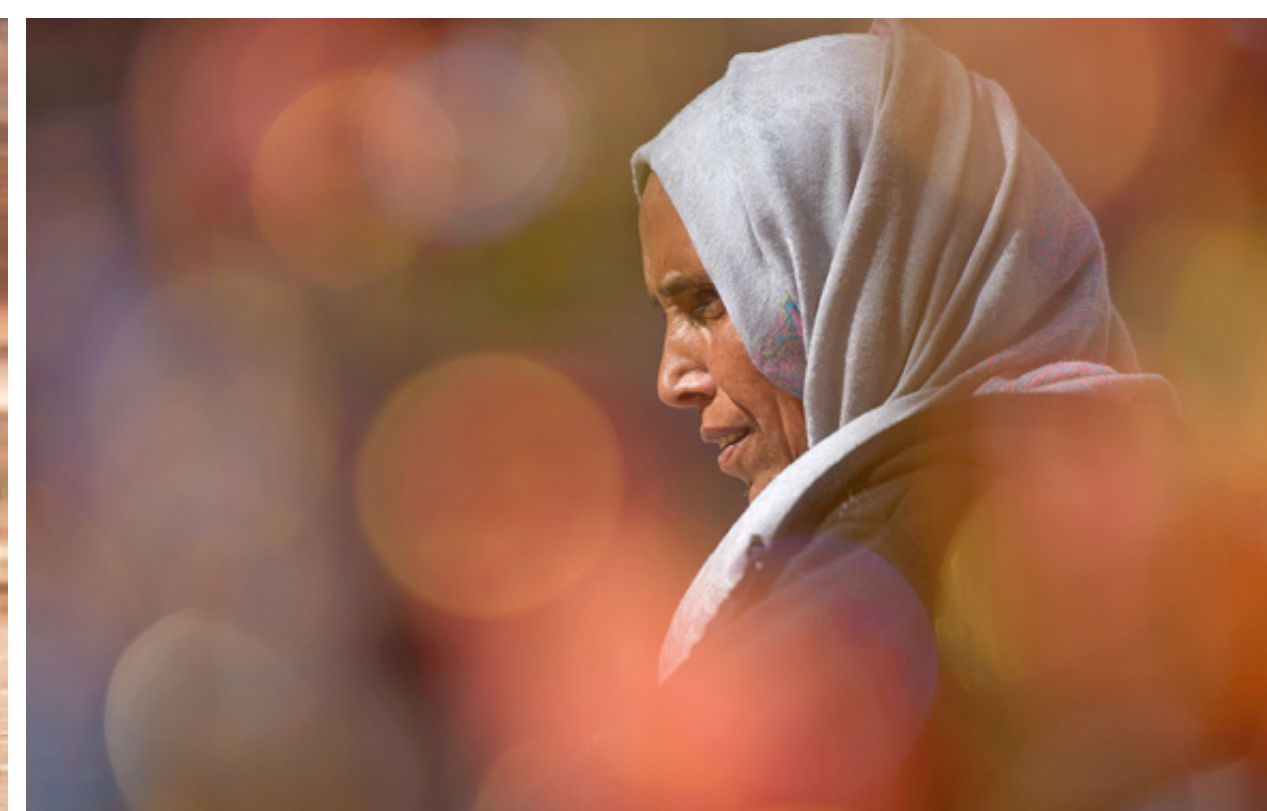
© Dan Dinu

© Dan Dinu

© Luiza Boldeanu

© Dan Dinu

© Luiza Boldeanu

Chiar dacă sunt originari din nordul Africii, dromaderii au fost extrem de importanți în comerțul practicat în zona arabă. Caravanele veneau în trecut la Petra pentru a face schimb de mărfuri, însă astăzi aceste animale deosebit de abaptate la clima deșertului sunt folosite doar pentru a plimba turiștii sau pentru competiții. (© Dan Dinu)

Beduinii sunt peste tot în situl de la Petra, iar uneori sunt suficient de prietenoși pentru a-ți oferi un cadru bun. Este important să le cereți acordul pentru a-i fotografia și o să aveți surpriza să fiți foarte rar refuzați. (© Luiza Boldeanu)

Dezvoltarea înfloritoare de la Petra a fost una benefică orașului, însă a atras după sine atenția marilor puteri ale vremii. Sunt cucerțiți încă din anul 63 î.H., de către generalul roman Pompei, dar anexați Imperiului Roman abia în 106 d.H. de către Traian. Orașul continuă să înflorească pentru încă un secol, iar declinul vine odată cu mutarea centrului comercial la Palmira în Siria și cu un devastator cutremur din anul 363 d.H. Cutremurul reușește să distrugă multe dintre construcțiile din Petra, în special pe cele care asigurau aprovizionarea cu apă. După părăsirea orașului, acesta a mai fost populat doar de familii de beduini, unele dintre ele trăind și astăzi aici.

Deși este mult mai greu să fotografiezi femeile în lumea arabă, cu ajutorul ghizilor noștri am găsit această deschidere și am fotografiat acasă la o familie de beduini, ce încă mai trăiau în grotle săpate la Petra. Am fost de două ori oaspeți la astfel de familii, pentru a servi masa.

Chiar dacă mâncare din Iordania nu este neapărat foarte elaborată, este extrem de gustoasă. Se folosesc în special carnea de pui, capră sau oaie, legumele și orezul.

Două dintre mâncărurile tradiționale ale Iordaniei se numesc mansaf și magluba. Prima conține carne de oaie sau capră, orez și alune. A doua are în componență diverse legume, orez și carne de pui.

Deși oarecum izolați în situl de la Petra, copiii beduinilor merg zilnic pe jos, sau sunt purtați mai mulți într-o mașină, pentru a ajunge la școală. Restul zilei îl petrec jucându-se prin peisajul stâncos și extrem de inedit și colorat al zonei.

© Dan Dinu

© Luiza Boldeanu

© Dan Dinu

© Dan Dinu

Pentru că am străbătut drumul până la Mănăstire călare, am avut nenumărate pasaje inedite prin care să trecem. La întorcere, când am coborât pe jos, ne-am oprit în cele mai interesante locuri și am pândit momentele cele mai fotogenice.

Chiar dacă situl este foarte vast și cuprinde morminte, temple, săli funerare, locuințe și un amfiteatru roman, cele mai fotogenice monumente sunt Trezoreria și Mănăstirea. Pentru a ajunge la aceasta din urmă ai de urcat peste 800 de trepte, printre pereți de stâncă impresionanți și printr-un adevărat labirint săpat în piatră. Pentru că ne-am dorit să fim sus la răsărit, am ales să urcăm călare pe măgari pentru a ajunge mai repede. Experiența a fost una extrem de interesantă, chiar dacă unii dintre noi nu s-au simțit chiar confortabil călare pe marginea prăpastiei. Cert este însă că măgarii au un pas mult mai sigur decât avem noi.

Pe drumul către Mănăstire am fost mai tot timpul doar noi și cu localnicii, asta pentru că era încă foarte dimineață pentru turiștii obișnuiți, iar noi am beneficiat de un permis special pentru a intra atât de devreme. Acest lucru ne-a dat posibilitatea să fotografiem mai în liniște, departe de agitație de peste zi.

Pentru a ajunge la Mănăstire ai de urcat peste 800 de trepte, printre pereți de stâncă impresionanți și printr-un adevărat labirint săpat în piatră. Poți face acest lucru pe jos, sau poți apela la ajutorul măgarilor. Indiferent ce variantă ai alege, oferta peisagistică a locului este una de excepție.

© Luiza Boldeanu

Al-Deir sau Mănăstirea, este cel mai mare monument sculptat din Petra și datează din secolul I. Ca și Trezoreria, a fost construită pentru a servi drept mormânt. Fațada are 45m înălțime 50m lățime și este cu adevărat impresionantă. În acest loc sunt extrem de multe zone pe care să te urci pentru a avea o vedere mai inedită.

Chiar dacă am sperat să prindem un răsărit de soare la Mănăstire, din păcate lumina caldă nu a vrut să se ivească. Chiar și fără ea însă, peisajul este unul impresionant.

Munții de aici formează marginea Riftului Iordanian ce se continuă înspre sud și formează Marele Rift African, lung de aproape 6 000 de kilometri și care ajunge până în Mozambic.

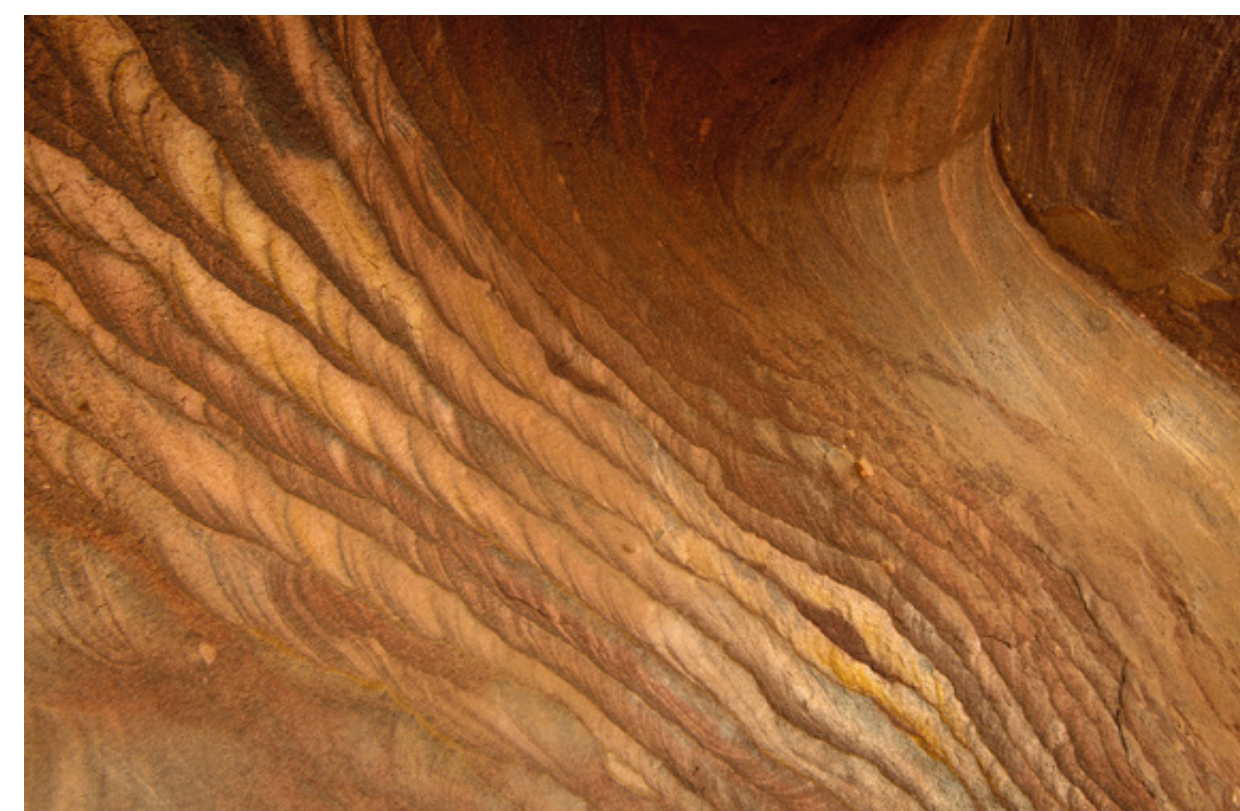
Munții de aici formează marginea Riftului Iordanian ce se continuă înspre sud și formează Marele Rift African, lung de aproape 6 000 de kilometri și care ajunge până în Mozambic. Peisajul de lângă Mănăstire este unul extrem de spectaculos, ce merită explorat pe îndelete.

Ce mai este interesant la Petra este că denumirea i-a fost dată de greci și deși existau legende despre un oraș sculptat în piatră, locul a rămas ascuns de privirile europenilor până în 1812, când a fost descoperit de exploratorul elvețian Johann Ludwig Burckhardt.

© Dan Dinu

Peisajul de la Petra este fascinant în complexitatea lui, însă detaliile sunt și ele extrem de inedite, atât prin formă cât și prin culoare. Texturile sunt foarte complexe și își trebuie doar ceva timp pentru a descoperi cele mai interesante detalii. Culoarele rocilor din această zonă și mai ales alternanța pe care ele o formează, crează modele unice, greu de găsit în alte părți ale lumii. Uneori parcă este extrem de greu să redai complexitatea cromatică a zonei.

© Dan Dinu (ambele)

Văzut pentru prima dată în timp ce urcam pe întuneric către Mănăstire, acest măgăruș a rămas la intrarea în grotă lui până la întorcere, când am avut suficientă lumină să îl fotografiem. Cadrul a fost acum completat și de un porumbel ce stătea și el tacticos în partea lui de grotă. (© Dan Dinu)

A doua destinație a călătoriei noastre a fost Wadi Rum, deșertul care face trecerea din sudul Iordaniei către Arabia Saudită. Aveam să întâlnim aici o cu totul altă atmosferă, complet diferită de cea din Petra, unde tumultul de turiști din Siq părea pur și simplu o amintire îndepărtată în liniștea deșertului. Am dormit într-o tabără de corturi condusă de o familie de beduini și am făcut pe deplin cunoștință cu acești oameni cu adevărat minunați, care pur și simplu ne-au fermecat cu poveștile lor și cu o concepție incredibilă asupra vieții.

În Wadi Rum aveam să întâlnim o cu totul altă atmosferă, complet diferită de cea din Petra, unde tumultul de turiști din Siq părea pur și simplu o amintire îndepărtată în liniștea deșertului.

Chiar dacă sunt extrem de scurte, răsăritul și apusul constituie cele mai fotogenice momente ale zilei în această zonă. Formațiunile de stâncă impresionante, în special arcadele, pot fi locul de joacă ideal în astfel de momente. Arcadele sunt utile și în compoziție, mai ales pentru a masca o parte din cer, care de obicei este destul de senin și conferă spații negative mari.

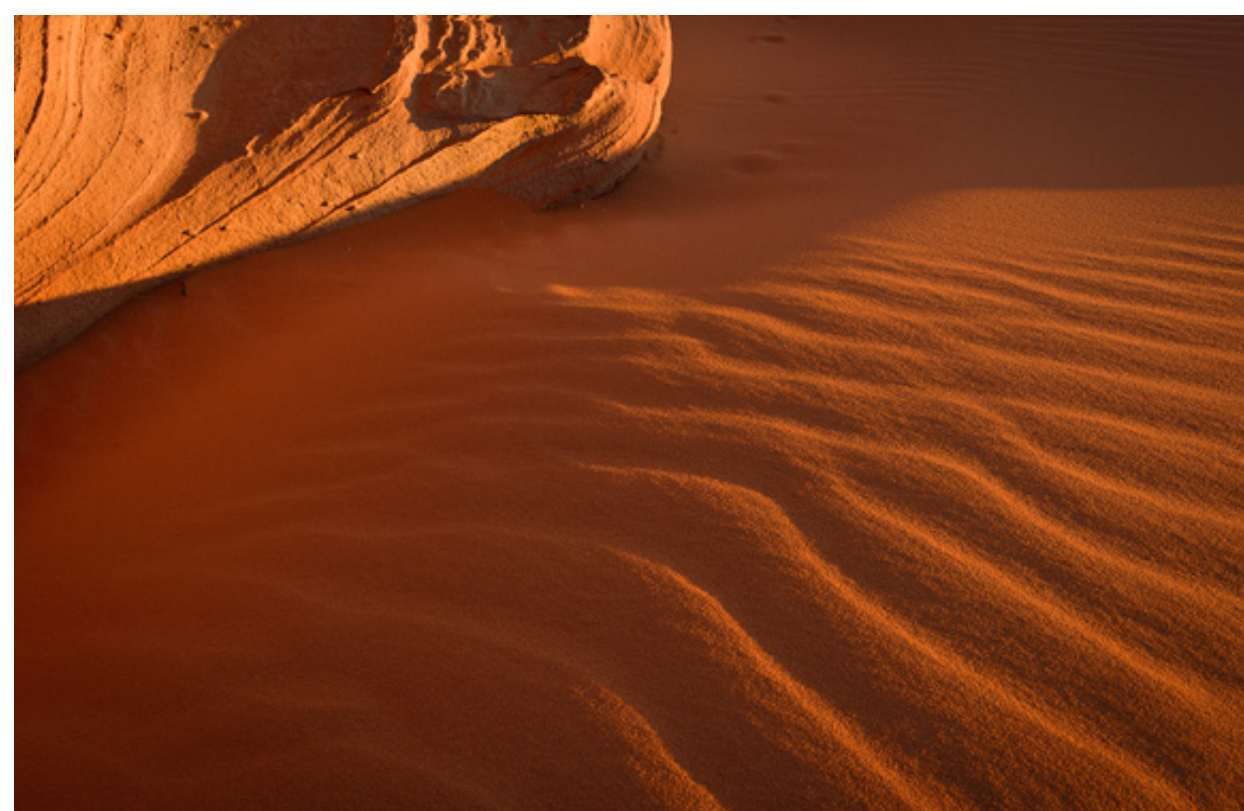
Deșertul este o mare de liniște. Imediat după ce ne-am suit în mașinile ce ne așteptau la intrarea în parcul național de aici și am mers câteva minute, i-am putut simți sălbăticia. Practic, în afară de taberele de beduini risipite din loc în loc și de urmele de mașini pe care le vezi cum se pierd în depărtare, totul este natură pură. Soarele este aspru la amiază, vântul este prezent mai tot timpul, iar culorile te uimesc. Nisipul roșu se combină cu cel galben într-o armonie perfectă, iar pereții stâncoși ce se înalță dintre dune conferă un peisaj complet diferit, am putea spune mai atipic pentru un deșert. Este practic tot un labirint, însă unul ce se desfășoară la cu totul altă scală.

Deși nu este cea mai întinsă rezervație din Iordania, Wadi Rum este cu siguranță una dintre cele mai vizitate și apreciate. Piscurile semețe de aici sunt foarte căutate de către alpiniști, iar traseele ce te poartă printre canioane, arcade sau puncte de belvedere nu lipsesc nici ele. Aventura este aici la ea acasă.

Răsăritul aruncă primele raze peste tabăra care ne-a fost casă timp de câteva zile. Ce este interesant este că mai toate taberele din Wadi Rum sunt asemănătoare ca și aspect exterior.

© Luiza Boldeanu

© Dan Dinu

Chiar dacă munții au dimensiuni modeste, în Wadi Rum se întâlnește cel mai înalt vârf din Iordania, Jabal Umm al Dami 1854m. Mult mai interesantă este însă o altă extremă a țării, Marea Moartă, care la -420m constituie cel mai adânc punct de pe scoarța terestră. Acest aspect oferă și mai mult contrast peisajului iordanian.

În lumina amurgului culorile devin mai estompate, mai pastelate și se pierd într-o mare de tonuri. Este momentul în care căldura de peste zi lasă locul unei nopți răcoroase. Poate că aceste momente sunt cele care au inspirat cealaltă denumire a deșertului, Valea Lunii.

Peisajul arid este foarte interesant iar uneori chiar îți dă un caracter abstract, aproape extraterestru.

În apus de soare culorile explodează, iar umbrele lungi pot fi folosite foarte frumos în compoziție. Privit în detaliu, deșertul poate fi fascinant prin simplitate.

© Dan Dinu

© Dan Dinu

Chiar dacă această zonă se remarcă prin peisaj, atât eu cât mai ales Luiza, ne-am dorit să avem contact cu oamenii locului, să înțelegem măcar o mică frântură din ce înseamnă istoria, cultura și tradiția beduinilor. Trebuie să mărturisim că, până în acest moment, nu am întâlnit oameni care să aibă o concepție despre viață mai sănătoasă și mai corectă. Serile de la focul din cort, lângă care ne adunam să mâncăm și mai apoi să depănăm povești la un pahar de ceai cu salvie, extrem de dulce dar foarte bun, au făcut deliciul turei. În acele momente ne-am dat seama că trei zile în deșert pot fi extrem de scurte.

Am fost întâmpinați la intrarea în satul Wadi Rum, aflat la marginea deșertului unde mulți dintre beduini locuiesc pentru a putea asigura educația copiilor, de către ghizii noștri Mohammed și Ali. Mohammed este un personaj zâmbitor și cald, care vorbește cursiv engleza și care ne-a împărtășit puțin din cultura, civilizația și obiceiurile beduinilor. Ali este

un om aparte, amuzant și pus mereu pe șotii, chiar dacă nu vorbește decât o engleză sumară. Barierea lingvistică nu ne-a împiedicat să stăm însă cu toții laolaltă și să ne bucurăm de atmosfera pe care cei doi ghizi o creau împreună. În fiecare seară ne întâlneam și cu Salem, capul familiei și cel care conducea tabăra, care ne întreba de fiecare dată dacă totul a fost în regulă și dacă ne-am simțit bine. A fost cel care de multe ori ne-a facilitat toate cerințele.

Ali și Mohammed, cei doi ghizi care ne-au călăuzit experiența noastră în deșert, sunt oameni extraordinari. Ne-au împărtășit câte puțin din viața lor și ne-au delectat cu povești despre beduini pe întreaga perioadă a vizitei noastre. La fiecare oprire pe care o făceam, Ali se pune pe glume, iar Mohammed își aprindea nelipsita țigară.

Serile de la focul din cort, lângă care ne adunam să mâncăm și mai apoi să depănăm povești la un pahar de ceai cu salvie, extrem de dulce dar foarte bun, au făcut deliciul turei.

© Luiza Boldeanu (toate imaginile)

Salem își așează cu atenție tăciunii în narghilea cu o precizie ritualică. La fiecare vizită a lui, narghilea era nelipsită. O fuma cu mare tact, de cele mai multe ori în liniște. Intra rar în vorbă, fiind mai degrabă un bun ascultător.

În momentele în care noi eram împrăștiați prin deșert în căutare de subiecte, ghizii noștri aprindeau câte un mic foc din puținele paie și vreasuri pe care le poți găsi în acest peisaj. Uneori ne așteptau și cu un ceai cald, ce era mai mult decât binevenit în diminețile răcoroase sau după ce înghițeau suficient praf. Am avut multe de învățat de la ei, de la modul cum reușeau să gestioneze fiecare resursă, atât de prețioasă în deșert și până la respectul pentru natură, animale, tradiție, casă, familie și nu în ultimul rând pentru oaspeții lor.

Un moment important în aventura noastră a fost cel în care ne-am propus să facem o plimbare pe cămile, de altfel un pretext pentru a le putea fotografia. Chiar dacă plimbarea în sine a fost o experiență inedită, ședința foto a fost atât de intensă încât i-am rugat pe beduini să mai vină și în următoarea seară. Ca de obicei cooperanți și prietenoși ne-au acceptat invitația, chiar dacă uneori nu prea au înțeles ei pe deplin de ce este așa de important pentru noi să îi fotografiem.

Wadi Rum este plin de povești, probabil o bună sursă de inspirație pentru cele "O mie și una de nopți", dar și pentru aventurile ulterioare ale vesticilor ce au fost mereu atrași de lumea arabă. În același timp este locul în care au pornit ofensivele împotriva Imperiului Otoman în cadrul Revoltei Arabe, susținută în timpul Primului Război Mondial de către Aliați. Revolta a pus în valoare și un personaj învăluit într-o aură de mister, T.E. Lawrence, considerat de unii unul dintre pionii

principali din revoltă, iar de alții un spion britanic. Cum adevărul este mereu undeva la mijloc, probabil că a fost câte ceva din ambele. Îi datorăm însă un merit legat de publicarea cărții "Seven Pillar of Wisdom", carte ce a ajutat la o mai bună înțelegere a culturii de aici și care a fost și o sursă de inspirație pentru celebrul film "Lawrence of Arabia".

Timp de secole, cămilele au fost coloana vertebrală a deșertului. Ele prezintă adaptări remarcabile care le ajută să prospere în acest mediu ostil. Picioarele lungi și subțiri se termină cu copite mari, dotate cu pernițe ce se lățesc la contactul cu solul pentru a nu se înfunda în nisip. Cooșă păstrează o importantă rezervă de apă, iar hrana ce constă mai mereu din arbuști spinoși și iarbă uscată, le este suficientă. Viața beduinilor din secolul trecut nu ar fi fost posibilă fără cămile, acestea fiind unicul mijloc de transport și uneori furnizând și o parte din hrana zilnică.

Cămilele sunt animale foarte haioase, temperamentale, însă un ajutor de nădejde în deșert datorită adaptărilor specifice. Chiar dacă nu sunt neapărat cele mai fotogenice animale, mai ales privite de aproape, pot fi uneori extrem de comice. Beduinii au mare grijă de ele și le tratează cu respect.

© Dan Dinu (ambele)

© Luiza Boldeanu

Beduinii au o viață simplă însă nu lipsită de greutate, cu toate acestea sunt niște oameni extraordinari, foarte primitori, calzi și prietenoși. Țin foarte mult la cămilele lor, iar asta se vede prin modul cum acestea sunt îngrijite. (© Luiza Boldeanu)

Un apus de soare este mereu un moment propice pentru fotografie, mai ales când ai un asemenea subiect. Lumina caldă, silueta beduinului și a cămilei, praful ridicat de mers și fundalul conferă toate ingredientele pentru o imagine bună. Mai trebuie să fii atenți la momentul în care declanșați și la compoziție pentru a contura povestea pe care vreți să o spuneți. (© Dan Dinu)

Jordania este o țară uimitoare, o destinație turistică importantă în zona arabă, care din păcate suferă din cauza conflictelor din jur. Este însă o țară sigură, în care în niciun moment nu ne-am simțit în vreun fel în pericol. Este în același timp un exemplu pentru țările din jur, deoarece este casă pentru extrem de mulți refugiați, atât sirieni, estimați undeva la 1,5 milioane, dar și pentru palestinienii care sunt în număr de 2 milioane.

O femeie beduin, întâlnită pe drumul de întoarcere dinspre Mănăstire, își vinde în fiecare zi micile suveniruri destinate turiștilor. Aceste mici afaceri sunt vitale pentru bunăstarea oamenilor de aici.

Pretutindeni în zonă vei găsi oameni dornici de a sta la pozat, cei drept unii fac asta pentru un dinar, însă chiar și așa merită să vă bucurați de chipurile acestor oameni pe care se citește duritatea vieții dintr-o astfel de zonă aridă.

Este și un bun exemplu de țară în care islamul face casă bună cu creștinismul și deseori poți vedea o biserică alături de o moschee. Jordania este un exemplu de toleranță și am simțit asta și în discuțiile cu oamenii locului. Dacă noi am respectat tradițiile și cultura locală, am fost tratați cel puțin la fel de bine.

O mare comunitate de români trăiește în Jordania și spre surprinderea noastră, chiar și ghidul a fost român, sau mai bine zis româncă. Îi mulțumim pe această cale doamnei Geta Younes pentru toate sfaturile prețioase și pentru lecțiile de istorie oferite. Le mulțumim și celor care ne-au însoțit și care au împărțit cu noi unele dintre cele mai frumoase momente din acest an.

Pe drumul către Petra am făcut și o scurtă escală în Madaba, oraș celebru pentru mozaic, unde am putut admira la lucru localnicii. Este absolut fascinant să vezi cu câtă migală sunt create aceste superbe opere de artă, unele dintre ele necesitând chiar și un an întreg pentru finalizare.

© Dan Dinu (ambele)

© Dan Dinu

O aventură nu este completă fără un deznodământ pe măsură. Îmi văd colegii culcați pe nisip, care mai de care mai atent să nu rateze niciun moment. Aud declanșările lor, însă ca oricare dintre ei sunt concentrat pe momentul meu. Un pas, doi, trei, iar beduinul și cămila lui ajung în poziția dorită... Înainte de a focaliza corect, siluetele lor sunt parcă desprinse dintr-un vis, dintr-o amintire îndepărtată, dintr-o carte de aventuri, dintr-un film... de fapt din toate astea la un loc.

Realizez că asta este imaginea care trebuie să încheie tura, o imagine care să îmi amintească, așa ca prin vis, de toată aventura de aici. Pentru că da, tura asta este o aventură. În minte îmi revine aceeași melodie pe care o cântăm încă din prima zi... tam taram taaam, tam taaaaam... tam taram taaam, tam taaaaam tam tam. Nu degeaba locul ăsta a inspirat filme de aventuri, în această tură cu toții am fost un Indiana Jones.

Mă ridic și las în urmă totul, cel puțin până la o întâlnire viitoare. Acum este momentul pentru un ceai alături de gazdele noastre, este ultima seară și trebuie să fie memorabilă... și așa a și fost!

Acest articol este rezultat în urma unui photo tour organizat de Photolife și Explore Travel în 2015.

Mai multe informații despre turele viitoare organizate de Dan Dinu și Luiza Boldeanu găsiți pe www.photolife.ro

PHOTOLIFE

CĂLĂTOREȘTE | DESCOPERĂ | FOTOGRAFIAZĂ

contact@photolife.ro | www.photolife.ro